

Briselē, 2025. gada 3. septembrī
(OR. en)

12416/25
ADD 1 REV 1

Starpiestāžu lieta:
2025/0271 (NLE)

POLCOM 203
SERVICES 40
FDI 35
COLAC 120

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 3. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 812 annex
Temats:	PIELIKUMS dokumentam Priekšlikums – Padomes Lēmums par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Pagaidu nolīgumu par tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Meksikas Savienotajām Valstīm

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 812 annex.

Pielikumā: COM(2025) 812 annex

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 3.9.2025.
COM(2025) 812 final

ANNEX 1 – PART 1/2

PIELIKUMS

dokumentam

Priekšlikums – Padomes Lēmums

**par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Pagaidu nolīgumu par tirdzniecību starp
Eiropas Savienību un Meksikas Savienotajām Valstīm**

PAGaidu nolīgums par tirdzniecību
starp Eiropas Savienību
un Meksikas Savienotajām Valstīm

PREAMBULA

Eiropas Savienība, turpmāk – “Savienība” jeb “ES”,

un

Meksikas Savienotās Valstis, turpmāk “Meksika”,

turpmāk kopā sauktas “Puses” vai atsevišķi “Puse”,

ŅEMOT VĒRĀ ciešās kultūras, politiskās un ekonomiskās saites, kas tās vieno;

PATUROT PRĀTĀ nozīmīgo ieguldījumu to saišu stiprināšanā, kas panāktas ar 1997. gada 8. decembrī Briselē parakstīto Ekonomikas partnerattiecību, politikas koordinācijas un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Meksikas Savienotajām Valstīm, no otras puses;

ŅEMOT VĒRĀ 2013. gada 27. janvāra Santjago deklarācijā pausto kopīgo apņemšanos modernizēt un aizstāt spēkā esošo Ekonomikas partnerattiecību, politikas koordinācijas un sadarbības nolīgumu nolūkā atspoguļot jauno politisko un ekonomisko realitāti un progresu, kas gūts to stratēģiskajā partnerībā;

UZSVEROT Pušu attiecību visaptverošo raksturu un to, cik svarīgi ir nodrošināt saskaņotu satvaru to turpmākai veicināšanai;

APSTIPRINOT savu stratēģisko partneru statusu un apņemšanos vēl vairāk uzlabot un padziļināt partnerību un starptautisko sadarbību un dialogu nolūkā veicināt to kopīgās intereses un vērtības;

APSTIPRINOT savu apņemšanos stiprināt sadarbību divpusējos, reģionālos, starpreģionālos un starptautiskos kopīgos problēmjaucējumos;

ATZĪSTOT šā nolīguma, kas stiprinās tās divpusējās ekonomiskās un tirdzniecības attiecības starp Pusēm, kuras iekļautas Modernizētajā vispārējā nolīgumā, pagaidu būtību un to, ka šo nolīgumu vairs nepiemēros, kad būs stājies spēkā Modernizētais vispārējais nolīgums;

APLIECINOT to, cik svarīga ir stipra un efektīva, starptautiskajās tiesībās balstīta daudzpusēja sistēma miera saglabāšanā, konfliktu novēršanā un starptautiskās drošības stiprināšanā un kopīgu problēmu risināšanā;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT savu apņemšanos paplašināt un dažādot Pušu tirdzniecības attiecības saskaņā ar Marrākešas Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu (turpmāk "PTO līgums") un šajā nolīgumā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem un noteikumiem;

PĀRLIECĪBĀ, ka šis nolīgums radīs labvēlīgu vidi ilgtspējīgu ekonomisko attiecību izaugsmei starp Pusēm, jo īpaši attiecībā uz tirdzniecību un ieguldījumiem, kas ir būtiski ekonomiskās un sociālās attīstības, kā arī tehnoloģiskās inovācijas un modernizācijas īstenošanai;

PAUŽOT GANDARĪJUMU par Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembrī pieņemto Rezolūciju 70/1, kurā ietverts noslēguma dokuments “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam” (turpmāk “programma 2030. gadam”), Parīzes nolīgumu, kas pieņemts Parīzē 2015. gada 12. decembrī (turpmāk “Parīzes nolīgums”) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros, kā arī Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam, kura pieņemta ANO Trešajā pasaules konferencē Sendai 2015. gada 18. martā, un trešās Starptautiskās konferences par attīstības finansēšanu Adisabebas rīcības programmu, kura pieņemta Adisabebā 2015. gada 13.–16. jūlijā, Pasaules humānās palīdzības samita saistības, kas pieņemtas Pasaules humānās palīdzības samitā Stambulā 2016. gada 23.–24. maijā, un Jauno pilsētattīstības programmu, kura pieņemta ANO konferencē par mājokļiem un ilgtspējīgu pilsētattīstību (*Habitat III*) Kito 2016. gada 20. oktobrī (turpmāk “Jaunā pilsētattīstības programma”), un aicinot tās ātri īstenot;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT savu apņemšanos pārvarēt globālas problēmas, veicinot ilgtspējīgu attīstību tās ekonomiskajā, sociālajā un vides dimensijā, sekmējot ilgtspējīgas attīstības mērķu (turpmāk “IAM”) un Programmas 2030. gadam mērķu sasniegšanu;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT savu apņemšanos veicināt starptautisko tirdzniecību tā, lai sekmētu ilgtspējīgu attīstību tās ekonomiskajā, sociālajā un vides dimensijā, izmantojot partnerības, kurās iesaistītas visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp pilsoniskā sabiedrība un privātais sektors, un īstenot šo nolīgumu atbilstīgi to attiecīgajiem tiesību aktiem un starptautiskajām saistībām darba un vides jomā;

ATZĪSTOT to, cik svarīgi ir stiprināt Pušu ekonomiskās, tirdzniecības un ieguldījumu attiecības un veicināt tirdzniecības un ieguldījumu liberalizāciju starp Pusēm, lai panāktu ekonomikas izaugsmi, radītu jaunas iespējas katras Puses darba ņēmējiem un uzņēmējdarbības aprindām, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem;

ATZĪSTOT, ka šis nolīgums palīdz uzlabot patērētāju labklājību un nodrošināt augstu dzīves līmeni un patērētāju aizsardzību;

MUDINOT uzņēmumus, kas darbojas Pušu teritorijā vai uz ko attiecas to jurisdikcija, ievērot starptautiski atzītas uzņēmumu sociālās atbildības pamatnostādnes un principus, tostarp ESAO Pamatnostādnes daudznacionāliem uzņēmumiem, un īstenot atbildīgas uzņēmējdarbības principu labāko praksi;

ATZĪSTOT to, ka šā nolīguma noteikumi saglabā Pušu tiesības reglamentēt to teritorijā saskaņā ar saviem iekšējiem tiesību aktiem un Pušu elastību tādu leģitīmu politikas mērķu sasniegšanā kā sabiedrības veselība, drošība, vide, sabiedrības morāle un kultūras daudzveidības veicināšana un aizsardzība;

ATZĪSTOT to, cik svarīga ir pārredzamība, laba pārvaldība un tiesiskums starptautiskās tirdzniecības un ieguldījumu jomā un ka no tā ieguvējas ir visas ieinteresētās personas;

APŅEMOTIES veicināt harmonisku starptautiskās tirdzniecības un ieguldījumu attīstību un paplašināšanu, ar šo nolīgumu novēršot tiem šķēršļus, un izvairīties radīt tādus jaunus šķēršļus tirdzniecībā vai ieguldījumiem Pušu starpā, kuri varētu mazināt ieguvumus no šā nolīguma,

IR VIENOJUŠĀS ŠĀDI.

1. NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1.1. PANTS

Brīvās tirdzniecības zonas izveide

Puses, ievērojot šo nolīgumu, izveido brīvās tirdzniecības zonu atbilstīgi *GATT* 1994 XXIV pantam un *GATS* V pantam.

1.2. PANTS

Mērķi

Nolīguma mērķi ir šādi:

- a) paplašināt un dažādot preču tirdzniecību starp Pusēm saskaņā ar *GATT* 1994 XXIV pantu, samazinot vai likvidējot muitas nodokļus un ar tarifiem nesaistītus šķēršļus tirdzniecībā;

- b) atvieglot preču tirdzniecību, jo īpaši izmantojot noteikumus par muitu un tirdzniecības atvieglošanu, standartus, tehniskos noteikumus un atbilstības novērtēšanas procedūras, kā arī sanitāros un fitosanitāros pasākumus, vienlaikus saglabājot katras Puses tiesības tās teritorijā reglamentēt un sasniegt sabiedriskās kārtības mērķus;
- c) liberalizēt pakalpojumu tirdzniecību saskaņā ar *GATS V* pantu;
- d) izveidot sistēmu, kas veicina ieguldījumu plūsmu pieaugumu, nodrošinot pārredzamus, stabilus un paredzamus noteikumus, kuri reglamentē uzņēmumu iedibināšanas un darbības nosacījumus un ar to saistīto kapitāla apriti, un garantējot pienācīgu līdzsvaru starp ieguldījumu liberalizāciju un katras Puses tiesībām reglamentēt, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus;
- e) panākt Pušu publiskā iepirkuma tirgu faktisku un abpusēju atvēršanu;
- f) veicināt inovāciju un jaunradi, nodrošinot atbilstošu un efektīvu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību saskaņā ar spēkā esošajām starptautiskajām saistībām starp Pusēm un līdzsvaru starp šo aizsardzību un sabiedrības interesēm;
- g) veidot tirdzniecības un ieguldījumu attiecības starp Pusēm saskaņā ar brīvas un neizkropļotas konkurences principu;

- h) veicināt ilgtspējīgu attīstību un starptautiskās tirdzniecības attīstību tādā veidā, kas sekmē ilgtspējīgu attīstību, ietverot ekonomikas attīstību, sociālo attīstību un vides aizsardzību;
- i) izveidot efektīvu, taisnīgu un paredzamu strīdu izšķiršanas mehānismu, lai izšķirtu strīdus starp Pusēm par šā nolīguma interpretāciju un piemērošanu.

1.3. PANTS

Vispārpemērojamas definīcijas

Šajā nolīgumā, ja vien nav norādīts citādi:

- a) “vispārēji piemērojams administratīvs nolēmums” ir administratīvs nolēmums vai interpretācija, kas attiecas uz visām personām un faktiskām situācijām, uz kurām parasti attiecas minētais administratīvais nolēmums vai interpretācija, un ar ko nosaka rīcības normu, bet kas neietver:
 - i) administratīvā vai tiesvedībai pielīdzināmā procesā pieņemtu atzinumu vai nolēmumu, ko piemēro konkrētai otras Puses personai, precei vai pakalpojumam konkrētā lietā; vai
 - ii) citu nolēmumu par konkrētu rīcību vai praksi;

- b) “Līgums par lauksaimniecību” ir Līgums par lauksaimniecību, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- c) “lauksaimniecības prece” ir Nolīguma par lauksaimniecību 1. pielikumā uzskaitīts produkts;
- d) “gaisa kuģu remonta un apkopes pakalpojumi, kuru laikā gaisa kuģi neizmanto” ir remonta un apkopes darbības, kas tiek veiktas gaisa kuģim vai tā daļai, kamēr to neizmanto, un tie neietver līnijas tehnisko apkopi;
- e) “Antidempinga nolīgums” ir Nolīgums par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VI panta īstenošanu, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- f) “datorizēto rezervēšanas sistēmu pakalpojumi” ir pakalpojumi, kurus sniedz datorizētās sistēmas, kas satur informāciju par gaisa pārvadātāju grafikiem, pieejamību, braukšanas maksām un noteikumiem, un kurus izmantojot var veikt rezervēšanu vai izsniegt biļetes;
- g) “muitas nodoklis” ir jebkurš nodoklis vai maksājums, ko piemēro attiecībā uz preču importu vai saistībā ar to, tas ietver visus papildnodokļus vai uzcenojumus, kurus piemēro saistībā ar šādu importu; bet tas neietver:
 - i) maksu, kas līdzvērtīga iekšējam nodoklim, kuru piemēro saskaņā ar 2.3. pantu;

- ii) antidempinga vai kompensācijas¹ maksājumu, ko piemēro saskaņā ar attiecīgi *GATT* 1994, Antidempinga nolīgumu un SKP nolīgumu;
 - iii) maksas vai citus maksājumus, ko uzliek preces importam vai saistībā ar importu un kas nepārsniedz sniegto pakalpojumu aptuvenās izmaksas; un
 - iv) piemaksu, ko piedāvā vai iekasē par importētu preci un kas izriet no konkursa sistēmas, kura atļauta tarifa kvotu pārvaldībai saskaņā ar 2-A-4. papildinājumu (Meksikas tarifa kvotas);
- h) “Līgums par muitas vērtības noteikšanu” ir Līgums par Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību 1994 VII panta īstenošanu, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- i) “dienas” ir kalendārās dienas, tostarp nedēļas nogales un brīvdienas;
- j) “VSI” ir Vienošanās par noteikumiem un procedūrām, kas reglamentē strīdu izšķiršanu un ietverta PTO līguma 2. pielikumā;
- k) “uzņēmums” ir jebkurš tiesību subjekts, kas noteiktā kārtībā izveidots vai citādi organizēts saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem peļņas gūšanai vai citā nolūkā un kas pieder privātai personai vai valstij, tostarp jebkāda korporācija, fonds, pilnsabiedrība, kopuzņēmums, viena dalībnieka uzņēmums vai asociācija;

¹ Lielākai noteiktībai – muitas nodokļa definīcija neietekmē Pušu tiesības un pienākumus saskaņā ar 5. nodaļu (Tirdzniecības aizsardzības instrumenti).

- l) “esošs” nozīmē spēkā esošs šā nolīguma spēkā stāšanās dienā;
- m) “brīvi konvertējama valūta” ir valūta, ar ko notiek plaša mēroga tirdzniecība starptautiskos ārvalstu valūtas tirgos un kas tiek plaši lietota starptautiskos darījumos;
- n) “GATS” ir Vispārējā vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību, kas ietverta PTO līguma 1.B pielikumā;
- o) “GATT 1994” ir 1994. gada Vispārējā vienošanās par tarifiem un tirdzniecību, kas ietverta PTO līguma 1.A pielikumā;
- p) “preces” ir gan materiāli, gan ražojumi;
- q) “Puses prece” ir iekšzemes prece *GATT* 1994 izpratnē un ietver preces, kuru izcelsme ir minētajā Pusē;
- r) “apkalpošana uz zemes” ir lidostā par atlīdzību vai uz līguma pamata sniegti aviosabiedrību pārstāvēšanas, administrēšanas un uzraudzības pakalpojumi, pasažieru apkalpošana, bagāžas apkalpošana, trapa pakalpojumi, ēdināšanas pakalpojumi², kravas un pasta apstrāde, gaisa kuģu uzpilde ar degvielu, gaisa kuģa apkalpošana un tīrīšana, virszemes transports un lidojuma operācijas, apkalpju administrēšanas un lidojumu plānošanas pakalpojumi; bet neietver pašpakalpojumus, drošību, līnijas tehnisko apkopi, gaisa kuģu remontu un apkopi; un būtiskas centralizētas lidostas infrastruktūras, piemēram, atledošanas iekārtu, degvielas uzpildes sistēmu, bagāžas apstrādes sistēmu un saistītu lidostas iekšējo transporta sistēmu pārvaldību vai darbību;

² Izņemot pārtikas sagatavošanu.

- s) “harmonizētā sistēma” jeb “HS” ir preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētā sistēma, ieskaitot tās vispārīgos interpretācijas noteikumus, sadaļu piezīmes, nodaļu piezīmes un apakšpozīciju piezīmes un grozījumus;
- t) “pasākums” ietver jebkuru likumu, noteikumu, normu, procedūru, lēmumu, administratīvu aktu, prasību vai praksi³;
- u) “Modernizēts vispārējais nolīgums” jeb “MGA” ir Politiskās, ekonomiskās un sadarbības stratēģiskās partnerības nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Meksikas Savienotajām Valstīm, no otras puses, ko paredzēts noslēgt;
- v) “valstspiederīgais” ir fiziska persona, kurai ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Meksikas valstspiederība saskaņā ar to attiecīgajiem tiesību aktiem vai kura ir kādas Puses pastāvīgais iedzīvotājs;
- w) “fiziska persona” ir⁴:
 - i) Eiropas Savienības gadījumā – persona, kurai ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederība saskaņā ar tās tiesību aktiem⁵; un

³ Lielākai noteiktībai – termins “pasākums” ietver bezdarbību.

⁴ Šī definīcija attiecas uz 10.–19. nodaļu.

⁵ Definīcija “Eiropas Savienības fiziskas personas” ietver arī fiziskas personas, kuras pastāvīgi uzturas Latvijas Republikā, kuras nav Latvijas Republikas pilsoņi vai citas valsts pilsoņi, bet kuras ir tiesīgas saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem saņemt nepilsoņa pasi.

ii) Meksikas gadījumā – persona, kurai ir Meksikas valstspiederība saskaņā ar tās tiesību aktiem;

fizisku personu, kas ir Meksikas valstspiederīgais un kam ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederība, uzskata tikai par tās Puses fizisku personu, kurā viņai ir dominējošā un faktiskā valstspiederība;

- x) “ESAO” ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija;
- y) “noteiktas izcelsmes prece” ir prece, kuras izcelsme atbilst 3. nodaļā (Izcelsmes noteikumi un izcelsmes procedūras) noteiktajiem izcelsmes noteikumiem;
- z) “persona” ir fiziska persona vai uzņēmums;
- aa) “Puses persona” ir Puses valstspiederīgais vai uzņēmums;
- bb) “preferenciāls tarifa režīms” ir muitas nodokļa likme, ko piemēro noteiktas izcelsmes precei saskaņā ar 2.4. pantu (Muitas nodokļu atcelšana vai samazināšana);
- cc) “Vienošanās par aizsardzības pasākumiem” ir Vienošanās par aizsardzības pasākumiem, kas ietverta PTO līguma 1.A pielikumā;
- dd) “SKP nolīgums” ir Nolīgums par subsīdijām un kompensācijas pasākumiem, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;

- ee) “gausa pārvadājumu pakalpojumu pārdošana un tirdzniecība” ir iespējas attiecīgajam gaisa pārvadātājam brīvi pārdot un tirgot savus gaisa pārvadājumu pakalpojumus, tostarp visi tādi tirgvedības aspekti kā tirgus izpēte, reklāma un izplatīšana, bet neietverot cenu noteikšanu par gaisa pārvadājumu pakalpojumiem vai piemērojamās nosacījumus;
- ff) “pakalpojuma sniedzējs” ir persona, kas sniedz vai vēlas sniegt pakalpojumu;
- gg) “SFS līgums” ir Līgums par sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanu, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- hh) “valsts uzņēmums” ir uzņēmums, kas pieder Pusei vai ko kontrolē Puse;
- ii) “TBT nolīgums” ir Nolīgums par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- jj) “teritorija” ir teritorija, kurā piemēro šo nolīgumu saskaņā ar 33.7. pantu (Teritoriālā piemērošana);
- kk) “trešā valsts” ir valsts vai teritorija ārpus šā nolīguma teritoriālās piemērošanas jomas;
- ll) “Tirdzniecības padome” ir Tirdzniecības padome, kas izveidota saskaņā ar šā nolīguma 33.1. pantu;

- mm) “*TRIPS* līgums” ir Līgums par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem, kas ietverts PTO līguma 1.C pielikumā;
- nn) “Vīnes konvencija par starptautisko līgumu tiesībām” ir Vīnes konvencija par starptautisko līgumu tiesībām, kas pieņemta Vīnē 1969. gada 23. maijā;
- oo) “LES” ir Līgums par Eiropas Savienību;
- pp) “LESD” ir Līgums par Eiropas Savienības darbību;
- qq) “PTO” ir Pasaules Tirdzniecības organizācija; un
- rr) “PTO līgums” ir Marrākešas Līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu, kas pieņemts Marrākešā 1994. gada 15. aprīlī.

1.4. PANTS

Saistība ar PTO līgumu

Puses apstiprina savas tiesības un saistības vienai pret otru atbilstīgi PTO līgumam.

1.5. PANTS

Atsauces uz tiesību aktiem un citiem nolīgumiem

1. Ja vien nav norādīts citādi, visas šajā nolīgumā ietvertās atsauces uz tiesību aktiem – vai nu vispārīgi, vai ar atsauci uz konkrētu likumu, regulu vai direktīvu –, uzskata par atsaucēm uz tiesību aktiem ar to grozījumiem.
2. Ja vien nav norādīts citādi, visas atsauces vai iekļaušanu ar atsauci šajā nolīgumā uz citiem nolīgumiem vai tiesību instrumentiem vai kādu to daļu uzskata par tādām, kas ietver:
 - a) attiecīgos pielikumus, protokolus, zemspītras piezīmes, skaidrojošās piezīmes un skaidrojumus; un
 - b) aizstājošos nolīgumus, kuru puses ir Puses, vai grozījumus, kas Pusēm ir saistoši, izņemot gadījumu, kad atsauce apstiprina esošās tiesības un pienākumus.

1.6. PANTS

Pienākumu izpilde

1. Katra Puse pieņem vispārējus vai īpašus pasākumus, kas vajadzīgi tās pienākumu izpildei saskaņā ar šo nolīgumu, tostarp pasākumus, ar kuriem nodrošina, ka tās centrālā valdība, reģiona valdība vai vietējās valdības un iestādes, kā arī nevalstiskās struktūras, īstenojot tām deleģētās pilnvaras, ievēro šā nolīguma noteikumus.

2. Ja viena Puse uzskata, ka otra Puse:

- nav ievērojusi kādu no principiem, tiesībām vai pamabrīvībām, kas minētas Modernizētā vispārējā nolīguma I daļas 2. pantā, vai
- nav ievērojusi un izpildījusi kādas no savām pastāvošajām saistībām atbilstīgi starptautiskajiem atbrūošanās un ieroču neizplatīšanas līgumiem un nolīgumiem vai citām starptautiskām saistībām, kas minētas Modernizētā vispārējā nolīguma II daļas 1.4 pantā,

tā var veikt atbilstošus pasākumus saskaņā ar Modernizētā vispārējā nolīguma IV daļas 2.3. panta 3. punkta noteikumiem (pienākumu izpilde). Šajā punktā jēdziens “atbilstīgi pasākumi” var ietvert šā nolīguma darbības daļēju vai pilnīgu apturēšanu.

Ar šo punktu piešķirtās tiesības var īstenot abas Puses neatkarīgi no tā, vai Modernizētā vispārējā nolīguma attiecīgie noteikumi ir stājušies spēkā vai tiek piemēroti provizoriski.

3. Atbilstīgos pasākumus, kas minēti 2. punktā, veic, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, un tie ir samērīgi ar to pienākumu neizpildi, kuri paredzēti šajā punktā. Priekšroka jādod tiem pasākumiem, kas vismazāk traucē šā nolīguma darbību. Puses ir vienisprātis, ka šā nolīguma darbības daļēja vai pilnīga apturēšana būtu galējais līdzeklis.

2. NODAĻA

PREČU TIRDZNIECĪBA

A IEDAĻA

Vispārīgi noteikumi

2.1. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā:

- a) “konsulārās formalitātes” ir procedūra, kurā eksportētājas Puses teritorijā vai trešās puses teritorijā no importētājas Puses konsula saņem konsulāro rēķinu vai konsulāro vīzu komercrēķinam, izcelsmes sertifikātam, manifestam, nosūtītāja eksporta deklarācijai un citiem muitas dokumentiem, kuri tiek prasīti vai ir saistīti ar preces importu;

- b) “eksporta licencēšanas procedūra” ir administratīva procedūra, saskaņā ar kuru kā priekšnoteikums eksportam no eksportētājas Puses teritorijas jāiesniedz attiecīgajai eksportētājas Puses administratīvajai struktūrai vai struktūrām pieteikums vai citi dokumenti (kas nav muietošanai parasti nepieciešamie dokumenti);
- c) “Importa licencēšanas līgums” ir Līgums par importa licencēšanas procedūrām, kas ietverts PTO līguma 1.A pielikumā;
- d) “importa licencēšanas procedūra” ir administratīva procedūra, saskaņā ar kuru kā priekšnoteikums importa veikšanai importētājas Puses teritorijā jāiesniedz attiecīgajai importētājas Puses administratīvajai struktūrai vai struktūrām pieteikums vai citi dokumenti, kas nav muietošanai parasti nepieciešamie dokumenti.

2.2. PANTS

Piemērošanas joma

Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, šī nodaļa attiecas uz katras Puses preču tirdzniecību.

2.3. PANTS

Valsts režīms

1. Katra Puse saskaņā ar *GATT* 1994 III pantu, tostarp tā piezīmēm un papildnoteikumiem, piemēro valsts režīmu otras Puses precēm. Šajā nolūkā *GATT* 1994 III pants un tā piezīmes un papildnoteikumi *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu.
2. Lielākai noteiktībai – valsts režīms attiecībā uz tādu valdības līmeni Meksikā, kas nav federālais līmenis, vai kādas Eiropas Savienības dalībvalsts valdības līmeni, vai valdības līmeni kādā Eiropas Savienības dalībvalstī ir ne mazāk labvēlīgs par to, kādu minētais valdības līmenis piešķir līdzīgām, tieši konkurējošām vai aizstājamām precēm attiecīgi Meksikā vai dalībvalstī.

2.4. PANTS

Muitas nodokļu atcelšana vai samazināšana

1. Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, katra Puse atceļ vai samazina savus muitas nodokļus noteiktas izcelsmes precēm saskaņā ar 2.-A pielikumu un, stājoties spēkā šim nolīgumam, nepiemēro nekādus muitas nodokļus noteiktas izcelsmes precēm, kas klasificētas harmonizētās sistēmas 1. līdz 97. nodaļas tarifu pozīcijās, izņemot preces, kuras iekļautas attiecīgi 2.-A pielikuma 2-A-1. papildinājumā vai 2-A-2. papildinājumā.

2. Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, Puse attiecībā uz otras Puses noteiktas izcelsmes precī nepalielina esošos muitas nodokļus un nepieņem jaunus muitas nodokļus⁶.
3. Ja Puse samazina tās piemērotu lielākās labvēlības režīma muitas nodokļa likmi, minēto nodokļa likmi piemēro otras Puses izcelsmes precēm tik ilgi, kamēr tā ir zemāka par to muitas nodokļa likmi, kas noteikta saskaņā ar 2.-A pielikumu.
4. Pēc vienas Puses pieprasījuma Puses apspriežas, lai apsvērtu iespēju uzlabot tarifu režīmu noteiktas izcelsmes preču piekļuvei tirgum, kā noteikts 2.-A pielikumā. Tirdzniecības padome var pieņemt lēmumu grozīt 2.-A pielikumu⁷.
5. Lielākai noteiktībai – Puse var saglabāt vai palielināt muitas nodokli noteiktas izcelsmes precei, kā to atļāvusi PTO Strīdu izšķiršanas padome.

⁶ Lielākai noteiktībai – pēc muitas nodokļa vienpusējas samazināšanas Puse var paaugstināt minēto muitas nodokli līdz līmenim, kas noteikts tarifu atcelšanas grafika attiecīgajam gadam saskaņā ar 2.-A pielikumu.

⁷ Lielākai noteiktībai – minētais grozījums aizstāj jebkuru muitas nodokļa likmi vai posmu kategoriju, kas noteikta 2.-A pielikumā.

2.5. PANTS

Izvedmuitas nodokļi, citi nodokļi vai maksājumi

1. Puse nepieņem vai nesaglabā nekādus tādus nodokļus vai maksājumus preces eksportam uz otras Puses teritoriju, kas pārsniedz nodokļus vai maksas, kuras uzliek minētai precei, ja tā paredzēta iekšzemes patēriņam.
2. Puse nepieņem vai nesaglabā nekādas tādas nodevas vai maksājumus, kurus uzliek preču eksportam vai saistībā ar preču eksportu uz otras Puses teritoriju un kuri pārsniedz nodevas vai maksas, ko uzliek minētajai precei, ja tā paredzēta iekšzemes patēriņam.
3. Nekas šajā pantā neliedz Pusei piemērot preces eksportam nodokļus vai maksas, kas atļautas saskaņā ar 2.6. pantu.

2.6. PANTS

Maksas un formalitātes

1. Maksas un citi maksājumi, ko kāda Puse uzliek otras Puses preces importam vai eksportam vai saistībā ar to, nepārsniedz sniedzamo pakalpojumu aptuvenās izmaksas un nav paredzēti iekšzemes preču netiešai aizsardzībai vai nodokļa uzlikšanai importam vai eksportam fiskālām vajadzībām.

2. Puse noteiktas izcelsmes precēm nepiemēro maksu par muitas apstrādi⁸.
3. Katra Puse publicē visas maksas un maksājumus, ko tā uzliek saistībā ar importu vai eksportu, tādā veidā, lai valdības, tirgotāji un citas ieinteresētās personas varētu ar tiem iepazīties.
4. Puse saistībā ar otras Puses preces importu nepiemēro konsulārās formalitātes, tostarp ar tām saistītas maksas un maksājumus⁹.

2.7. PANTS

Pēc remonta vai pārveidošanas atpakaļievestas preces

1. “Remonts vai pārveidošana” nozīmē jebkādu apstrādes darbību, kas veikta precei, lai novērstu darbības defektus vai būtisku bojājumu, un iever preces atjaunošanu, lai tā pildītu savas sākotnējās funkcijas vai lai nodrošinātu tās atbilstību lietošanas tehniskajām prasībām, bez kā preci vairs nevarētu izmantot parastā veidā nolūkā, kam tā bijusi paredzēta. Preces remonts ietver atjaunošanu un apkopi, bet neietver darbību vai procesu, kas:
 - a) iznīcina preces pamatīpašības vai rada jaunu vai komerciāli atšķirīgu preci;

⁸ Attiecībā uz Meksiku maksa par muitas apstrādi attiecas uz “Derecho de Trámite Aduanero”.

⁹ Lielākai noteiktībai – importētāja Puse var pieprasīt, lai tās konsuls, kuram ir jurisdikcija eksportētājas Puses teritorijā, veiktu dokumentu apliecināšanu konsulātā:

- a) izmeklēšanas vai revīzijas vajadzībām vai
- b) mājāsaimniecības priekšmetu importam.

- b) pārveido nepabeigtu preci gatavā precē; vai
- c) ir izmantots, lai būtiski mainītu preces funkciju.

2. Puse nepiemēro muitas nodokli precei, neatkarīgi no tās izcelsmes, ko ieved atpakaļ tās teritorijā pēc tam, kad šī prece uz laiku tikusi izvesta no tās teritorijas uz otras Puses teritoriju remonta vai pārveidošanas nolūkā, neatkarīgi no tā, vai šādu remontu vai pārveidošanu varētu veikt tās Puses teritorijā, no kuras prece tika izvesta remonta vai pārveidošanas nolūkā.

3. Šā panta 2. punktu nepiemēro tādām precēm, kas ievestas muitas noliktavās, brīvās tirdzniecības zonās vai ar līdzīgu statusu un ko pēc tam izved labošanai un neieved atpakaļ muitas noliktavās, brīvās tirdzniecības zonās vai ar līdzīgu statusu.

4. Puse nepiemēro muitas nodokli precēm, neatkarīgi no to izcelsmes, kas uz laiku importētas no otras Puses teritorijas remonta vai pārveidošanas nolūkā.

2.8. PANTS

Pārražotas preces

1. “Pārražota prece” ir prece, kas klasificēta harmonizētās sistēmas 84.–90. nodaļā vai 9402. pozīcijā, izņemot preces, kuras iekļautas 2.-B pielikumā:

- a) kas ir pilnībā vai daļēji ražota no materiāliem, kuri atgūti no izmantotām precēm;
- b) kam ir līdzīgs sniegums un lietošanas nosacījumi, kā arī paredzamais kalpošanas ilgums kā līdzvērtīgai jaunai precei; un
- c) kam ir tāda pati garantija kā līdzvērtīgai jaunai precei.

2. Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, Puse nepiešķir otras Puses pārražotām precēm mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu Puse piešķir līdzvērtīgām jaunām precēm.

3. Ievērojot tās pienākumus saskaņā ar šo nolīgumu un PTO līgumu, Puse var pieprasīt, lai pārražotas preces:

- a) ir identificētas kā tādas izplatīšanai vai pārdošanai tās teritorijā, tostarp īpaši markētas, lai novērstu patērētāju maldināšanu; un

b) atbilst visām piemērojamām tehniskajām prasībām un noteikumiem, kas piemērojami līdzvērtīgām jaunām precēm.

4. Lielākai noteiktībai – 2.9. pantu piemēro pārražotām precēm. Ja kāda Puse pieņem vai saglabā importa vai eksporta aizliegumus vai ierobežojumus attiecībā uz lietotām precēm, tā nepiemēro minētos pasākumus pārražotām precēm.

2.9. PANTS

Importa un eksporta ierobežojumi

Ja vien 2.-C pielikumā nav noteikts citādi, Puse nepieņem un nepatur spēkā nekādus aizliegumus vai ierobežojumus attiecībā uz otras Puses jebkādas preces importu vai jebkādas preces eksportu vai pārdošanu eksportam uz otras Puses teritoriju, izņemot saskaņā ar *GATT* 1994 XI pantu, tostarp tā piezīmēm un papildnoteikumiem. Tādēļ XI pants *GATT* 1994, tostarp tās piezīmes un papildnoteikumi *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu.

2.10. PANTS

Importa licencēšana

1. Katra Puse pieņem un pārvalda visas importa licencēšanas procedūras saskaņā ar Importa licencēšanas līguma 1.–3. pantu.
2. Katra Puse par visām jaunajām importa licencēšanas procedūrām un visām izmaiņām esošajās importa licencēšanas procedūrās otrai Pusei paziņo 60 dienu laikā pēc to publicēšanas un, ja iespējams, ne vēlāk kā 60 dienas pirms jaunās procedūras vai izmaiņu stāšanās spēkā. Paziņojumā iekļauj Importa licencēšanas līguma 5. panta 2. punktā norādīto informāciju, kā arī šā panta 4. punktā minēto oficiālo tīmekļa vietņu elektroniskās adreses. Uzskata, ka Puse ir izpildījusi šo noteikumu, ja tā saskaņā ar Importa licencēšanas nolīguma 5. panta 1. līdz 3. punktu par attiecīgo jauno importa licencēšanas procedūru vai tās izmaiņām paziņo Importa licencēšanas komitejai, kas paredzēta Importa licencēšanas līguma 4. pantā.
3. Pēc vienas Puses pieprasījuma otra Puse nekavējoties sniedz visu attiecīgo informāciju, tostarp Importa licencēšanas līguma 2. panta 5. punktā norādīto informāciju, par visām importa licencēšanas procedūrām, ko tā plāno pieņemt, ir pieņēmusi vai saglabā, vai par visām izmaiņām esošā importa licencēšanas procedūrā.

4. Katra Puse attiecīgajās oficiālajās tīmekļa vietnēs publicē informāciju, kas tai jāpublicē saskaņā ar Importa licencēšanas līguma 1. panta 4. punkta a) apakšpunktu, un nodrošina, ka Importa licencēšanas līguma 5. panta 2. punktā norādītā informācija ir publiski pieejama.

2.11. PANTS

Eksporta licencēšana

1. Katra Puse publicē visas jaunās eksporta licencēšanas procedūras vai izmaiņas esošā eksporta licencēšanas procedūrā, tostarp attiecīgā gadījumā attiecīgajās oficiālajās tīmekļa vietnēs. Ja iespējams, šādu publicēšanu veic ne vēlāk kā 45 dienas pirms procedūras vai izmaiņu stāšanās spēkā un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā dienā, kad šāda procedūra vai izmaiņas stājas spēkā.
2. Katra Puse paziņo otrai Pusei par savām esošajām eksporta licencēšanas procedūrām 60 dienu laikā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas. Katra Puse par visām jaunām eksporta licencēšanas procedūrām un visām izmaiņām esošajās eksporta licencēšanas procedūrās otrai Pusei paziņo 60 dienu laikā pēc to publicēšanas. Šajos paziņojumos ietver atsauci uz avotu, kurā ir publicēta saskaņā ar 3. punktu prasītā informācija, un attiecīgā gadījumā norāda attiecīgo oficiālo tīmekļa vietni.

3. Publicējot eksporta licencēšanas procedūras, norāda šādu informāciju:
- a) eksporta licencēšanas procedūras, tostarp visu tās izmaiņu teksts;
 - b) preces, uz kurām attiecas katra eksporta licencēšanas procedūra;
 - c) attiecībā uz katru procedūru – procesa apraksts, kā pieteikties eksporta licences saņemšanai, un visi kritēriji, kas jāizpilda pieteikuma iesniedzējam, lai tas būtu tiesīgs pieteikties eksporta licences saņemšanai, piemēram, darbības licence, ieguldījumu veikšana vai uzturēšana vai darbība, izmantojot konkrētu iedibinājuma formu vienas Puses teritorijā;
 - d) kontaktpunkts vai kontaktpunkti, kuros ieinteresētās personas var saņemt papildu informāciju par nosacījumiem eksporta licences saņemšanai;
 - e) administratīvā struktūra vai struktūras, kurās jāiesniedz pieteikums un citi attiecīgie dokumenti;
 - f) jebkura tāda pasākuma vai pasākumu apraksts, ko īsteno, izmantojot eksporta licencēšanas procedūru;
 - g) laikposms, kurā katra eksporta licencēšanas procedūra būs spēkā, izņemot gadījumu, kad procedūra paliks spēkā līdz brīdim, kad tā tiks atsaukta vai pārskatīta jaunā publikācijā;

- h) ja Puse plāno izmantot eksporta licencēšanas procedūru eksporta kvotas administrēšanai – kopējais daudzums, kvotas sākuma un beigu datums un attiecīgā gadījumā kvotas vērtība; un
- i) visi atbrīvojumi no prasības saņemt eksporta licenci vai izņēmumi attiecībā uz šādu prasību, informācija, kā pieprasīt vai izmantot šos atbrīvojumus vai izņēmumus, un to piešķiršanas kritēriji.

4. Lielākai noteiktībai – nekas šajā pantā neliek vienai Pusei piešķirt eksporta licenci vai neliedz Pusei īstenot savus pienākumus vai saistības saskaņā ar ANO Drošības padomes rezolūcijām, kā arī saskaņā ar daudzpusējiem ieroču neizplatīšanas režīmiem un eksporta kontroles pasākumiem.

2.12. PANTS

Muitas vērtības noteikšana

Puses apstiprina savas tiesības un pienākumus saskaņā ar Līgumu par muitas vērtības noteikšanu.

2.13. PANTS

Preču pagaidu ieviešana

1. Katra Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem atļauj pagaidu ieviešanu ar pilnīgu atbrīvojumu ar zināmiem nosacījumiem no ievadmuitas nodokļiem šādām precēm, neatkarīgi no to izcelsmes:

- a) preces, kas paredzētas izstādīšanai vai izmantošanai izstādēs, gadatirgos, sanāksmēs, demonstrējumos vai līdzīgos pasākumos;
- b) tāds profesionālais aprīkojums, tostarp preses vai skaņas vai televīzijas apraides aprīkojums, programmatūra, kinematogrāfijas iekārtas un visas šādu iekārtu palīgierīces vai piederumi, kas vajadzīgs tādas personas uzņēmējdarbībai, komercdarbībai vai profesionālajai darbībai, kura apmeklē otras Puses teritoriju konkrēta uzdevuma veikšanai;
- c) tara, tirdzniecības paraugi, reklāmas filmas un ieraksti un citas preces, kas ievestas saistībā ar komercdarbību;
- d) sporta pasākumiem importētas preces;
- e) humāniem mērķiem importētas preces; un
- f) īpašiem mērķiem importēti dzīvnieki.

2. Katra Puse var pieprasīt, lai preces, uz kurām attiecas pagaidu ieviešana saskaņā ar 1. punktu:

- a) ir paredzētas reeksportēšanai, tajās neveicot nekādas izmaiņas, izņemot parasto nolietojumu to izmantošanas dēļ;
- b) izmanto vienīgi otras Puses valstspiederīgais vai viņa personīgā uzraudzībā, minētajai otras Puses personai veicot uzņēmējdarbību, komercdarbību, profesionālo darbību vai sporta aktivitātes;
- c) netiek pārdotas vai nomātas, kamēr tās atrodas Puses teritorijā;
- d) tām ir pievienots nodrošinājums, ja to pieprasa importētāja Puse, tādā apmērā, kas nepārsniedz maksājumus, kuri citādi būtu jāmaksā ieviešanas vai galīgā importa brīdī; nodrošinājumu atbrīvo, preces eksportējot;
- e) var identificēt, kad tās tiek importētas un eksportētas;
- f) tiek reeksportētas noteiktā laikposmā, kas ir pamatoti saistīts ar pagaidu ieviešanas mērķi; un
- g) ir atļauts ievest tādā daudzumā, kas nepārsniedz to paredzētajam lietojumam nepieciešamo samērīgo daudzumu.

3. Katra Puse atļauj preces, kas ievestas uz laiku saskaņā ar šo pantu, reeksportēt caur jebkuru muitas ostu vai iestādi, kas nav tā osta vai iestāde, caur kuru preces ievestas.
4. Katra Puse nodrošina, ka importētājs vai cita persona, kas atbild par precēm, kuras ievestas saskaņā ar šo pantu, nav atbildīga par to, ka preces nav eksportētas pagaidu ievešanai noteiktajā laikposmā, ieskaitot jebkādu likumīgu pagarinājumu, pēc tam, kad importētājam Pusei saskaņā ar tās tiesību aktiem muitas jomā ir iesniegts pietiekams pierādījums, ka preces ir pilnībā iznīcinātas vai neatgriezeniski zaudētas.

2.14. PANTS

Sadarbība

1. Īpaši noteikumi par administratīvo sadarbību starp Pusēm saistībā ar preferenciāla tarifa režīmu ir izklāstīti 2.-D pielikumā.
2. Puses katru gadu apmainās ar importa statistiku, pirmo apmaiņu veicot vienu gadu pēc šā nolīguma stāšanās spēkā, līdz brīdim, kad Preču tirdzniecības komiteja nolemj citādi. Apmaiņa ar importa statistiku aptver datus, kas attiecas uz pēdējo pieejamo gadu, tostarp vērtību un apjomu tarifa pozīcijas līmenī attiecībā uz to otras Puses preču importu, kurām piemēro preferenciālu nodokļu režīmu saskaņā ar šo nolīgumu, un to preču importu, kurām piemēro nepreferenciālu režīmu.

2.15. PANTS

Preču tirdzniecības komiteja

Preču tirdzniecības komiteja, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta a) apakšpunktu:

- a) pārrauga šīs nodaļas un tās pielikumu īstenošanu un administrēšanu;
- b) veicina preču tirdzniecību starp Pusēm, tostarp apspriežoties par to, kā uzlabot tirgus piekļuves tarifu režīmus saskaņā ar šo nolīgumu, un attiecīgā gadījumā par citiem jautājumiem;
- c) nodrošina forumu visu ar šo nodaļu saistīto jautājumu apspriešanai un risināšanai;
- d) nekavējoties novērš šķēršļus preču tirdzniecībā starp Pusēm, jo īpaši tos, kas saistīti ar netarifa pasākumu piemērošanu, un vajadzības gadījumā nodod šādus jautājumus izskatīšanai Tirdzniecības komitejā;
- e) iesaka Tirdzniecības komitejai jebkādus šīs nodaļas grozījumus vai papildinājumus;
- f) koordinē datu apmaiņu preferenču izmantošanai vai jebkādu citu informācijas apmaiņu par preču tirdzniecību starp Pusēm, par ko tā var lemt;

- g) pārskata visus turpmākos harmonizētās sistēmas grozījumus, lai nodrošinātu, ka katras Puses pienākumi saskaņā ar šo nolīgumu netiek mainīti, un apspriežas, lai atrisinātu jebkādos saistītus konfliktus;
- h) pilda jebkādas citas funkcijas, ko tai var uzticēt Tirdzniecības komiteja.

B IEDAĻA

Lauksaimniecības preču tirdzniecība

2.16. PANTS

Piemērošanas joma

Šī iedaļa attiecas uz Puses pieņemtiem vai saglabātiem pasākumiem, kas saistīti ar lauksaimniecības preču tirdzniecību.

2.17. PANTS

Sadarbība daudzpusējos forumos

1. Puses sadarbojas PTO ietvaros, lai veicinātu vispārēju, uz noteikumiem balstītu, atvērtu, nediskriminējošu un taisnīgu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu, virzītu uz priekšu sarunas lauksaimniecības jomā un veicinātu jebkādu jaunu disciplīnu izveidošanu, kas atvieglo lauksaimniecības preču tirdzniecību.
2. Puses atzīst, ka dažiem eksporta pasākumiem, piemēram, eksporta aizliegumiem, eksporta ierobežojumiem vai eksporta nodokļiem, var būt negatīva ietekme uz kritiski svarīgām lauksaimniecības preču piegādēm. Šajā sakarā Puses atbalsta disciplīnu izveidošanu, aktīvi piedaloties attiecīgajos starptautiskajos forumos.

2.18. PANTS

Eksporta konkurence

1. Šajā pantā:
 - a) “eksporta subsīdijas” ir subsīdijas Nolīguma par lauksaimniecību 1. panta e) punkta nozīmē;
un

b) “pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību” ir eksporta kredīti, eksporta kredīta garantijas vai apdrošināšanas programmas, kā arī citi pasākumi, kuru ietekme ir līdzvērtīga eksporta subsīdijai¹⁰.

2. Puses apstiprina savas saistības, kuras noteiktas Lēmumā par eksporta konkurenci, ko 2015. gada 19. decembrī pieņēma PTO ministru konference Nairobi: maksimāli atturēties no visu veidu eksporta subsīdiju izmantošanas un visiem eksporta pasākumiem ar līdzvērtīgu iedarbību un uzlabot pārredzamību un pilnveidot uzraudzību attiecībā uz visiem eksporta subsīdiju veidiem un visiem eksporta pasākumiem ar līdzvērtīgu iedarbību.

3. Puse nepieņem un nesaglabā eksporta subsīdijas nevienai lauksaimniecības precei, kas tiek eksportēta vai iekļauta precē, kuru eksportē uz otras Puses teritoriju.

4. Puse nesaglabā, neievieš vai neatjauno nekādus citus pasākumus ar līdzvērtīgu iedarbību attiecībā uz lauksaimniecības precī, kas tiek eksportēta vai iekļauta precē, kuru eksportē uz otras Puses teritoriju, izņemot gadījumus, kad šis pasākums ar līdzvērtīgu iedarbību atbilst noteikumiem, kas paredzēti attiecīgajā PTO nolīgumā, lēmumā vai saistībās.

5. Lai uzlabotu pārredzamību un pilnveidotu uzraudzību attiecībā uz eksporta subsīdijām un citiem pasākumiem ar līdzvērtīgu iedarbību, Puse, kurai ir pamatotas šaubas par kādu eksporta subsīdiju vai citu pasākumu ar līdzvērtīgu iedarbību, ko otra Puse piemēro lauksaimniecības precei, kura paredzēta eksportam uz pirmo Pusi, var no otras Puses pieprasīt nepieciešamo informāciju par piemērotajiem pasākumiem. Pieprasīto informāciju sniedz nekavējoties.

¹⁰ Interpretējot terminu “pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību” konkrētā gadījumā, Puses var skatīt norādījumus attiecīgajos PTO noteikumos, kā arī PTO dalībvalstu praksē.

2.19. PANTS

Tarifu kvotu pārvaldība

1. Puse, kas piemēro tarifa kvotas saskaņā ar 2.-A pielikumu:
 - a) minētās tarifa kvotas pārvalda savlaicīgi un pārredzamā, objektīvā un nediskriminējošā veidā saskaņā ar saviem tiesību aktiem; un
 - b) savlaicīgi un pastāvīgi publisko visu attiecīgo informāciju par kvotu pārvaldību, tostarp pieejamo apjomu, izmantošanas līmeni un atbilstības kritērijus.
2. Puses apspriežas par visiem jautājumiem, kas saistīti ar tarifa kvotu pārvaldību. Šajā nolūkā katra Puse izraugās kontaktpunktu, kas atvieglo saziņu starp Pusēm, un paziņo otrai Pusei tā kontaktinformāciju. Puses nekavējoties informē viena otru par visām izmaiņām minētajā kontaktinformācijā.

2.20. PANTS

Lauksaimniecības apakškomiteja

1. Lauksaimniecības apakškomiteja, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta b) apakšpunktu:
 - a) pārtrauga šīs iedaļas īstenošanu un administrēšanu un veicina sadarbību ar mērķi atvieglot lauksaimniecības preču tirdzniecību starp Pusēm;
 - b) nodrošina forumu, kurā Puses var apspriest attīstības tendences to lauksaimniecības programmās un lauksaimniecības preču tirdzniecību starp Pusēm;
 - c) novērš šķēršļus, tostarp ar tarifiem nesaistītus šķēršļus lauksaimniecības preču tirdzniecībā starp Pusēm;
 - d) izvērtē šīs nodaļas ietekmi uz katras Puses lauksaimniecības nozari, kā arī šīs nodaļas instrumentu darbību, un iesaka Preču tirdzniecības komitejai jebkādos piemērotus pasākumus;
 - e) nodrošina forumu, kurā apspriežas par jautājumiem, kas saistīti ar šo iedaļu, sadarbojoties ar citām attiecīgajām komitejām, darba grupām vai citu specializētu struktūru atbilstoši šim nolīgumam;

- f) uzņemas jebkādas citas funkcijas, ko tai var uzticēt Preču tirdzniecības komiteja; un
 - g) saskaņā ar šo punktu veiktā darba rezultātus paziņo izskatīšanai Preču tirdzniecības komitejā.
3. Lauksaimniecības apakškomiteja tiekas vismaz reizi gadā, ja vien nav panākta citāda vienošanās.
4. Ja rodas īpaši apstākļi, pēc vienas Puses pieprasījuma Lauksaimniecības apakškomiteja, Pusēm vienojoties, tiekas ne vēlāk kā 30 dienas pēc minētā pieprasījuma datuma.

C IEDAĻA

Vīnu un stipro alkoholisko dzērienu tirdzniecība

2.21. PANTS

Piemērošanas joma

Šo iedaļu piemēro vīna produktiem¹¹ un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas klasificēti harmonizētās sistēmas 2204., 2205. un 2208. pozīcijā.

¹¹ Lielākai noteiktībai – “vīna produkti” ir vīns un citi vīna produkti, kas klasificēti harmonizētās sistēmas 2204. un 2205. pozīcijā.

2.22. PANTS

Vīndarības prakse

1. Eiropas Savienība atļauj savā teritorijā importēt un tirgot lietošanai pārtikā Meksikas izcelsmes vīnu, kas ir ražots saskaņā ar:

- a) produktu definīcijām, kas Meksikā atļautas ar normatīvajiem aktiem, kuri minēti 2.- E pielikuma A daļā, un
- b) Meksikā atļauto vīndarības praksi un piemērotajiem ierobežojumiem, kas atbilst 2.- E pielikuma A daļā minētajiem normatīvajiem aktiem vai ko Meksikas kompetentā iestāde ir citādi apstiprinājusi izmantošanai attiecībā uz eksportam paredzētajiem vīniem, ciktāl tos ieteikusi un publicējusi Starptautiskā Vīnkopības un vīna organizācija (turpmāk "OIV").

Šā punkta atļaujai piemēro nosacījumu, ka vīniem nepievieno spirtu vai stipros alkoholiskos dzērienus, izņemot desertvīnus, kuriem var pievienot vīna izcelsmes spirtu vai vīnogu čagu spirtu. Šis apakšpunkts neskar iespēju "vino generoso" ražošanā pievienot spirtu, kas atšķiras no vīna izcelsmes spirta, ar noteikumu, ka šāds papildinājums ir skaidri norādīts uz etiķetes.

2. Meksika atļauj savā teritorijā importēt un tirgot lietošanai pārtikā Eiropas Savienības izcelsmes vīnu, kas ir ražots saskaņā ar:

- a) produktu definīcijām, kas Eiropas Savienībā atļautas ar normatīvajiem aktiem, kuri minēti 2.-E pielikuma B daļā;
- b) atbilstoši tiem Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem atļautajai vīndarības praksei un piemērotajiem ierobežojumiem, kuri minēti 2.-E pielikuma B daļā; un
- c) faktu, ka spirta vai stipro alkoholisko dzērienu pievienošana ir aizliegta visiem vīniem, izņemot desertvīnus, kuriem var pievienot tikai vīna izcelsmes spirtu vai vīnogu čagu spirtu.

3. Vīnogu šķirnes, kuras var izmantot vīnos, ko importē no vienas Puses un tirgo otras Puses teritorijā, ir *Vitis vinifera* sugas un tās hibrīdu vīnogu šķirnes, neskarot stingrākus normatīvos aktus, kurus Puse var būt pieņēmusi attiecībā uz tās teritorijā ražotu vīnu.

4. Tirdzniecības padome var grozīt 2.-E pielikuma A un B daļu, lai pievienotu, svītrotu vai atjauninātu atsauces uz produktu definīcijām un vīndarības praksi un ierobežojumiem.

2.23. PANTS

Vīna produktu un stipro alkoholisko dzērienu marķēšana

1. Puse nepieprasa, lai uz vīna produktu vai stipro alkoholisko dzērienu taras, etiķetes vai iepakojuma būtu norādīts kāds no šādiem datumiem vai to ekvivalentiem:

- a) iepakošanas datums;
- b) iepildīšanas datums;
- c) ražošanas vai izgatavošanas datums;
- d) derīguma termiņš, “izlietot līdz” datums, “izlietot vai patērēt līdz” datums, “derīgs līdz” datums;
- e) minimālais derīguma termiņš, “ieteicams līdz” datums, “vislabākā kvalitāte līdz” datums; vai
- f) pārdošanas termiņš.

Puse var pieprasīt norādīt minimālo derīguma termiņu, ja pievieno ātrbojīgas sastāvdaļas vai ja ražotājs noteicis divpadsmit mēnešu vai īsāku derīguma termiņu.

2. Puse nepieprasa, lai uz vīna produktu vai stipro alkoholisko dzērienu taras, etiķetes vai iepakojuma būtu norādīts preču zīmju, zīmolu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu tulkojums.
3. Puse atļauj uz papildu etiķetes, kas piestiprināta vīna produktu vai stipro alkoholisko dzērienu tarai, norādīt obligāto informāciju, tostarp tulkojumus. Pēc importēšanas, bet pirms produkta piedāvāšanas pārdošanai Puses teritorijā importētā vīna vai stipro alkoholisko dzērienu tarai var piestiprināt papildu etiķetes ar noteikumu, ka ir pilnībā un precīzi atspoguļota oriģinālās etiķetes obligātā informācija.
4. Puse atļauj izmantot identifikācijas partijas kodus ar noteikumu, ka minētie kodi tiek pasargāti pret dzēšanu.
5. Puse nepiemēro marķēšanas pasākumu vīna produktiem un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas tika tirgoti minētās Puses teritorijā pirms pasākuma spēkā stāšanās dienas, izņemot ārkārtas apstākļos.
6. Puse atļauj uz pudelēm izmantot zīmējumus, skaitļus, ilustrācijas un apgalvojumus vai uzrakstus ar noteikumu, ka tie neaizstāj etiķetes obligāto informāciju un nemaldina patērētāju attiecībā uz vīna produktu un stipro alkoholisko dzērienu faktiskajām īpašībām un sastāvu.
7. Puse nepieprasa, lai vīna produktu vai stipro alkoholisko dzērienu marķējumā būtu norādīts alergēnu marķējums attiecībā uz alergēniem, kas izmantoti vīna produktu vai stipro alkoholisko dzērienu ražošanā un sagatavošanā un kas nav galaproduktā.

8. Attiecībā uz vīna tirdzniecību starp Pusēm Eiropas Savienības izcelsmes vīnu var marķēt Meksikā, norādot produkta veidu, kā noteikts 2.-E pielikuma C daļā.

9. Katra Puse saskaņā ar Parīzes Konvenciju par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, kas pieņemta Parīzē 1883. gada 20. martā (turpmāk “Parīzes konvencija”), attiecībā uz vīna produktiem un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem aizsargā šādus nosaukumus:

- a) kādas dalībvalsts nosaukums; un
- b) Meksikas Savienoto Valstu vai Meksikas un tās štatu nosaukums.

10. Puse atļauj vīna produktu vai stipro alkoholisko dzērienu marķējumā spirta saturu pēc tilpuma izteikt ar šādiem akronīmiem:

- a) “% Alc. Vol.”;
- b) “% Alc Vol.”;
- c) “% alc. vol.”;
- d) “% alc vol.”;

- e) “% Alc.”;
- f) “% Alc./Vol.”;
- g) “Alc()%vol.”;
- h) “% alc/vol”;
- i) “alc()%vol”.

2.24. PANTS

Vīna produktu un stipro alkoholisko dzērienu sertificēšana

1. Puse attiecībā uz vīna produktiem, kas importēti no otras Puses un laisti tās tirgū, var pieprasīt vienīgi to dokumentāciju un sertifikāciju, kas noteikta 2.-E pielikuma D daļā.
2. Puse otras Puses teritorijā ražotu vīna produktu importam nepiemēro stingrākas importa sertifikācijas prasības par tām, kas noteiktas šajā nolīgumā.

3. Katra Puse var piemērot savus normatīvos aktus, lai identificētu viltotus vai kontaminētus produktus pēc to galīgā importa.
4. Strīda gadījumā katra Puse par standartmetodēm atzīst analīzes metodes, kas atbilst starptautisko organizāciju, piemēram, Starptautiskās Standartizācijas organizācijas (*ISO*), ieteiktajiem standartiem vai, ja šādu metožu nav, – *OIV* metodēm.
5. Katra Puse atļauj savā teritorijā ievest stipros alkoholiskos dzērienus saskaņā ar tās noteikumiem, kas reglamentē importa dokumentāciju vai sertifikāciju un analīzes ziņojumiem, kā noteikts Puses normatīvajos aktos.
6. Lai “Tequila” un “Mezcal” importētu Eiropas Savienībā, Eiropas Savienība pieprasa, lai tās muitas dienestiem uzrādītu minēto produktu eksporta autentiskuma sertifikātu, ko izdevušas Meksikas iestāžu akreditētas un apstiprinātas atbilstības novērtēšanas struktūras¹². Meksika iesniedz “Tequila” un “Mezcal” eksporta autentiskuma sertifikāta paraugus un paziņo par visām izmaiņām saistībā ar minētajiem sertifikātiem Vīnu un stipro alkoholisko dzērienu tirdzniecības apakškomitejai.

¹² Lielākai noteiktībai – tas neskar katras Puses normatīvos aktus par minēto produktu tirdzniecību un komercializāciju.

7. Puse var no otras Puses ievestiem vīna produktiem un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem pagaidu kārtā noteikt papildu importa sertifikācijas prasības, lai ņemtu vērā tādas likumīgas sabiedriskās kārtības intereses kā veselības vai patērētāju aizsardzība vai pasākumi pret krāpšanu. Šādā gadījumā Puse sniedz otram Pusei pietiekamu informāciju un pietiekami daudz laika, lai tā varētu izpildīt papildu prasības.

Šādas prasības piemēro vienīgi tajā laikā, kad nepieciešams ņemt vērā tās konkrētās sabiedriskās kārtības intereses vai krāpšanas draudus, kuri bija pamatā šo prasību ieviešanai.

8. Tirdzniecības padome var grozīt 2.-E pielikuma D daļu attiecībā uz 1. punktā minēto dokumentāciju un sertifikāciju.

2.25. PANTS

Piemērojamie noteikumi

Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, produktu, uz kuriem attiecas šī iedaļa un ar kuriem Puses savstarpēji tirgojas, importu un tirdzniecību veic saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas ir spēkā importētājās Puses teritorijā.

2.26. PANTS

Pārejas pasākumi

Produktus, kas šā nolīguma spēkā stāšanās dienā ir ražoti un marķēti saskaņā ar kādas Puses normatīvajiem aktiem un spēkā esošajiem nolīgumiem starp Pusēm, bet neatbilst šai iedaļai, var tirgot importētājā Pusē, ievērojot šādus nosacījumus:

- a) vairumtirgotāji vai ražotāji – trīs gadus; vai
- b) mazumtirgotāji – līdz beigušies krājumi.

2.27. PANTS

Paziņojumi

Katra Puse nodrošina savlaicīgu informāciju par visiem grozījumiem normatīvajos aktos, kas skar šajā iedaļā ietvertos jautājumus un kas ietekmē savstarpēji tirgotos produktus.

2.28. PANTS

Sadarbība vīnu un stipro alkoholisko dzērienu tirdzniecībā

1. Puses sadarbojas jautājumos, kas saistīti ar vīnu un stipro alkoholisko dzērienu tirdzniecību, un risina tos, jo īpaši šādus jautājumus:
 - a) produktu definīcijas, sertifikācija un marķēšana; un
 - b) vīnogu šķirņu izmantošana vīndarībā un to marķēšana.
2. Lai veicinātu savstarpējo palīdzību starp Pušu izpildiestādēm, katra Puse izraugās kompetentās iestādes un struktūras, kas ir atbildīgas par to jautājumu īstenošanu un piemērošanu, uz kuriem attiecas šī iedaļa. Ja Puse izraugās vairāk nekā vienu kompetento iestādi vai struktūru, tā nodrošina koordināciju starp minētajām iestādēm un struktūrām. Šādā gadījumā Puse izraugās arī vienu sadarbības iestādi, kurai būtu jākalpo par vienoto kontaktpunktu otras Puses iestādei vai struktūrai.
3. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas Puses paziņo viena otrai 2. punktā minēto kompetento iestāžu un struktūru nosaukumus un adreses, kā arī visas izmaiņas šajā informācijā.

4. Šajā pantā minētās iestādes un struktūras cieši sadarbojas un meklē veidus, kā vēl vairāk uzlabot savstarpējo palīdzību šīs iedaļas piemērošanā, jo īpaši, lai apkarotu krāpniecisku praksi.

2.29. PANTS

Vīnu un stipro alkoholisko dzērienu tirdzniecības apakškomiteja

1. Vīnu un stipro alkoholisko dzērienu tirdzniecības apakškomiteja, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. panta c) apakšpunktu:

- a) pārrauga šīs nodaļas īstenošanu un administrēšanu;
- b) nodrošina forumu sadarbībai jautājumos, kas saistīti ar šo iedaļu, un informācijas apmaiņai;
un
- c) nodrošina šīs iedaļas pareizu darbību.

2. Vīnu un stipro alkoholisko dzērienu tirdzniecības apakškomiteja var sniegt ieteikumus un sagatavot lēmumus Tirdzniecības padomei, kurus var pieņemt, kā paredzēts šajā iedaļā.

D IEDAĻA

Ar tarifiem nesaistītas saistības par piekļuvi tirgum attiecībā uz citām nozarēm

2.30. PANTS

Zāles

Katras Puses īpašās ar tarifiem nesaistītās saistības par piekļuvi tirgum attiecībā uz zālēm un medicīniskām ierīcēm ir izklāstītas 2.-F pielikumā.

2.31. PANTS

Mehāniskie transportlīdzekļi

Katras Puses īpašās saistības, kas nav saistītas ar piekļuvi tirgum, attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem un aprīkojumu, kā arī to detaļām ir izklāstītas 2.-G pielikumā.

3. NODAĻA

IZCELSMES NOTEIKUMI UN IZCELSMES PROCEDŪRAS

A IEDAĻA

Izcelsmes noteikumi

3.1. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā:
 - a) “nodaļas”, “pozīcijas” un “apakšpozīcijas” ir nodaļas (divciparu kodi), pozīcijas (četruciparu kodi) un apakšpozīcijas (sešciparu kodi), ko izmanto harmonizētās sistēmas nomenklatūrā;
 - b) “kompetentā valsts iestāde” Meksikas gadījumā ir Ekonomikas ministrijas (*Secretaría de Economía*) izraudzītā iestāde vai tās tiesību pārņēmējs;

- c) “sūtījums” ir preces, kuras viens eksportētājs vienlaikus nosūta vienam saņēmējam vai uz kurām attiecas vienots pārvadājuma dokuments par to nosūtīšanu no eksportētāja saņēmējam vai, ja šāda dokumenta nav, viens rēķins;
- d) “muitas dienesti” ir valsts iestāde, kas saskaņā ar Puses tiesību aktiem ir atbildīga par muitas normatīvo aktu administrēšanu, piemērošanu un izpildi;
- e) “eksportētājs” ir persona, kas atrodas Puses teritorijā un kas eksportē no minētās Puses teritorijas un sagatavo paziņojumu par izcelsmi;
- f) “importētājs” ir persona, kas atrodas Puses teritorijā un kas importē preci un pieprasa preferenciāla tarifa režīmu;
- g) “materiāls” ir jebkura sastāvdaļa, izejviela, komponents, daļa vai līdzvērtīgs elements, ko izmanto ražojuma izgatavošanā;
- h) “nenoteiktas izcelsmes materiāli” ir materiāli, ko saskaņā ar šo nodaļu neuzskata par noteiktas izcelsmes materiāliem;
- i) “noteiktas izcelsmes materiāli” vai “noteiktas izcelsmes ražojumi” ir materiāli vai ražojumi, kas saskaņā ar šo nodaļu uzskatāmi par noteiktas izcelsmes izstrādājumiem;

- j) “ražojums” ir izgatavojamais ražojums, pat ja to paredzēts izmantot kā materiālu cita ražojuma ražošanā; un
- k) “ražošana” ir jebkura apstrāde, pārstrāde vai konkrētas darbības, ieskaitot montāžu.

3.2. PANTS

Vispārīgas prasības

1. Lai Puse otras Puses noteiktas izcelsmes precei piemērotu preferenciāla tarifa režīmu saskaņā ar šo nolīgumu, turpmāk minētos ražojumus uzskata par tās Puses izcelsmes ražojumiem, kurā notikusi pēdējā ražošana:
 - a) ražojumi, kas ir pilnībā iegūti otrā Pusē 3.4. panta nozīmē;
 - b) ražojumi, kas ražoti minētajā Pusē tikai no noteiktas izcelsmes materiāliem; vai
 - c) ražojumi, kas ražoti minētajā Pusē un satur nenoteiktas izcelsmes materiālus, ja tie atbilst 3.-A pielikumā izklāstītajiem nosacījumiem.
2. Ražojumam, ko uzskata par kādas Puses izcelsmes ražojumu saskaņā ar 1. punktu, jāatbilst visām pārējām piemērojamajām šīs nodaļas prasībām, lai tam piešķirtu preferenciāla tarifa režīmu, pamatojoties uz pieprasījumu saskaņā ar 3.16. pantu.

3. Ja ražojums ir ieguvis noteiktas izcelsmes statusu, nenoteiktas izcelsmes materiālus, kas izmantoti šā ražojuma ražošanā, neuzskata par nenoteiktas izcelsmes materiāliem, kad minētais ražojums kā materiāls tiek iekļauts kādā citā ražojumā.

4. Lai iegūtu noteiktas izcelsmes statusu, ražojumam jābūt pastāvīgi ražotam kādā Pusē, kā minēts 1. punkta a) līdz c) apakšpunktā.

3.3. PANTS

Izcelsmes kumulācija

1. Kādas Puses noteiktas izcelsmes ražojumu uzskata par otras Puses noteiktas izcelsmes ražojumu, ja to izmanto par materiālu cita ražojuma ražošanai minētajā otrā Pusē¹³.

2. Panta 1. punktu nepiemēro, ja:

- a) ražojuma ražošana nepārsniedz 3.6. pantā minētās darbības; un
- b) šīs ražošanas mērķis, kas apliecināts uz pierādījumu pamata, ir apiet Pušu finanšu vai nodokļu tiesību aktus.

¹³ Ja materiāla izcelsmes noteikumi starp Pusēm atšķiras, minētā materiāla izcelsmi nosaka saskaņā ar eksportētājai Pusei piemērojamajiem izcelsmes noteikumiem.

3.4. PANTS

Pilnībā iegūti ražojumi

1. Šādus ražojumus uzskata par pilnībā iegūtiem kādā no Pusēm:
 - a) minerālprodukti, ko iegūst no attiecīgās Puses zemes dzīlēm vai jūras gultnes;
 - b) tur audzēti vai novākti augi un augu valsts produkti;
 - c) tur dzimuši un audzēti dzīvnieki;
 - d) produkti, kas iegūti no tur audzētiem dzīvniekiem;
 - e) produkti, kas iegūti no nokautiem dzīvniekiem, kuri tur dzimuši un audzēti;
 - f) produkti, kas iegūti, tur medījot un zvejojot;
 - g) produkti, kas iegūti attiecīgās Puses akvakultūrā, ja ūdens organismi, tostarp zivis, gliemji, vēžveidīgie, citi ūdens bezmugurkaulnieki un ūdensaugi ir tur izšķīlušies vai audzēti no sēklas materiāla, piemēram, oliņām, ikriem, mazuļiem, nepieaugušām zivīm vai kāpuriem, iejaucoties audzēšanas vai augšanas procesos, lai veicinātu ražošanu, piemēram, veicot regulāru krājumu papildināšanu, barošanu vai aizsardzību pret plēsējiem;

- h) jūras zvejas produkti un citi produkti, ko Puses kuģis ir ieguvis no jūras ārpus teritoriālajiem ūdeņiem;
- i) produkti, kas ražoti uz Puses zivju pārstrādes kuģa vienīgi no h) apakšpunktā minētajiem produktiem;
- j) lietoti priekšmeti, kas savākti attiecīgajā Pusē un ir derīgi tikai izejvielu atgūšanai, tostarp minētās izejvielas;
- k) atkritumi un lūžņi, kas radušies attiecīgajā Pusē veiktās ražošanas darbībās;
- l) produkti, kas iegūti no jūras gultnes vai jūras grunts ārpus kādas Puses teritoriālajiem ūdeņiem, ja Pusēm ir tiesības izmantot vai apstrādāt šo jūras gultni vai grunti; vai
- m) preces, kuras tur ražo tikai no a) līdz l) apakšpunktā precizētajiem produktiem/ražojumiem.

2. Termini “Puses kuģis” un “Puses zivju pārstrādes kuģis” 1. punkta h) un i) apakšpunktā nozīmē kuģi vai zivju pārstrādes kuģi, kas:

- a) ir reģistrēts kādā dalībvalstī vai Meksikā;
- b) kuģo ar kādas dalībvalsts vai Meksikas karogu; un

c) atbilst vienam no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

i) vismaz 50 % no tā pieder kādas dalībvalsts vai Meksikas valstspiederīgajiem; vai

ii) tas pieder uzņēmumiem:

A) kuru galvenais birojs un galvenā uzņēmējdarbības vieta ir Eiropas Savienībā vai Meksikā; un

B) kuros vismaz 50 % pieder kādas dalībvalsts vai Meksikas publiskām struktūrām, valstspiederīgajiem vai uzņēmumiem.

3.5. PANTS

Pielāides

1. Ja ražojums neatbilst prasībām, kas izklāstītas 3.-A pielikumā, jo tā ražošanā ir izmantots nenoteiktas izcelsmes materiāls, minēto ražojumu tomēr uzskata par Puses izcelsmes ražojumu, ja:

a) minēto nenoteiktas izcelsmes materiālu kopējā vērtība nepārsniedz 10 % no ražojuma ražotāja cenas; un,

b) piemērojot šo punktu, netiek pārsniegtas nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālās vērtības vai svara procentuālās vērtības, kas noteiktas 3.-A pielikumā.

2. Šā panta 1. punkts neattiecas uz ražojumiem, kuri klasificēti 50.–63. nodaļā un uz kuriem attiecas pielaides, kas noteiktas 3.-A pielikuma A iedaļas 5. un 6. piezīmē.

3. Šā panta 1. punktu nepiemēro ražojumiem, kas pilnīgi iegūti Puses teritorijā 3.4. panta nozīmē. Ja 3.-A pielikumā prasīts, ka ražojuma izgatavošanā izmantotajiem materiāliem jābūt pilnīgi iegūtiem, 1. punktā paredzēto pielaidi attiecina uz minēto materiālu summu.

3.6. PANTS

Nepietiekamas apstrādes vai pārstrādes darbības

1. Neatkarīgi no 3.2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izstrādājumu neuzskata par kādas Puses izcelsmes izstrādājumu, ja izstrādājuma ražošana kādā Pusē sastāv tikai no šādām darbībām, kuras veic nenoteiktas izcelsmes materiāliem:

a) darbības, lai nodrošinātu izstrādājumu saglabāšanu labā stāvoklī, tos pārvadājot un uzglabājot, piemēram, vēdināšana, izklāšana, žāvēšana, saldēšana, dzesēšana, sālīšana, apstrāde ar sēra dioksīdu vai citiem ūdens šķīdumiem, bojāto daļu noņemšana un tamlīdzīgas darbības;

- b) vienkārša ūdens pievienošana vai atšķaidīšana, kas būtiski nemaina izstrādājumu īpašības, vai izstrādājumu dehidratācija vai denaturācija¹⁴;
- c) sijāšana, šķirošana, klasificēšana, šķirošana pēc kvalitātes vai saskaņošana, tostarp priekšmetu komplektu veidošana;
- d) asināšana, vienkārša slīpēšana vai vienkārša sagriešana;
- e) augļu, riekstu vai dārzeņu mizošana, kauliņu izņemšana vai atčaulošana;
- f) lobīšana;
- g) graudu atdalīšana;
- h) labības un rīsu pulēšana vai glazēšana, rīsu daļēja vai pilnīga slīpēšana;
- i) darbības cukura iekrāsošanai vai aromatizēšanai vai cukurgraudiņu veidošanai; daļēja vai pilnīga kristāla cukura samalšana;
- j) iepakojuma maiņa un iepakojumu sadalīšana un apvienošana;
- k) vienkāršas pakošanas darbības;

¹⁴ Denaturācija nozīmē, ka, pievienojot toksiskas vai nepatīkamas vielas, spirtu padara nederīgu patēriņam cilvēkiem.

- l) marķējuma, etiķešu, logotipu un citu tamlīdzīgu atšķirības zīmju piestiprināšana vai uzdrukāšana uz izstrādājumiem vai to iepakojuma;
- m) mazgāšana, tīrīšana, putekļu, oksīdu, eļļu, krāsu vai citu pārklājumu noņemšana;
- n) vienkārša krāsošana un pulēšana;
- o) vienkārša izstrādājumu¹⁵ sajaukšana neatkarīgi no tā, vai tie ir atšķirīga veida izstrādājumi¹⁶;
- p) daļu montāža, ko klasificē kā pabeigtu vai gatavu izstrādājumu saskaņā ar harmonizētās sistēmas interpretācijas vispārīgo noteikumu 2.a) vispārīgo interpretācijas noteikumu, vai cita vienkārša daļu montāža;
- q) izstrādājuma demontāža daļās vai detaļās;
- r) tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu gludināšana vai presēšana;
- s) dzīvnieku kaušana; vai
- t) divu vai vairāku a) līdz s) apakšpunktā norādīto darbību apvienojums.

¹⁵ Vienkārša izstrādājumu sajaukšana ietver cukura sajaukšanu.

¹⁶ Šīs darbības neattiecas uz maisīšanu un sajaukšanu, kas minēta 27.–30., 32.–35. un 38. nodaļā.

2. Piemērojot 1. punktu, darbību uzskata par vienkāršu, ja tās veikšanai nav vajadzīgas ne īpašas prasmes, ne mehānismi, aparāti vai instrumenti, kas īpaši saražoti vai uzstādīti minēto darbību veikšanai, un ja no šīm prasmēm izrietošās prasmes, mehānismi, aparāti vai instrumenti nepiešķir precei tās pamatīpašības vai iezīmes.

3.7. PANTS

Kvalifikācijas vienība

1. Kvalifikācijas vienība šīs nodaļas noteikumu piemērošanai ir konkrētais ražojums, ko uzskata par pamatvienību, klasificējot harmonizētajā sistēmā.
2. Ja ražojumu, ko veido priekšmetu grupa vai kopums, klasificē vienā pozīcijā saskaņā ar harmonizētās sistēmas noteikumiem, viss kopums veido kvalifikācijas vienību.
3. Ja sūtījumā ir vairāki vienādi ražojumi, kas klasificēti vienā pozīcijā, tad, piemērojot šo nodaļu, katru ražojumu ņem vērā atsevišķi.

3.8. PANTS

Uzskaites nošķiršana

1. Ja preces ražošanā izmanto noteiktas izcelsmes un nenoteiktas izcelsmes savstarpēji aizstājamus materiālus, materiālu pārvaldību var nodrošināt, izmantojot uzskaites nošķiršanas metodi, neveidojot atsevišķus materiālu krājumus.
2. Ja noteiktas izcelsmes un nenoteiktas izcelsmes atvietojami ražojumi, kas ietilpst 10., 15., 27., 28., 29. nodaļā, 32.01.–32.07. pozīcijā vai 39.01.–39.14. pozīcijā, kādā Pusē ir fiziski apvienoti vai jaukti krājumos pirms eksportēšanas uz otru Pusi, minēto ražojumu pārvaldību var veikt, izmantojot uzskaites nošķiršanas metodi, neveidojot atsevišķus minēto ražojumu krājumus.
3. Šā panta 1. un 2. punktā atvietojami materiāli vai atvietojami ražojumi ir materiāli vai ražojumi, kas ir viena veida, kam ir vienāda komerciālā kvalitāte, vienādas tehniskās un fizikālās īpašības, un materiālu gadījumā tos nevar atšķirt vienu no otra pēc tam, kad tie ir iekļauti galaproduktā.
4. Uzskaites nošķiršanas metodi, ko izmanto krājumu pārvaldībā, piemēro saskaņā ar krājumu pārvaldības sistēmu, kura atbilst Puses vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem.

5. Krājumu pārvaldības sistēmai jebkurā laikā jānodrošina, ka iegūto ražojumu skaits, kurus var uzskatīt par kādas Puses noteiktas izcelsmes ražojumiem, nepārsniedz skaitu, kāds būtu iegūts, izmantojot krājumu fiziskas nošķiršanas metodi.
6. Ražotājam, kas izmanto krājumu pārvaldības sistēmu, par sistēmas darbību jāveic uzskaitē, kura vajadzīga attiecīgās Puses muitas dienestiem, lai pārbaudītu atbilstību šīs nodaļas noteikumiem.
7. Puse var pieprasīt, ka grāmatvedības nošķiršanas metodes izmantošanai saskaņā ar šo pantu ir vajadzīga minētās Puses muitas dienestu iepriekšēja atļauja.
8. Puses muitas dienesti var piešķirt 7. punktā minēto atļauju ar jebkādiem nosacījumiem, ko tie uzskata par piemērotiem, un var anulēt atļauju, ja ražotājs to nepareizi izmanto vai neizpilda kādu citu no šīs nodaļas nosacījumiem.

3.9. PANTS

Palīgierīces, rezerves daļas un darbarīki

1. Palīgierīces, rezerves daļas un darbarīkus, ko nosūta ar kādu iekārtu, mašīnu, aparātu vai transportlīdzekli un kas ir daļa no to parastā aprīkojuma un ietilpst to cenā vai arī nav norādīti atsevišķā rēķinā, uzskata par vienotu ražojumu kopā ar attiecīgo iekārtu, mašīnu, aparātu vai transportlīdzekli.

2. Šā panta 1. punktā minētās palīgierīces, rezerves daļas un darbarīkus neņem vērā, nosakot ražojuma izcelsmi, izņemot nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālās vērtības aprēķināšanas nolūkos, ja uz ražojumu attiecas nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālā vērtība, kas noteikta 3.-A pielikumā.

3.10. PANTS

Komplekti

Uzskata, ka komplektiem, kas definēti harmonizētās sistēmas 3. vispārīgajā interpretācijas noteikumā, ir kādas Puses izcelsme, ja visas to sastāvdaļas ir noteiktas izcelsmes preces. Ja komplekts ir veidots no noteiktas izcelsmes precēm un nenoteiktas izcelsmes precēm, tad uzskata, ka komplektam kopumā ir noteikta izcelsme Pusē, ar noteikumu, ka nenoteiktas izcelsmes komponentu vērtība nepārsniedz 15 % no komplekta ražotāja cenas.

3.11. PANTS

Neitrālie elementi

Lai noteiktu to, vai ražojums ir kādas Puses izcelsmes ražojums, nav jānosaka izcelsme šādiem ražošanā varbūtēji izmantotiem elementiem:

- a) degviela, enerģija, katalizatori un šķīdinātāji;

- b) iekārtas, ierīces un piederumi, ko izmanto, lai testētu vai pārbaudītu ražojumu;
- c) cimdi, brilles, apavi, apģērbs, drošības aprīkojums un piederumi;
- d) mehānismi, darbarīki, veidnes un matrices;
- e) ražotne, aprīkojums, rezerves daļas un materiāli, ko izmanto iekārtu un ēku uzturēšanai;
- f) smērvielas, ziedes, jaukti materiāli un citi materiāli, ko izmanto ražošanā vai iekārtu un ēku izmantošanā; un
- g) citi ražošanā izmantoti materiāli, kas nav iekļauti ražojumā un nav arī paredzēti iekļaušanai ražojuma galīgajā sastāvā.

3.12. PANTS

Iepakojums, iepakojuma materiāli un tara

1. Iepakojuma materiālus un taru, kurā ražojums ir iesaiņots mazumtirdzniecībai, ja tie klasificēti kopā ar ražojumu atbilstoši harmonizētās sistēmas 5. vispārīgajam interpretācijas noteikumam, neņem vērā, nosakot ražojuma izcelsmi, izņemot nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālās vērtības aprēķināšanas nolūkos, ja uz ražojumu attiecas nenoteiktas izcelsmes materiālu maksimālā vērtība, kas noteikta 3.-A pielikumā.

2. Iepakojuma materiālus un taru, kurā ražojums ir iesaiņots pārvadāšanai, neņem vērā, nosakot attiecīgā ražojuma izcelsmi.

3.13. PANTS

Atpakaļnosūtītās preces

Ja kādas Puses noteiktas izcelsmes preces, kas eksportētas no minētās Puses uz trešo valsti, tiek nosūtītas atpakaļ, tās uzskata par nenoteiktas izcelsmes precēm, izņemot gadījumu, kad muitas dienestiem var pietiekami pierādīt, ka atpakaļnosūtītās preces:

- a) ir tās pašas eksportētās preces; un
- b) ar tām nav veiktas nekādas darbības, izņemot darbības, kuras vajadzīgas, lai preces saglabātu labā stāvoklī, kamēr tās atrodas minētajā trešajā valstī vai kamēr tās eksportē.

3.14. PANTS

Izmaiņu neveikšana

1. Preces, kas deklarētas importam kādā Pusē, ir tās pašas preces, kas eksportētas no otras Puses, kuru uzskata par to izcelsmes valsti. Minētās preces nav nekādā veidā mainītas vai pārveidotas vai pakļautas kādām darbībām, izņemot darbības, ko veic, lai saglabātu tās labā stāvoklī, kā arī izņemot marķējuma, etiķešu, zīmogu vai citu atšķirības zīmju pievienošanu vai pastiprināšanu, lai nodrošinātu atbilstību konkrētām importētājas Puses iekšējām prasībām pirms deklarēšanas importam.
2. Preces vai sūtījumus var glabāt trešā valstī ar noteikumu, ka minētajā trešā valstī tie paliek muitas uzraudzībā.
3. Neskarot B iedaļas noteikumus, sūtījumu sadalīšana var notikt trešā valstī, ja sadalīšanu veic pats eksportētājs vai to dara eksportētāja atbildībā, ar noteikumu, ka preces paliek muitas uzraudzībā minētajā trešā valstī.
4. Uzskata, ka 1.–3. punkta nosacījumi ir izpildīti, ja vien muitas dienestiem nav pamata uzskatīt pretējo. Šādos gadījumos importētājs saskaņā ar katras Puses tiesību normām iesniedz pierādījumus par atbilstību, izmantojot atbilstošus līdzekļus, tostarp līguma pārvadājumu dokumentus, piemēram, konosamentus vai faktiskus vai konkrētus pierādījumus, kuru pamatā ir iepakojuma marķējums vai numerācija, vai jebkādu ar pašām precēm saistītu pierādījumu.

3.15. PANTS

Izstādes

1. Noteiktas izcelsmes ražojumiem, kuri nosūtīti izstādīšanai kādā trešā valstī un kuri pēc izstādes pārdoti importēšanai kādā Pusē, importējot piemēro šā nolīguma noteikumus, ar noteikumu, ka muitas dienestiem var pietiekami pierādīt, ka:

- a) eksportētājs ir nosūtījis šos ražojumus no kādas Puses uz trešo valsti, kurā notiek izstāde, un ir tos tur izstādījis;
- b) minētais eksportētājs ražojumus ir pārdevis vai citādi tos atsavinājis kādai personai kādā Pusē;
- c) ražojumi ir nosūtīti izstādes laikā vai tūlīt pēc izstādes tādā pašā stāvoklī, kādā tie nosūtīti uz izstādi; un
- d) ražojumi pēc nosūtīšanas uz izstādi nav izmantoti citiem mērķiem, izņemot demonstrēšanu minētajā izstādē.

2. Saskaņā ar B iedaļas noteikumiem ir jāsagatavo paziņojums par izcelsmi, un tas parastajā kārtībā jāiesniedz importētājas Puses muitas dienestiem. Tajā jānorāda izstādes nosaukums un adrese.

3. Šā panta 1. punktu piemēro visām tirdzniecības, rūpniecības, lauksaimniecības vai amatniecības izstādēm, gadatirgiem vai līdzīgai publiskai izstādīšanai, ja šos pasākumus nerīko privātiem mērķiem veikalos vai uzņēmumu telpās nolūkā pārdot minētos ražojumus un pasākumu laikā ražojumi paliek muitas uzraudzībā.

4. Importētājas Puses muitas dienesti var pieprasīt pierādījumus, ka ražojumi ir palikuši muitas kontrolē trešajā valstī, kurā notikusi izstāde, kā arī papildu dokumentārus pierādījumus par apstākļiem, kādos tie tikuši izstādīti.

B IEDAĻA

Izcelsmes procedūras

3.16. PANTS

Preferenciāla tarifa režīma pieprasījums un paziņojums par izcelsmi

1. Importētāja Puse importējot piešķir preferenciāla tarifa režīmu otras Puses izcelsmes ražojumam 3.2. panta nozīmē, pamatojoties uz importētāja pieprasījumu piemērot preferenciāla tarifa režīmu, ar noteikumu, ka ir izpildītas visas pārējās piemērojamās šīs nodaļas prasības.

2. Preferenciāla tarifa režīma pieprasījuma pamatā ir paziņojums par izcelsmi, kas izdots saskaņā ar 3.18. pantu un ko eksportētājs norāda uz rēķina vai cita tirdzniecības dokumenta.
3. Preferenciāla tarifa režīma pieprasījumu un 2. punktā minēto paziņojumu par izcelsmi iekļauj importa muitas deklarācijā saskaņā ar importētājas Puses normatīvajiem aktiem.
4. Importētāja, kas iesniedz pieprasījumu, pamatojoties uz 2. punktā minēto paziņojumu par izcelsmi, rīcībā ir šāds paziņojums un viņš paziņojuma par izcelsmi kopiju iesniedz importētājas Puses muitas dienestam pēc tā pieprasījuma.
5. Šā panta 2., 3. un 4. punktu nepiemēro gadījumos, kas minēti 3.23. pantā.

3.17. PANTS

Pieprasījumi piemērot preferenciāla tarifa režīmu pēc importēšanas

1. Katra Puse paredz, ka importētājs var pieprasīt preferenciāla tarifa režīmu pēc importēšanas un saņemt kompensāciju par pārmaksātajiem nodokļiem, kas samaksāti par importēto preci, ja importētājs importēšanas brīdī nav pieprasījis preferenciāla tarifa režīmu un attiecīgā prece importēšanas brīdī šādam pieprasījumam būtu kvalificējusies kā noteiktas izcelsmes prece saskaņā ar 3.2. pantu.

2. Importētājs iesniedz preferenciāla tarifa režīma pieprasījumu ne vēlāk kā vienu gadu pēc importēšanas dienas. Kā nosacījumu preferenciāla tarifa režīma piešķiršanai saskaņā ar 1. punktu Puse var pieprasīt, lai importētājs:

- a) iesniedz par attiecīgo precī paziņojuma par izcelsmi kopiju;
- b) iesniedz visus citus dokumentus, kas vajadzīgi preces importēšanai; un
- c) deklarē, ka prece importēšanas brīdī bija noteiktas izcelsmes prece.

3.18. PANTS

Nosacījumi paziņojuma par izcelsmi sagatavošanai

1. Paziņojumu par izcelsmi, kas minēts 3.16. panta 2. punktā, var sagatavot eksportētājs, kurš reģistrēts:
 - a) Meksikā — kā kompetentās valsts iestādes pilnvarots eksportētājs, ievērojot visus nosacījumus, ko uzskata par piemērotiem, lai pārbaudītu preču noteiktas izcelsmes statusu, kā arī pārējo šīs nodaļas prasību izpildi; un
 - b) Eiropas Savienībā – kā eksportētājs saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas Savienības tiesību aktiem (Reģistrēto eksportētāju sistēma).

2. Muitas dienesti vai kompetentā valsts iestāde reģistrētajam eksportētājam piešķir numuru, ko norāda paziņojumā par izcelsmi. Muitas iestādes vai kompetentā valsts iestāde pārvalda reģistrācijas procesu un var anulēt reģistrāciju, ja eksportētājs to nepareizi izmanto.
3. Ikviens eksportētājs var sagatavot 3.16. panta 2. punktā minēto paziņojumu par izcelsmi jebkuram sūtījumam, kas sastāv no viena vai vairākiem iepakojumiem, kuros ir noteiktas izcelsmes ražojumi, kā kopējā vērtība nepārsniedz 6000 EUR.
4. Eksportētājs sagatavo paziņojumu par izcelsmi, izmantojot kādu no 3.-B pielikuma valodu versijām, to norādot rēķinā vai jebkurā citā tirdzniecības dokumentā, kurā noteiktas izcelsmes prece ir pietiekami sīki aprakstīta, lai to varētu identificēt.
5. Uz paziņojuma par izcelsmi ir eksportētāja pašrocīgi uzlikts paraksts. Eksportētājam, kas reģistrēts saskaņā ar 1. punktu, nav jāparaksta šādi paziņojumi, ja eksportētājs pret eksportētājas Puses muitas dienestiem vai kompetento valsts iestādi uzņemas pilnu atbildību par jebkuru paziņojumu par izcelsmi, kurā eksportētājs norādīts tā, it kā minētais eksportētājs pašrocīgi parakstītu paziņojumu par izcelsmi.
6. Eksportētājs, kurš sagatavo paziņojumu par izcelsmi, ir gatavs pēc eksportētājas Puses muitas dienestu vai kompetentās valsts iestādes pieprasījuma katrā laikā uzrādīt visus attiecīgos dokumentus, kas apliecina attiecīgo ražojumu noteiktas izcelsmes statusu, kā arī pārējo šīs nodaļas prasību izpildi.
7. Eksportētājs var sagatavot paziņojumu par izcelsmi, kad preces, uz kurām tas attiecas, tiek eksportētas vai pēc to eksportēšanas.

3.19. PANTS

Paziņojuma par izcelsmi derīgums

1. Paziņojums par izcelsmi ir derīgs vienu gadu no dienas, kurā tas ir sagatavots.
2. Paziņojums par izcelsmi var attiekties uz:
 - a) vienu ražojuma sūtījumu; vai
 - b) vairākiem identisku ražojumu sūtījumiem jebkurā laikposmā, kas norādīts paziņojumā par izcelsmi un nepārsniedz 12 mēnešus.

3.20. PANTS

Importēšana pa daļām

Ja pēc importētāja pieprasījuma un saskaņā ar importētājas Puses muitas dienestu paredzētajiem nosacījumiem izjauktas vai nesaliktas preces harmonizētās sistēmas 2.a) vispārīgā interpretācijas noteikuma nozīmē, uz kurām attiecas harmonizētās sistēmas XV līdz XXI iedaļa, importē pa daļām, tad muitas dienestiem pēc to pieprasījuma attiecībā uz minētajām precēm iesniedz vienotu paziņojumu par izcelsmi, importējot pirmo daļu.

3.21. PANTS

Neatbilstības un nelielas kļūdas

1. Nelielas neatbilstības starp paziņojumu par izcelsmi un dokumentiem, kas iesniegti muitas iestādei preču importēšanas formalitāšu kārtīšanai, nav iemesls, lai paziņojumu par izcelsmi uzskatītu par spēkā neesošu, ja ir pienācīgi konstatēts, ka šis dokuments atbilst attiecīgajiem ražojumiem.
2. Importētājas Puses muitas dienesti nenoraida preferenciāla tarifa režīma pieprasījumu, ja paziņojumā par izcelsmi ir nelielas kļūdas, piemēram, pārrakstīšanās kļūdas.

3.22. PANTS

Lietvedības prasības

1. Importētāja, kurš pieprasa preferenciāla tarifa režīmu attiecībā uz Pusē importētu preci, rīcībā ir eksportētāja sagatavots paziņojums par izcelsmi, un viņš to glabā trīs gadus pēc ražojuma importēšanas dienas vai ilgāku laikposmu, ko var noteikt importētāja Puse.

2. Eksportētāja, kurš sagatavojis paziņojumu par izcelsmi, rīcībā ir paziņojuma par izcelsmi kopija un visa pārējā dokumentācija, kas apliecina, ka ražojums atbilst noteiktas izcelsmes statusa iegūšanas prasībām, un viņš to glabā trīs gadus pēc minētā paziņojuma par izcelsmi sagatavošanas vai ilgāku laikposmu, ko var noteikt eksportētāja Puse.

3. Saskaņā ar šo pantu uzglabājamus dokumentus var glabāt elektroniski.

3.23. PANTS

Izņēmumi no paziņojuma par izcelsmi

1. Preces, kuras viena privātpersona otrai pārsūta kā nelielas vērtības sūtījumus vai kuras ietilpst ceļotāja personīgajā bagāžā, uzskata par noteiktas izcelsmes precēm, un paziņojums par izcelsmi netiek prasīts, ja minētās preces neimportē tirdzniecībai un ir deklarēts, ka tās atbilst šīs nodaļas prasībām, un ja nav šaubu par minētās deklarācijas ticamību.

2. Importu, ko veic neregulāri un kas sastāv tikai no ražojumiem, kuri paredzēti saņēmēju vai ceļotāju vai viņu ģimenes locekļu personīgai lietošanai, neuzskata par komerciāla rakstura importu, ja no preču veida un daudzuma ir skaidrs, ka tās nav paredzētas komerciāliem nolūkiem, ar noteikumu, ka imports nav daļa no importa virknes, ko var pamatoti uzskatīt par atsevišķi veiktu nolūkā izvairīties no prasības iesniegt paziņojumu par izcelsmi.

3. Šā panta 1. punktā minēto preču kopējā vērtība nepārsniedz 500 EUR vai līdzvērtīgu summu Puses valūtā attiecībā uz nelielas vērtības sūtījumiem vai 1200 EUR vai līdzvērtīgu summu Puses valūtā attiecībā uz precēm, kas ir daļa no ceļotāja personīgās bagāžas.
4. Neko šajā pantā neinterpretē tā, ka tas liedz Pusei veikt atbilstošu muitas kontroli, lai nodrošinātu atbilstību 1. līdz 3. punktā izklāstītajiem noteikumiem.

3.24. PANTS

Izcelsmes pārbaude un administratīvā sadarbība

1. Puses viena otrai sniedz to muitas dienestu vai kompetentās valsts iestādes adreses un kontaktinformāciju, kas atbild par paziņojumu par izcelsmi pārbaudi.
2. Lai nodrošinātu šīs nodaļas pareizu piemērošanu, Puses ar savu muitas dienestu vai kompetentās valsts iestādes starpniecību palīdz viena otrai pārbaudīt, vai preces ir noteiktas izcelsmes preces, kā arī vai paziņojumi par izcelsmi ir autentiski un minētajos paziņojumos sniegtā informācija pareiza.

3. Paziņojumu par izcelsmi turpmākas pārbaudes veic izlases veidā vai arī gadījumos, kad importētājas Puses muitas dienestiem rodas pamatotas šaubas par šādu paziņojumu autentiskumu, attiecīgo preču noteiktas izcelsmes statusu vai citu šīs nodaļas prasību izpildi.

4. Lai īstenotu 3. punkta noteikumus, importētājas Puses muitas dienesti eksportētājas Puses muitas dienestam vai kompetentajai valsts iestādei rakstiski pieprasa veikt izcelsmes pārbaudi, norādot:

- a) tā muitas dienesta identifikācijas datus, kas iesniedz pieprasījumu;
- b) pārbaudāmā eksportētāja vārdu/nosaukumu;
- c) pārbaudes objektu un tvērumu; un
- d) paziņojuma par izcelsmi kopiju un attiecīgā gadījumā jebkādu citu attiecīgu dokumentāciju.

5. Pārbaudi veic eksportētājas Puses muitas dienests vai kompetentā valsts iestāde. Šim nolūkam tiem ir tiesības pieprasīt jebkādus pierādījumus un veikt jebkādu eksportētāja uzskaites pārbaudi vai jebkādu citu pārbaudi, kādu tie uzskata par nepieciešamu.

6. Eksportētājas Puses muitas dienests vai kompetentā valsts iestāde par šīs pārbaudes rezultātiem iespējami drīz informē muitas dienestu, kas pieprasa veikt pārbaudi. Rezultātus sniedz rakstiskā ziņojumā, kurā skaidri norādīts, vai attiecīgās preces var uzskatīt par noteiktas izcelsmes precēm, paziņojums par izcelsmi ir autentisks un ir izpildītas pārējās šīs nodaļas prasības. Minētajā rakstiskajā ziņojumā iekļauj:

- a) pārbaudes rezultātus;
- b) pārbaudīto preču aprakstu un tarifa klasifikāciju, kas attiecas uz izcelsmes noteikumu piemērošanu;
- c) ražošanas procesa aprakstu un preces noteiktas izcelsmes statusa pamatojuma skaidrojumu;
un
- d) apliecinošus dokumentus, ja tādi ir.

7. Ja pamatotu šaubu gadījumā 10 mēnešu laikā no pārbaudes pieprasījuma iesniegšanas dienas nav saņemta atbilde vai ja atbildē nav pietiekamas informācijas, lai noteiktu attiecīgā dokumenta autentiskumu vai preces patieso izcelsmi, muitas dienests, kas iesniedzis pieprasījumu, ir tiesīgs, izņemot ārkārtas gadījumus, atteikties piešķirt preferenciāla tarifa režīmu.

8. Importētāja Puse 60 dienu laikā pēc rakstiskā ziņojuma saņemšanas informē eksportētāju Pusi, ja pastāv domstarpības attiecībā uz šajā pantā minētajām pārbaudes procedūrām vai attiecībā uz izcelsmes noteikumu interpretāciju, nosakot, vai prece ir uzskatāma par noteiktas izcelsmes precī, un šīs domstarpības nevar atrisināt, apspriežoties muitas dienestam, kas pieprasa pārbaudi, un muitas dienestam vai kompetentajai valsts iestādei, kura atbild par pārbaudes veikšanu.

9. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma Puses apspriežas ar nolūku atrisināt šīs domstarpības un pabeidz šo apspriešanos 90 dienu laikā no 8. punktā minētā paziņojuma dienas. Apspriešanās pabeigšanas termiņu katrā konkrētajā gadījumā var pagarināt, Pusēm savstarpēji rakstiski vienojoties. Puses cenšas atrisināt minētās domstarpības Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomitejā, kas izveidota ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta d) apakšpunktu.

10. Šī nodaļa neliedz Puses muitas dienestam veikt jebkādus citus pasākumus, ko tas uzskata par vajadzīgiem, kamēr saskaņā ar šo nolīgumu nav atrisinātas 8. punktā minētās domstarpības.

3.25. PANTS

Konfidencialitāte

1. Katra Puse saskaņā ar tās tiesību aktiem saglabā informācijas, ko otra Puse tai sniegusi saskaņā ar šo nodaļu, konfidencialitāti un aizsargā minēto informāciju pret izpaušanu.
2. Importētājas Puses muitas dienesti vai kompetentā valsts iestāde no otras Puses iegūtu informāciju drīkst izmantot vienīgi šajā nodaļā paredzētiem nolūkiem.
3. Ja vien šajā nodaļā nav noteikts citādi, eksportētājas Puses muitas dienesti vai kompetentā valsts iestāde neizpauž konfidenciālu uzņēmējdarbības informāciju, kas iegūta no eksportētāja.
4. Importētāja Puse informāciju, ko tās muitas dienests ieguvis saskaņā ar šo nodaļu, neizmanto nevienā kriminālprocesā, kuru virza tiesa vai tiesnesis, izņemot gadījumu, kad importētāja Puse ir oficiāli rakstiski informējusi eksportētāju Pusi par informāciju, ko tā plāno izmantot, un izmantošanas pamatojumu, un ar noteikumu, ka eksportētāja Puse neiebilst.

5. Neko šajā nolīgumā neinterpretē tā, ka tas liegtu Pusei izmantot konfidenciālu informāciju tādu muitas tiesību aktu administrēšanai vai īstenošanai, kas saistīti ar šo nodaļu, vai kā citādi noteikts Puses tiesību aktos, tostarp administratīvajā procesā, tiesvedībai pielīdzināmā vai tiesas procesā.

3.26. PANTS

Administratīvie pasākumi un sankcijas

Puse piemēro administratīvus pasākumus un sankcijas jebkurai personai, kas nolūkā iegūt preferenciāla tarifa režīmu precēm sagatavojusi dokumentu vai liek sagatavot dokumentu, kurā ietverta nepareiza informācija.

C IEDAĻA

Citi noteikumi

3.27. PANTS

Nodaļas piemērošana Seūtā un Meliljā

1. Šajā nodaļā Eiropas Savienības gadījumā termins “Puse” neietver Seūtu un Melilju.

2. Importējot Seūtā un Meliljā Meksikas izcelsmes preces, tām visos aspektos piemēro tādu pašu muitas režīmu saskaņā ar šo nolīgumu kā attiecībā uz Eiropas Savienības muitas teritorijas izcelsmes precēm saskaņā ar Akta par Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai 2. protokolu. Meksika piešķir to Seūtas un Meliljas izcelsmes preču importam, uz kurām attiecas nolīgums, tādu pašu muitas režīmu kā precēm, kuru izcelsme ir Eiropas Savienībā un kuras importē no Eiropas Savienības.
3. Šajā nodaļā minētos izcelsmes noteikumus un izcelsmes procedūras *mutatis mutandis* piemēro precēm, ko eksportē no Meksikas uz Seūtu un Melilju, un precēm, kuras eksportē no Seūtas un Meliljas uz Meksiku.
4. Seūtu un Melilju uzskata par vienotu teritoriju.
5. Atkarībā no preces izcelsmes eksportētājs paziņojuma par izcelsmi 3. laukā norāda “Meksika” vai “Seūta un Melilja”.
6. Spānijas muitas dienesti ir atbildīgi par šīs nodaļas piemērošanu un īstenošanu Seūtā un Meliljā.

3.28. PANTS

Andoras Firstiste un Sanmarīno Republika

Preferenciāla tarifa režīms Andoras un Sanmarīno izcelsmes precēm un minēto preču izcelsmes noteikšana ir izklāstīta 3.-C pielikumā.

3.29. PANTS

Skaidrojumi

Skaidrojumi par šīs nodaļas interpretāciju, piemērošanu un administrēšanu ir izklāstīti 3.-D pielikumā.

3.30. PANTS

Pārejas noteikumi

1. Precēm, par kurām preferenciāla tarifa režīma un importa pieprasījums iesniegts pirms šā nolīguma stāšanās spēkā, noteikumus un nosacījumus, kas izklāstīti EK un Meksikas Apvienotās padomes 2000. gada 23. marta Lēmuma Nr. 2/2000 III pielikumā un tā I līdz V papildinājumā, piemēro ne ilgāk kā trīs gadus pēc šā nolīguma stāšanās spēkā.

2. Nav derīgs izcelsmes apliecinājums, kas izsniegts saskaņā ar EK un Meksikas Apvienotās padomes 2000. gada 23. marta Lēmuma Nr. 2/2000 III pielikuma un tā I līdz V papildinājuma noteikumiem attiecībā uz precēm, par kurām līdz šā nolīguma spēkā stāšanās dienai nav iesniegts preferenciāla tarifa režīma pieprasījums.

3. Attiecībā uz precēm, kuras šā nolīguma spēkā stāšanās brīdī ir vai nu tranzītā no eksportētājas Puses uz importētāju Pusi, vai atrodas importētājas Puses muitas kontrolē, bet par tām nav maksāti ievadmuitas nodokļi un nodevas, saskaņā ar 3.16. pantu iesniedz preferenciāla tarifa režīma pieprasījumu, ar noteikumu, ka šīs preces atbilst šīs nodaļas prasībām.

3.31. PANTS

Nodaļas grozījumi

Tirdzniecības padome ar lēmumu var grozīt šīs nodaļas un 3.-A līdz 3-D pielikuma noteikumus.

3.32. PANTS

Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja

Lai nodrošinātu šīs nodaļas efektīvu īstenošanu un darbību, Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomitejas funkcijas ir uzskaitītas 4.17. pantā (Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja).

4. NODAĻA

MUITA UN TIRDZNIECĪBAS ATVIEGLOŠANA

4.1. PANTS

Vispārīgie mērķi

1. Puses atzīst to, cik svarīga ir muita un tirdzniecības atvieglošana mainīgajā globālās tirdzniecības vidē.
2. Puses atzīst, ka attiecībā uz importa, eksporta un tranzīta prasībām un procedūrām tām būtu jāņem vērā muitas un starptautiskās tirdzniecības instrumenti un standarti, kas piemērojami muitas un tirdzniecības jomā, piemēram, būtiskie elementi pārskatītajā Kioto Konvencijā par muitas procedūru vienkāršošanu un saskaņošanu, kas pieņemta Kioto 1973. gada 18. maijā un ko Pasaules Muitas organizācijas padome pieņēmusi 1999. gada jūnijā, Starptautiskajā konvencijā par preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu, kas pieņemta Briselē 1983. gada 14. jūnijā, kā arī 2005. gada jūnijā pieņemtajā Pasaules Muitas organizācijas Pasaules tirdzniecības drošības un sekmēšanas standartu satvarā (turpmāk “*SAFE* standartu satvars”) un Pasaules Muitas organizācijas Muitas datu modeli.

3. Puses atzīst, ka to normatīvie akti ir nediskriminējoši un ka muitas procedūru pamatā ir modernu metožu un efektīvas kontroles izmantošana, lai panāktu likumīgas tirdzniecības aizsardzību un atvieglošanu.
4. Puses arī atzīst, ka to muitas procedūras nerada lielākus administratīvus apgrūtinājumus vai tirdzniecības ierobežojumus, nekā tas nepieciešams likumīgu mērķu sasniegšanai, un ka tās būtu jāpiemēro prognozējamā, konsekventā un pārredzamā veidā.
5. Lai nodrošinātu darbību pārredzamību, efektivitāti, integritāti un pārskatatbildību, katra Puse:
- a) kur vien iespējams, vienkāršo un pārskata prasības un formalitātes, lai panāktu preču ātru izlaišanu un muitošānu;
 - b) strādā pie muitas un citu aģentūru pieprasīto datu un dokumentācijas turpmākas vienkāršošanas un standartizācijas, lai samazinātu laiku un izmaksas saistībā ar dokumentāciju tirgotājiem vai tirgus dalībniekiem, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem; un
 - c) nodrošina integritātes augstāko standartu saglabāšanu, piemērojot pasākumus, kas atspoguļo attiecīgo starptautisko konvenciju un instrumentu principus muitas un tirdzniecības atvieglošanas jomā.

6. Puses vienojas stiprināt savu sadarbību ar mērķi nodrošināt, ka attiecīgie tiesību akti un procedūras, kā arī attiecīgo pārvaldes iestāžu administratīvās spējas sasniedz tirdzniecības atvieglošanas mērķi, vienlaikus nodrošinot efektīvu muitas kontroli.

4.2. PANTS

Pārredzamība un publicēšana

1. Katra Puse attiecīgā gadījumā nodrošina pastāvīgas konsultācijas starp robežu aģentūrām un tirgotājiem vai citām ieinteresētām personām tās teritorijā.

2. Katra Puse nekavējoties nediskriminējošā un viegli pieejamā veidā, tostarp tiešsaistē un, ciktāl iespējams, angļu valodā publicē savus normatīvos aktus un vispārējās administratīvās procedūras un pamatnostādnes, kas saistītas ar muitas un tirdzniecības atvieglošanas jautājumiem. Minētie jautājumi ietver:

- a) importa, eksporta un tranzīta (tostarp ostu, lidostu un citu ieviešanas vietu) procedūras un nepieciešamās veidlapas un dokumentus;
- b) visu to maksājumu un nodokļu likmes, ko uzliek importam vai eksportam vai saistītiem darījumiem;
- c) maksas vai maksājumus, ko pārvaldes aģentūras uzliek importam, eksportam vai tranzītam vai saistībā ar to;

- d) noteikumus par preču klasificēšanu vai vērtēšanu muitas vajadzībām;
- e) normatīvos aktus un vispārēji piemērojamus administratīvus nolēmumus saistībā ar preču izcelsmes noteikumiem;
- f) importa, eksporta vai tranzīta ierobežojumus vai aizliegumus;
- g) noteikumus par sodiem par importa, eksporta vai tranzīta formalitāšu pārkāpumiem;
- h) pārsūdzības procedūras;
- i) ar importu, eksportu vai tranzītu saistītus nolīgumus (vai to daļas), kas noslēgti ar jebkuru valsti vai valstīm;
- j) ar tarifu kvotu pārvaldību saistītas procedūras;
- k) ostās un robežšķērsošanas vietās esošu muitas iestāžu darba laiku un darbības procedūras; un
- l) informācijas sniegšanas punktus.

3. Katra Puse saskaņā ar saviem normatīvajiem aktiem nodrošina tirgotājiem un citām ieinteresētajām personām iespējas un pienācīgu laikposmu piezīmju iesniegšanai par to vispārēji piemērojamo normatīvo aktu ierosināto ieviešanu vai grozīšanu, kas saistīti ar muitas un tirdzniecības atvieglošanas jautājumiem.

4. Katra Puse saskaņā ar saviem normatīvajiem aktiem nodrošina, ka jaunie vai grozītie vispārēji piemērojamie normatīvie akti, kas saistīti ar muitu un tirdzniecības atvieglošanu, vai jebkura informācija par tiem tiek publiskota iespējami drīz pirms to stāšanās spēkā, lai tirgotāji un citas ieinteresētās personas varētu ar tiem iepazīties.
5. Katra Puse var noteikt, ka 3. un 4. punktu nepiemēro izmaiņām nodokļa likmēs vai tarifa likmēs, pasākumiem, kuriem ir atvieglojoša ietekme, pasākumiem, kuru efektivitāte tiktu mazināta, izpildot 3. un 4. punkta prasības, pasākumiem, ko piemēro steidzamos apstākļos, vai nelielām izmaiņām iekšzemes tiesību aktos un tiesību sistēmā.
6. Katra Puse izveido vai uztur vienu vai vairākus informācijas sniegšanas punktus, lai atbildētu uz tirgotāju un citu ieinteresēto personu jautājumiem par muitas un citiem tirdzniecības atvieglošanas jautājumiem, un informāciju par procedūrām šādu jautājumu iesniegšanai publisko tiešsaistē.
7. Puse nepieprasa maksu par atbildēm uz jautājumiem vai pieprasīto veidlapu un dokumentu sniegšanu.
8. Informācijas sniegšanas punkti sniedz atbildes uz jautājumiem un nodrošina veidlapas un dokumentus katras Puses noteiktā samērīgā laikposmā, kas var atšķirties atkarībā no jautājuma rakstura vai sarežģītības.

4.3. PANTS

Datu un dokumentācijas prasības

1. Lai vienkāršotu un līdz minimumam samazinātu importa, eksporta un tranzīta formalitāšu, datu un dokumentācijas prasību apjomu un sarežģītību, katra Puse attiecīgā gadījumā nodrošina, ka minētās formalitātes, datu un dokumentācijas prasības:
 - a) pieņem un piemēro tā, lai preces ātri izlaistu, ar noteikumu, ka ir izpildīti izlaišanas nosacījumi;
 - b) pieņem un piemēro tā, lai tirgotājiem un uzņēmējiem samazinātu atbilstības panākšanai nepieciešamo laiku un izmaksas;
 - c) ir alternatīva, kas vismazāk ierobežo tirdzniecību, ja attiecīgā politikas mērķa vai mērķu sasniegšanai pamatoti bija pieejamas divas vai vairākas alternatīvas; un
 - d) nesaglabā, pat ne daļēji, ja tās vairs nav nepieciešamas.
2. Katra Puse preču izlaišanai visā tās teritorijā piemēro kopīgas muitas procedūras un vienotas muitas datu un dokumentācijas prasības. Nekas šajā punktā neliedz Pusei diferencēt savas muitas procedūras un datu un dokumentācijas prasības, pamatojoties uz tādiem elementiem kā riska pārvaldība, preču būtība un veids vai transportēšanas veids.

4.4. PANTS

Automatizācija un informācijas tehnoloģiju izmantošana

1. Katra Puse:

- a) izmanto informācijas tehnoloģijas, kas paātrina preču izlaišanas procedūras, lai atvieglotu tirdzniecību starp Pusēm;
- b) padara elektroniskas sistēmas pieejamas muitas lietotājiem;
- c) ļauj iesniegt muitas deklarāciju elektroniski; un
- d) izmanto elektroniskas vai automatizētas riska pārvaldības sistēmas.

2. Katra Puse pieņem vai saglabā procedūras, kuras ļauj elektroniski samaksāt nodevas, nodokļus, maksas un maksājumus, ko iekasē muitas dienesti un kas rodas importēšanas un eksportēšanas laikā.

4.5. PANTS

Preču izlaišana

1. Katra Puse pieņem vai saglabā muitas procedūras, kas:
 - a) paredz preču ātru izlaišanu laikposmā, kas nav ilgāks nekā nepieciešams, lai nodrošinātu atbilstību Puses muitas tiesību aktiem un citiem ar tirdzniecību saistītiem tiesību aktiem un noteikumiem;
 - b) nodrošina, ka muitas datus un dokumentāciju un jebkādu citu informāciju elektroniski iesniedz un apstrādā iepriekš pirms preču pienākšanas, lai dotu iespēju preču izlaišanai no muitas kontroles to pienākšanas brīdī;
 - c) atļauj preču izlaišanu pienākšanas vietā bez pagaidu pārvietošanas uz noliktavām vai citām telpām; un
 - d) atļauj preču izlaišanu pirms piemērojamo muitas nodokļu, nodevu, maksu un maksājumu galīgās noteikšanas, ja šāda noteikšana nav veikta pirms preču pienākšanas vai uzreiz pienākšanas brīdī, ar noteikumu, ka ir izpildītas visas pārējās regulatīvās prasības; pirms preču izlaišanas Puse var pieprasīt, lai importētājs sniedz pietiekamu garantiju galvojuma, depozīta vai cita piemērota instrumenta veidā, kas nav lielāks par summu, kura vajadzīga, lai nodrošinātu to muitas nodokļu, nodevu, maksu un maksājumu apmaksu, kas jāmaksā par precēm, uz kurām attiecas garantija, un ko atceļ, kad šāda garantija vairs nav vajadzīga.

2. Katra Puse var pieņemt vai saglabāt pasākumus, kas ļauj tirgotājiem vai uzņēmējiem gūt labumu no muitas procedūru turpmākas vienkāršošanas saskaņā ar Puses normatīvajiem aktiem.

4.6. PANTS

Riska pārvaldība

1. Katra Puse pieņem vai saglabā riska pārvaldības sistēmu muitas kontrolei, kas ļauj tās muitas dienestiem koncentrēt to pārbaūžu darbības uz augsta riska sūtījumiem un paātrina zema riska sūtījumu izlaišanu.
2. Katra Puse izstrādā un piemēro riska pārvaldību tā, lai novērstu patvaļīgu vai nepamatotu diskrimināciju vai slēptus starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus.
3. Katra Puse riska pārvaldībā pamatojas uz risku novērtēšanu, izmantojot piemērotus atlases kritērijus.
4. Katra Puse savas riska pārvaldības ietvaros var arī izvēlēties sūtījumus muitas kontrolei pēc nejaušības principa.
5. Lai atvieglotu tirdzniecību, katra Puse regulāri pārskata un vajadzības gadījumā atjaunina 1. punktā minēto riska pārvaldības sistēmu.

4.7. PANTS

Iepriekšēji nolēmumi

1. Iepriekšējs nolēmums ir rakstisks lēmums, kuru Puse ar savu muitas dienestu starpniecību sniedz pieteikuma iesniedzējam pirms tādas preces importēšanas tās teritorijā, uz ko attiecas pieteikums, un kurā izklāstīts režīms, ko Puse nodrošina precei importēšanas laikā attiecībā uz:
 - a) preces tarifa klasifikāciju;
 - b) preces izcelsmi¹⁷; un
 - c) jebkuru citu jautājumu, par kuru Puses var vienoties.
2. Puse pieņem iepriekšējo nolēmumu samērīgā laikā un savlaicīgi sniedz to pieteikuma iesniedzējam, kas iesniedzis pieteikumu, tostarp elektroniski, ar noteikumu, ka tas ietver visu nepieciešamo informāciju saskaņā ar minētās Puses normatīvajiem aktiem. Puse var pieprasīt tās preces paraugu, par kuru pieteikuma iesniedzējs lūdz iepriekšēju nolēmumu.
3. Iepriekšējais nolēmums ir spēkā vismaz trīs gadus pēc tā izdošanas, ja nemainās iepriekšēja nolēmuma pamatā esošās tiesības, fakti vai apstākļi.

¹⁷ Saskaņā ar PTO Nolīgumu par izcelsmes noteikumiem vai šā nolīguma 3. nodaļu (Izcelsmes noteikumi un izcelsmes procedūras).

4. Puse var atteikties sniegt iepriekšēju nolēmumu, ja iepriekšējā nolēmuma pamatā esošie fakti un apstākļi tiek izskatīti administratīvā procesā vai tiesā vai ja pieteikuma pamatā nav reāli un konkrēti fakti, vai tas neattiecas uz iepriekšējā nolēmuma jebkādu paredzēto izmantošanu. Puse, kas atsakās sniegt iepriekšēju nolēmumu, nekavējoties rakstiski informē pieteikuma iesniedzēju, norādot attiecīgos faktus un sava lēmuma pamatojumu.

5. Katra Puse publicē vismaz:

- a) prasības iepriekšējā nolēmuma pieprasījumam, tostarp iesniedzamo informāciju un tās formātu;
- b) termiņu, līdz kuram tā sniegs iepriekšēju nolēmumu; un
- c) iepriekšējā nolēmuma derīguma termiņu.

6. Ja Puse atsauc, groza vai atceļ iepriekšēju nolēmumu, tā nekavējoties rakstiski informē pieteikuma iesniedzēju, norādot attiecīgos faktus un sava lēmuma pamatojumu. Puse var atsaukt, grozīt, vai atcelt iepriekšēju nolēmumu ar atpakaļejošu spēku tikai tad, ja nolēmuma pamatā ir bijusi nepilnīga, nepareiza, kļūdaina vai maldinoša informācija, ko sniedzis pieteikuma iesniedzējs.

7. Puses sniegts iepriekšējs nolēmums ir saistošs minētajai Pusei attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju un arī pieteikuma iesniedzējam.

8. Puse pēc pieteikuma iesniedzēja rakstiska pieprasījuma nodrošina, ka iepriekšējais nolēmums vai lēmums par tā atsaukšanu, grozīšanu vai atcelšanu tiek pārskatīts.
9. Ievērojot visas konfidencialitātes prasības, kas noteiktas Puses normatīvajos aktos, Puse savu iepriekšējo nolēmumu būtiskos elementus cenšas padarīt publiski pieejamus, tostarp tiešsaistē.

4.8. PANTS

Atzītie uzņēmēji

1. Katra Puse uzņēmējiem, kas atbilst noteiktiem kritērijiem (atzītie uzņēmēji, turpmāk “*AEO*”), izveido vai uztur tirdzniecības atvieglošanas partnerības programmu (turpmāk “*AEO* programma”) saskaņā ar *SAFE* standartu satvaru.
2. Noteiktos kritērijus¹⁸, kas jāizpilda, lai kvalificētos par *AEO*, publisko, un tie ir saistīti ar atbilstību katras Puses normatīvo aktu vai procedūru prasībām vai neatbilstības risku.

¹⁸ Puse var izmantot kritērijus, kas noteikti PTO Nolīguma par tirdzniecības atvieglošanu 7.7.2. pantā.

3. Konkrētos kritērijus, kas jāizpilda, lai kvalificētos par *AEO*, neizstrādā vai nepiemēro tā, ka, pastāvot vienādiem apstākļiem, pieļautu vai radītu patvaļīgu vai nepamatotu uzņēmēju diskrimināciju, un kritēriji nodrošina mazo un vidējo uzņēmumu dalību.
4. *AEO* programma ietver īpašus ieguvumus *AEO*, ņemot vērā Pušu saistības saskaņā ar 7.7.3. pantu PTO Nolīgumā par tirdzniecības atvieglošanu, kas pieņemts 2014. gada 27. novembrī.
5. Puses sadarbojas, lai, ja tas ir būtiski un lietderīgi, noteiktu savu *AEO* programmu savstarpēju atzīšanu, ar noteikumu, ka programmas ir saderīgas un balstītas uz līdzvērtīgiem kritērijiem un ieguvumiem.

4.9. PANTS

Pārskatīšana vai pārsūdzība

1. Katra Puse nodrošina efektīvas, ātras, nediskriminējošas un viegli pieejamas procedūras, lai garantētu tiesības pārsūdzēt lēmumu par kādu jautājumu muitas jomā.

2. Katra Puse nodrošina, ka personai, attiecībā uz kuru tā pieņem lēmumu par kādu jautājumu muitas jomā, tās teritorijā ir pieejama:

- a) administratīva pārskatīšana vai pārsūdzība administratīvā iestādē, kura ir augstākstāvoša par amatpersonu vai biroju, kas pieņēmis lēmumu, vai neatkarīga no tā; vai
- b) lēmuma pārskatīšana vai pārsūdzēšana tiesā.

3. Katra Puse nodrošina, ka personai, kas ir iesniegusi pieteikumu muitas dienestiem lēmuma saņemšanai un attiecīgajā termiņā nav saņēmusi lēmumu par minēto pieteikumu, ir pārsūdzības tiesības.

4. Katra Puse nodrošina, ka 2. punktā minētā persona saņem administratīvu lēmumu ar minētā lēmuma pamatojumu, lai minētā persona vajadzības gadījumā varētu izmantot pārskatīšanas vai pārsūdzības procedūras.

4.10. PANTS

Sodi

1. Katra Puse paredz sodus par to, ka netiek ievēroti tās normatīvie akti vai procedūras noteikumi, kas saistīti ar muitas vai citiem tiesību aktiem par preču importu, eksportu un tranzītu.

2. Katra Puse nodrošina, ka tās muitas normatīvie akti nosaka, ka sodi, ko piemēro par tās muitas normatīvo aktu vai procedūras noteikumu pārkāpumiem, ir samērīgi un nediskriminējoši.
3. Katra Puse nodrošina, ka sods, ko tās muitas dienesti piemēro par tās muitas normatīvo aktu vai procedūras noteikumu pārkāpumu, tiek piemērots tikai personai, kura ir juridiski atbildīga par pārkāpumu.
4. Katra Puse nodrošina, ka uzliktais sods ir atkarīgs no lietas faktiem un apstākļiem un ir samērīgs ar pārkāpuma pakāpi un smagumu.
5. Novērtējot un iekasējot sodu un maksājumus, katra Puse izvairās no stimuliem vai interešu konfliktiem.
6. Katra Puse, nosakot sodu, tiek mudināta kā iespējamu atbildību mīkstinošu apstākli apsvērt brīvprātīgi paustu informāciju, pirms muitas dienesti atklājuši Puses muitas normatīvo aktu vai procedūras noteikumu pārkāpumu.
7. Katra Puse nodrošina, ka, piemērojot sodu par muitas normatīvo aktu vai procedūras noteikumu pārkāpumu, personai, kam sodu piemēro, tiek sniegts rakstisks skaidrojums par pārkāpuma būtību un piemērojamo normatīvo aktu vai procedūru, kurā noteikts soda par pārkāpumu apmērs vai veids.

8. Katra Puse savos normatīvajos aktos vai procedūrās paredz noteiktu termiņu, kurā tās muitas dienesti var uzsākt procedūru, lai piemērotu sodu par tās muitas normatīvo aktu vai procedūru pārkāpumiem.

4.11. PANTS

Sadarbība muitas jomā un savstarpēja administratīva palīdzība

1. Puses nodrošina, ka to attiecīgās iestādes sadarbojas muitas jautājumos, lai nodrošinātu 4.1. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.
2. Puses sadarbojas, cita starpā veicot šādas darbības:
 - a) apmainoties ar informāciju par Pušu muitas normatīvajiem aktiem, to īstenošanu un muitas procedūrām, jo īpaši šādās jomās:
 - i) muitas procedūru vienkāršošana un modernizēšana;
 - ii) Pušu muitas dienestu piemēroti tiesībaizsardzības pasākumi uz robežas;
 - iii) tranzīta kustības un pārkraušanas darbību atvieglošana;
 - iv) dialogs ar uzņēmēju aprindām; un
 - v) piegādes ķēdes drošība un riska pārvaldība;

- b) sadarbojoties ar muižu saistītos starptautiskās tirdzniecības piegādes ķēdes nodrošināšanas un veicināšanas aspektos saskaņā ar *SAFE* standartu satvaru, tostarp attiecībā uz Pušu *AEO* programmām un to savstarpēju atzīšanu, kā minēts 4.8. pantā;
- c) apsverot iespēju izstrādāt kopīgas iniciatīvas attiecībā uz importu, eksportu, citām muitas procedūrām un tirdzniecības atvieglošanu, tostarp tehnisko palīdzību;
- d) stiprinot Pušu sadarbību muitas jomā starptautiskās organizācijās, piemēram, PTO un Pasaules Muitas organizācijā (turpmāk “PMO”);
- e) nosakot obligātos standartus, ciktāl tas ir iespējams, lai tos piemērotu riska pārvaldības metodēm un saistītajām prasībām un programmām; ja tas ir būtiski un lietderīgi, Puses apsver arī riska pārvaldības metožu, riska standartu un drošības kontroles savstarpēju atzīšanu;
- f) cenšoties saskaņot savas datu prasības attiecībā uz importa, eksporta un citām muitas procedūrām, īstenojot kopīgus standartus un datu elementus saskaņā ar PMO datu modeli; un
- g) uzturot dialogu starp attiecīgajiem politikas ekspertiem, lai veicinātu iepriekšēju nolēmumu lietderību, efektivitāti un piemērojamību.

3. Puses sniedz viena otrai savstarpēju administratīvo palīdzību muitas lietās saskaņā ar noteikumiem Pielikumā par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās, kurš pieņemts ar ES un Meksikas Apvienotās padomes 2004. gada 15. decembra Lēmumu Nr. 5/2004, kas ar šo tiek iekļauts šajā nolīgumā un kļūst par tā daļu. Uz jebkādu informācijas apmaiņu starp Pusēm saskaņā ar šo nodaļu *mutatis mutandis* attiecas informācijas konfidencialitātes un personas datu aizsardzības prasības, kas noteiktas minētā pielikuma 10. pantā, un visas konfidencialitātes un privātuma prasības, kuras noteiktas Pušu attiecīgajos normatīvajos aktos.

4.12. PANTS

Vienloga vide

1. Katra Puse cenšas izveidot vai saglabāt vienloga sistēmas, kas atvieglo muitas un citos tiesību aktos prasītās informācijas vienotu elektronisku iesniegšanu preču importam, eksportam un tranzītam.
2. Puses cenšas sadarboties, lai panāktu savu vienloga sistēmu sadarbību un racionalizēšanu, tostarp daloties savā attiecīgajā pieredzē par savu vienloga sistēmu izstrādi un ieviešanu.

4.13. PANTS

Tranzīts un pārkraušana

1. Katra Puse savā teritorijā nodrošina tranzīta kustības un pārkraušanas darbību atvieglošanu un efektīvu kontroli.
2. Katra Puse cenšas veicināt un īstenot reģionālo tranzīta režīmu, lai atvieglotu tirdzniecību starp Pusēm.
3. Katra Puse nodrošina, ka visas attiecīgās iestādes un aģentūras tās teritorijā sadarbojas un koordinē darbību, lai atvieglotu tranzīta satiksmi.
4. Katra Puse atļauj importam paredzētās preces muitas kontrolē pārvietot no ieviešanas muitas iestādes uz citu muitas iestādi tās teritorijā, kur preces tiktu izlaistas vai muitotas.

4.14. PANTS

Pēcmuitošanas audits

1. Lai paātrinātu preču izlaišanu, katra Puse pieņem vai saglabā pēcmuitošanas auditu, lai nodrošinātu atbilstību Puses muitas normatīvajiem aktiem.

2. Katra Puse pēcmuitošanas auditu veic uz risku balstītā veidā.
3. Katra Puse pēcmuitošanas auditu veic pārredzami. Ja ir veikts audits un iegūti pārliecinoši rezultāti, Puse nekavējoties informē personu, kuras dokumenti tiek auditēti, par rezultātiem, to iemesliem un auditam pakļautās personas tiesībām un pienākumiem.
4. Puses apliecina, ka pēcmuitošanas auditā iegūto informāciju var izmantot turpmākā administratīvā procedūrā vai tiesvedībā.
5. Puses, ciktāl iespējams, pēcmuitošanas auditā gūtos rezultātus izmanto riska pārvaldībā.

4.15. PANTS

Muitas brokeri

1. Puse savos muitas normatīvajos aktos neiekļauj prasību obligāti izmantot muitas brokerus.
2. Katra Puse publicē savus pasākumus attiecībā uz muitas brokeru izmantošanu.
3. Licencējot muitas brokerus, katra Puse piemēro pārredzamus un objektīvus noteikumus.

4.16. PANTS

Pirmsnosūtīšanas inspekcijas

Puse saistībā ar tarifu klasifikāciju un muitas vērtējumu nepieprasa obligāti veikt pirmsnosūtīšanas inspekcijas, kā definēts PTO Nolīgumā par pirmsnosūtīšanas inspekciju¹⁹.

4.17. PANTS

Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja

1. Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja ziņo Tirdzniecības komitejai.
2. Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta d) apakšpunktu, nodrošina šīs nodaļas, 3. nodaļas (Izcelsmes noteikumi un izcelsmes procedūras), Pielikuma par savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās, kurš minēts 4.11. panta 3. punktā, un jebkādu papildu ar muitu saistītu noteikumu, par kuriem Puses vienojušās, pienācīgu darbību un izskata visus jautājumus, kas izriet no to piemērošanas.

¹⁹ Lielākai noteiktībai – šis pants neliedz pirmsnosūtīšanas inspekcijas sanitārajiem un fītosanitārajiem mērķiem.

3. Apakškomiteja:

- a) vajadzības gadījumā sagatavo attiecīgus ieteikumus Tirdzniecības komitejai par:
 - i) 3. nodaļas (Izcelsmes noteikumi un izcelsmes procedūras) īstenošanu un administrēšanu; un
 - ii) visiem 3. nodaļas (Izcelsmes noteikumi un izcelsmes procedūras) grozījumiem;
- b) pieņem skaidrojumus, lai atvieglotu 3. nodaļas (Izcelsmes noteikumi un izcelsmes procedūras) īstenošanu;
- c) pārrauga šīs nodaļas īstenošanu un administrēšanu;
- d) nodrošina forumu, kurā apspriežas un diskutē par visiem jautājumiem, kuri attiecas uz muitu, jo īpaši par muitas procedūrām, muitas vērtību, tarifu režīmiem, muitas nomenklatūru, sadarbību muitas jomā un savstarpējo administratīvo palīdzību muitas jautājumos;
- e) nodrošina forumu, kurā apspriežas un diskutē par jautājumiem, kas saistīti ar izcelsmes noteikumiem, izcelsmes procedūrām un administratīvo sadarbību;

- f) uzlabo sadarbību muitas procedūru izstrādē, piemērošanā un īstenošanā, savstarpējo administratīvo palīdzību muitas lietās, izcelsmes noteikumu, izcelsmes procedūru un administratīvās sadarbības jomā; un
- g) izskata visus citus jautājumus saistībā ar šo nodaļu vai 3. nodaļu (Izcelsmes noteikumi un izcelsmes procedūras), par kuriem Puses var vienoties.

4. Muitas, tirdzniecības atvieglošanas un izcelsmes noteikumu apakškomiteja var izskatīt nepieciešamību pieņemt lēmumus vai ieteikumus par visiem jautājumiem, kas izriet no šīs nodaļas īstenošanas, un sagatavot tos pieņemšanai Tirdzniecības padomē. Tirdzniecības padome ir pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt lēmumus par šīs nodaļas īstenošanu, tostarp attiecībā uz *AEO* programmām un to savstarpēju atzīšanu, kopīgām iniciatīvām saistībā ar muitas procedūrām un tirdzniecības atvieglošanu, kā arī tehnisko palīdzību.

5. Puses var vienoties sasaukt *ad hoc* sanāksmes par jautājumiem, kas attiecas uz sadarbību muitas jomā, izcelsmes noteikumiem vai savstarpējo administratīvo palīdzību.

5. NODAĻA

TIRDZNIECĪBAS AIZSARDZĪBAS INSTRUMENTI

A IEDAĻA

Antidempinga un kompensācijas pasākumi

5.1. PANTS

Vispārīgi noteikumi

1. Puses apstiprina savas tiesības un pienākumus, kas izriet no *GATT* 1994 VI panta, Antidempinga nolīguma un SKP līguma.
2. Lai piemērotu pagaidu un galīgos pasākumus, attiecīgo preču izcelsmi nosaka saskaņā ar katras Puses nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem.

5.2. PANTS

Pārredzamība un pienācīgs process

1. Katra Puse veic savas procedūras un piemēro antidempinga un kompensācijas pasākumus taisnīgi un pārredzami saskaņā ar attiecīgajiem Antidempinga nolīguma un SKP nolīguma noteikumiem.
2. Katra Puse procesa sākotnējā posmā un jebkurā gadījumā pirms galīgā maksājuma noteikšanas informē visas ieinteresētās personas par attiecīgajiem būtiskajiem faktiem, kas ir lēmuma par galīgo pasākumu piemērošanas pamatā. Tas neskar Antidempinga nolīguma 6.5. pantu un SKP nolīguma 12.4. pantu.
3. Katra Puse piešķir katrai ieinteresētajai personai antidempinga vai kompensācijas maksājuma izmeklēšanā visas iespējas aizstāvēt savas intereses ar noteikumu, ka tas nepamatoti neaizkavē izmeklēšanu.
4. Piemēro Antidempinga nolīguma 6.11. pantā un SKP nolīguma 12.9. pantā noteikto ieinteresēto personu definīciju.

5.3. PANTS

Antidempinga un kompensācijas maksājumu noteikšana

Lēmumu par to, vai nosakāmā antidempinga vai kompensācijas maksājuma summa ir pilna dempinga starpība vai subsīdijas summa vai mazāka summa, pieņem importētājas Puses iestādes saskaņā ar minētās Puses tiesību aktiem.

5.4. PANTS

Galīgā maksājuma noteikšana

Nosakot galīgo maksājumu, Puse ņem vērā informāciju, ko pienācīgi sniegušas visas ieinteresētās personas, kuras par tādām uzskata saskaņā ar Puses tiesību aktiem.

5.5. PANTS

Strīdu izšķiršanas nepiemērošana

Puse neizmanto strīdu izšķiršanu saskaņā ar 31. nodaļu (Strīdu izšķiršana) attiecībā uz šīs iedaļas noteikumu interpretāciju vai piemērošanu.

B IEDAĻA

Globālie aizsardzības pasākumi

5.6. PANTS

Vispārīgi noteikumi

Katra Puse saglabā savas tiesības un pienākumus atbilstīgi *GATT* 1994 XIX pantam un Nolīguma par lauksaimniecību 5. pantam, kā arī saskaņā ar Vienošanās par aizsardzības pasākumiem.

5.7. PANTS

Pārredzamība

1. Neatkarīgi no 5.6. panta Puse, kura sāk globālu aizsardzības pasākumu izmeklēšanu vai plāno piemērot globālus aizsardzības pasākumus, nekavējoties sniedz, ja otra Puse to pieprasa un ja tai ir būtiska interese, *ad hoc* rakstisku paziņojumu ar visu atbilstošo informāciju, kas bijusi globālo aizsardzības pasākumu izmeklēšanas sākšanas pamatā vai kas attiecas uz aizsardzības pasākumu piemērošanu, tostarp attiecīgā gadījumā uz pagaidu konstatējumiem. Tas neskar Vienošanās par aizsardzības pasākumiem 3.2. pantu.

2. Puse, kas piemēro globālos aizsardzības pasākumus, cenšas tos piemērot tā, lai vismazāk ietekmētu divpusējo tirdzniecību.
3. Šā panta 2. punkta nolūkos, ja Puse uzskata, ka ir izpildītas juridiskās prasības galīgu aizsardzības pasākumu piemērošanai, un gatavojas piemērot šādus pasākumus, tā paziņo par to otrai Pusei un sniedz iespēju divpusēji apspriesties. Ja 30 dienu laikā pēc paziņojuma nav panākts apmierinošs risinājums, importētāja Puse var pieņemt galīgo aizsardzības pasākumu, kas ir piemērots problēmas atrisināšanai.
4. Šajā pantā uzskata, ka Pusei ir būtiska interese, ja tā ir viena no pieciem lielākajiem importētās preces piegādātājiem pēdējo trīs gadu laikposmā, vērtējot pēc absolūtā apjoma vai vērtības.

5.8. PANTS

Strīdu izšķiršanas nepiemērošana

Puse neizmanto strīdu izšķiršanu saskaņā ar 31. nodaļu (Strīdu izšķiršana) attiecībā uz šīs iedaļas noteikumu interpretāciju vai piemērošanu, atsaucoties uz tiesībām un pienākumiem atbilstoši PTO līgumam.

C IEDAĻA

Divpusēji aizsardzības pasākumi

C.1. APAKŠIEDAĻA

Vispārīgi noteikumi

5.9. PANTS

Definīcijas

C iedaļā:

- a) “kompetentā izmeklēšanas iestāde” ir
 - i) Eiropas Savienības gadījumā – Eiropas Komisija; un
 - ii) Meksikas gadījumā – Ekonomikas ministrijas Starptautiskās tirdzniecības kārtības nodaļa (*Unidad de Prácticas Comerciales Internacionales de la Secretaría de Economía*) vai tās tiesību pārņēmējs;

- b) “iekšzemes ražošanas nozare” ir – attiecībā uz importētiem izstrādājumiem – līdzīgu vai tieši konkurējošu izstrādājumu ražotāju kopums, kas darbojas vienas Puses teritorijā, vai ražotāji, kuru līdzīgu vai tieši konkurējošu izstrādājumu kopējais izlaides apjoms veido lielāko daļu no minēto izstrādājumu kopējā iekšzemes ražošanas apjoma;
- c) “līdzīgs izstrādājums” ir izstrādājums, kas ir tāds pats, proti, visos aspektos līdzīgs attiecīgajam izstrādājumam vai, ja tāda izstrādājuma nav, citam izstrādājumam, kurš, kaut arī nav līdzīgs visos aspektos, ir ar tādām īpašībām, kas ļoti atgādina attiecīgā izstrādājuma īpašības;
- d) “tieši konkurētspējīgs izstrādājums” ir izstrādājums, kas var nebūt līdzīgs visos aspektos, bet kam ir augsta aizstājamības pakāpe ar attiecīgo izstrādājumu, jo tas pilda tās pašas funkcijas²⁰;
- e) “nopietns kaitējums” ir ievērojama vispārēja stāvokļa pasliktināšanās kādā iekšzemes ražošanas nozarē;
- f) “nopietna kaitējuma draudi” ir nopietns kaitējums, kas, pamatojoties uz faktiem, nevis tikai uz apgalvojumiem, pieņēmumiem vai mazticamu iespējamību, ir nepārprotami nenovēršams; un

²⁰ Šajā ziņā iestādes var analizēt tādus aspektus kā minēto izstrādājumu fiziskās īpašības, to tehniskās specifikācijas, galalietojums un izplatīšanas kanāli. Minētais aspektu saraksts nav pilnīgs, tāpat arī viens vai vairāki no šiem faktoriem nevar būt izšķiroši.

g) “pārejas periods” ir:

- i) desmit gadu laikposms pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas; vai
- ii) tarifu atcelšanas periods precēm, kas noteiktas Puses tarifu atcelšanas grafikā 2.-A pielikumā (Tarifu atcelšanas grafiks), ja tarifu atcelšanas periods attiecīgajai precei ir desmit vai vairāk gadi, pieskaitot tam trīs gadus.

5.10. PANTS

Divpusēja aizsardzības pasākuma piemērošana

1. Neatkarīgi no B iedaļas, ja pēc tam, kad atbilstīgi šim nolīgumam piemērotais muitas nodoklis ir samazināts vai atcelts, kādas Puses noteiktas izcelsmes prece tiek importēta otras Puses teritorijā tādos palielinātos apjomos, kurus nosaka absolūtā vai relatīvā izteiksmē pret iekšzemes ražošanu, un ar tādiem nosacījumiem, ka rodas nopietns kaitējums vai nopietna kaitējuma draudi iekšzemes ražošanas nozarei, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus izstrādājumus, importētāja Puse var piemērot 2. punktā paredzētos pasākumus atbilstoši nosacījumiem un saskaņā ar procedūrām, kuras noteiktas šajā iedaļā.

2. Ja ir izpildīti 1. punkta nosacījumi, importētāja Puse var noteikt tikai divpusējus aizsardzības pasākumus, kas:

- a) aptur šajā nolīgumā paredzētā, attiecīgajam izstrādājumam piemērojamā muitas nodokļa likmes turpmāku pazemināšanu; vai
- b) paaugstina muitas nodokli attiecīgajam izstrādājumam līdz apmēram, kas nepārsniedz mazāko no šādiem nodokļiem:
 - i) izstrādājumam piemērojamo lielākās labvēlības režīma muitas nodokļa likmi, kas ir spēkā pasākuma īstenošanas laikā; vai
 - ii) izstrādājumam piemērojamo lielākās labvēlības režīma muitas nodokļa likmi, kas ir spēkā dienā tieši pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas.

3. Puses ir vienisprātis, ka ne tarifa kvotas, ne kvantitatīvie ierobežojumi nebūtu pieļaujams divpusēju aizsardzības pasākumu veids.

5.11. PANTS

Nosacījumi un ierobežojumi

1. Puse nepiemēro divpusēju aizsardzības pasākumu:
 - a) izņemot tādā mērā un uz tik ilgu laiku, cik varētu būt nepieciešams, lai novērstu vai labotu 5.10. vai 5.15. pantā aprakstītās situācijas;
 - b) laikposmā, kas pārsniedz divus gadus; vai
 - c) pēc pārejas perioda beigām.

Laikposmu, kas minēts b) apakšpunktā, var pagarināt par vēl vienu gadu, ja importētājas Puses kompetentās iestādes saskaņā ar C iedaļā noteiktajām procedūrām nosaka, ka pasākums joprojām ir nepieciešams, lai novērstu vai labotu 5.10. un 5.15. pantā aprakstītās situācijas un lai atvieglotu pielāgošanos, ar noteikumu, ka kopējais aizsardzības pasākuma piemērošanas laiks, ieskaitot sākotnējās piemērošanas periodu un tā pagarinājumu, nepārsniedz trīs gadus.

2. Puse piemēro divpusēju aizsardzības pasākumu tikai tām 2.-A pielikumā (Tarifu atcelšanas grafiks) uzskaitītajām noteiktas izcelsmes precēm, kurām piemēro preferenciālu režīmu saskaņā ar šo nolīgumu.

3. Lai atvieglotu pielāgošanos situācijā, kad paredzamais divpusēja aizsardzības pasākuma ilgums pārsniedz vienu gadu, Puse, kas piemēro pasākumu, piemērošanas laikā pasākumu pakāpeniski un regulāri liberalizē.

4. Ja Puse pārtrauc piemērot divpusēju aizsardzības pasākumu, muitas nodokļa likme ir likme, kas būtu bijusi spēkā attiecīgajam izstrādājumam saskaņā ar 2.4. pantu (Muitas nodokļu atcelšana vai samazināšana).

5.12. PANTS

Pagaidu pasākumi

1. Kritiskos apstākļos, kad kavēšanās varētu nodarīt kaitējumu tādā mērā, kas būtu grūti labojams, Puse, neievērojot 5.22. panta 1. punkta prasības, var provizoriski piemērot divpusēju aizsardzības pasākumu atbilstoši sākotnējam konstatējumam, ka pastāv skaidri pierādījumi tam, ka otras Puses noteiktas izcelsmes preces imports ir palielinājies, jo saskaņā ar šo nolīgumu samazināts vai atcelts muitas nodoklis, un ka šāds imports rada vai draud radīt 5.10. vai 5.15. pantā aprakstītās situācijas.

2. Pagaidu pasākuma ilgums nepārsniedz 200 dienas, kuru laikā Puse ievēro attiecīgos procedūras noteikumus, kas paredzēti C.2. apakšiedaļā. Puse nekavējoties atmaksā visus tarifu palielinājumus, ja C.2. apakšiedaļā aprakstītās turpmākās izmeklēšanas rezultātā netiek piemērots galīgais pasākums saskaņā ar 5.10. vai 5.15. panta prasībām. Jebkura pagaidu pasākuma ilgumu skaita kā daļu no 5.11. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā laikposma. Importētāja Puse informē otru Pusi par šādu pagaidu pasākumu piemērošanu un, ja otra Puse to pieprasa, nekavējoties nodod jautājumu izskatīšanai Tirdzniecības komitejā.

5.13. PANTS

Kompensācija un koncesiju pārtraukšana

1. Puse, kas piemēro divpusēju aizsardzības pasākumu, apspriežas ar otru Pusi, lai savstarpēji vienotos par atbilstīgu tirdzniecības liberalizācijas kompensāciju tādu koncesiju veidā, kuru ietekme uz tirdzniecību pēc būtības ir līdzvērtīga. Puse, kas piemēro divpusēju aizsardzības pasākumu, nodrošina iespēju veikt šādu apspriešanos ne vēlāk kā 30 dienas no divpusējā aizsardzības pasākuma piemērošanas.

2. Ja 1. punktā minētās apspriešanās rezultātā 30 dienu laikā pēc apspriešanās sākuma netiek panākta vienošanās par tirdzniecības liberalizācijas kompensāciju, Puse, uz kuru attiecas divpusējais aizsardzības pasākums, ne vēlāk kā 90 dienas pēc pasākuma piemērošanas var apturēt tādu koncesiju piemērošanu, kuru ietekme uz tirdzniecību pēc būtības ir līdzvērtīga otras Puses divpusējam aizsardzības pasākumam.
3. Puse, uz kuru attiecas divpusējais aizsardzības pasākums, rakstiski informē otru Pusi vismaz 30 dienas pirms koncesiju apturēšanas saskaņā ar 2. punktu.
4. Pienākums nodrošināt kompensāciju saskaņā ar 1. punktu un tiesības apturēt koncesijas saskaņā ar 2. punktu zaudē spēku dienā, kad tiek izbeigts divpusējais aizsardzības pasākums.

5.14. PANTS

Aizsardzības pasākumu izmantošana un laika intervāls starp pasākumiem

1. Puse nepiemēro aizsardzības pasākumu, kas minēts šajā iedaļā, tāda izstrādājuma importam, kuram iepriekš ticis piemērots šāds pasākums, izņemot gadījumu, kad ir pagājusi puse no laikposma, kurā aizsardzības pasākums tika piemērots iepriekšējā laikposmā.

2. Puse attiecībā uz vienu un to pašu izstrādājumu un vienā un tajā pašā laikposmā nepiemēro:
 - a) divpusēju aizsardzības pasākumu vai pagaidu aizsardzības pasākumu saskaņā ar šo nolīgumu;
un
 - b) aizsardzības pasākumu saskaņā ar *GATT* 1994 XIX pantu un Vienošanos par aizsardzības pasākumiem.

5.15. PANTS

Tālākie reģioni

1. Ja jebkuru Meksikas izcelsmes precī tieši importē viena vai vairāku Eiropas Savienības tālāko reģionu teritorijā tādos palielinātos daudzumos un ar tādiem nosacījumiem, kas rada vai draud radīt nopietnu ekonomiskās situācijas pasliktināšanos attiecīgajā tālākajā reģionā, Eiropas Savienība pēc alternatīvu risinājumu izskatīšanas izņēmuma kārtā var piemērot aizsardzības pasākumus, kuri attiecas tikai uz attiecīgā reģiona teritoriju.
2. Neskarot 1. punktu, visi C iedaļas noteikumi, kas piemērojami divpusējiem aizsardzības pasākumiem, ir piemērojami arī visiem aizsardzības pasākumiem, kuri pieņemti attiecībā uz Eiropas Savienības tālākajiem reģioniem.
3. Divpusēju aizsardzības pasākumu, kas attiecas tikai uz Eiropas Savienības tālākajiem reģioniem, piemēro tikai precēm, uz kurām attiecas preferenciāls režīms saskaņā ar šo nolīgumu.

4. Šā panta 1. punktā “nopietna pasliktināšanās” ir lielas grūtības ekonomikas nozarē, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus izstrādājumus. Nopietnu pasliktināšanos konstatē, pamatojoties uz objektīviem faktoriem, tostarp šādiem elementiem:

- a) importa apjoma palielinājums absolūtā vai relatīvā izteiksmē attiecībā pret iekšzemes ražošanu un importu no citiem avotiem; un
- b) šāda importa ietekme uz attiecīgās ražošanas nozares vai attiecīgās tautsaimniecības nozares stāvokli, tostarp uz pārdošanas apjomu, ražošanu, finansiālo situāciju un nodarbinātību.

C.2. APAKŠIEDAĻA

Procedūras noteikumi, kas piemērojami divpusējiem aizsardzības pasākumiem

5.16. PANTS

Piemērojamie tiesību akti

Lai piemērotu divpusējus aizsardzības pasākumus, kompetentā izmeklēšanas iestāde ievēro šīs apakšiedaļas noteikumus un gadījumos, uz kuriem šī apakšiedaļa neattiecas, piemēro attiecīgās Puses tiesību aktu noteikumus, ciktāl minētie noteikumi atbilst C iedaļas noteikumiem.

5.17. PANTS

Drošības procedūras sākšana

1. Kompetentā izmeklēšanas iestāde var sākt drošības procedūru pēc rakstiska pieteikuma, ko iesniegusi iekšzemes ražošanas nozare vai kas iesniegts tās vārdā, vai ārkārtas apstākļos pēc savas iniciatīvas. Eiropas Savienības gadījumā minēto pieteikumu iekšzemes ražošanas nozares vārdā var iesniegt viena vai vairākas Eiropas Savienības dalībvalstis. Uzskata, ka pieteikumu ir iesniegusi iekšzemes ražošanas nozare vai tas iesniegts tās vārdā, ja to atbalsta iekšzemes ražotāji, kuru kopējais izlaides apjoms veido vairāk nekā 50 % no līdzīgu vai tieši konkurējošu izstrādājumu kopējās produkcijas, kas saražota tajā iekšzemes rūpniecības nozares daļā, kas vai nu atbalsta pieteikumu vai iebilst pret to. Tomēr izmeklēšana netiek uzsākta, ja to iekšzemes ražotāju daļa, kuri izteikti atbalsta pieteikumu, atbilst mazāk nekā 25 % no līdzīgu vai tieši konkurējošu izstrādājumu kopējās produkcijas, kas valstī saražota iekšzemes ražošanas nozarē.
2. Tiklīdz izmeklēšana ir sākta, 1. punktā minēto pieteikumu, izņemot tajā ietverto konfidenciālo informāciju, nekavējoties dara pieejamu visiem, uz kuriem tas var attiekties.

3. Uzsākot drošības procedūru, kompetentā izmeklēšanas iestāde publicē paziņojumu par procedūras sākšanu Puses *Oficiālajā Vēstnesī*. Paziņojumā norāda iestādi, kas iesniegusi rakstisko pieteikumu, attiecīgā gadījumā – attiecīgo importēto preci, tās pozīciju, apakšpozīciju vai tarifa pozīcijas numuru, ar kuru to klasificē harmonizētajā sistēmā, veicamās noteikšanas veidu un laiku, termiņu, kurā ieinteresētās personas var rakstiski darīt zināmu savu viedokli un iesniegt informāciju, vietu, kur var pārbaudīt rakstisko pieteikumu un visus citus procedūras gaitā iesniegtos nekonfidenciālos dokumentus, un tās iestādes nosaukumu, adresi un tālruna numuru, ar kuru jāsazinās, lai iegūtu plašāku informāciju. Ja kompetentā izmeklēšanas iestāde nolemj rīkot atklātu uzklauššanu, minētās atklātās uzklauššanas laiku un vietu var vai nu iekļaut paziņojumā par procedūras sākšanu, vai paziņot jebkurā turpmākā procedūras posmā, ar noteikumu, ka šāds paziņojums tiek sniegts savlaicīgi. Ja izmeklēšanas sākumā nav plānota atklāta uzklauššana, paziņojumā par sākšanu norāda termiņu, kurā ieinteresētās personas var pieteikties, lai kompetentā izmeklēšanas iestāde tās uzklauštu mutiski.

4. Attiecībā uz drošības procedūru, kas sāka, pamatojoties uz rakstisku pieteikumu, kuru iesniegusi struktūra, kas apgalvo, ka tā pārstāv iekšzemes ražošanas nozari, kompetentā izmeklēšanas iestāde npublicē paziņojumu par procedūras sākšanu saskaņā ar 3. punktu, pirms tā iepriekš nav rūpīgi izvērtējusi, vai pieteikums atbilst tās tiesību aktu prasībām un 1. punkta prasībām, un ietver pamatodus pierādījumus tam, ka otras Puses noteiktas izcelsmes preces imports ir palielinājies, jo saskaņā ar šo nolīgumu samazināts vai atcelts muitas nodoklis, un ka šāds imports rada vai draud radīt iespējamu nopietnu kaitējumu vai iespējamu nopietnu ekonomiskās situācijas pasliktināšanos.

5.18. PANTS

Izmeklēšana

1. Puse var piemērot aizsardzības pasākumu tikai pēc tam, kad minētās Puses kompetentā izmeklēšanas iestāde ir veikusi izmeklēšanu saskaņā ar šajā apakšiedaļā noteiktajām procedūrām. Šī izmeklēšana ietver pamatotu publisku paziņojumu visām ieinteresētajām personām un publisku uzklauššanu vai citus piemērotus līdzekļus, kuros importētāji, eksportētāji un citas ieinteresētās personas var sniegt pierādījumus un viedokļus, tostarp iespēju atbildēt uz citu personu sniegto informāciju.
2. Katra Puse nodrošina, ka tās kompetentā izmeklēšanas iestāde pabeidz šādu izmeklēšanu viena gada laikā pēc tās sākšanas dienas.

5.19. PANTS

Nopietna kaitējuma vai tā draudu un cēloņsakarības konstatēšana

1. Izmeklēšanā, lai noteiktu, vai importa pieaugums rada vai draud radīt nopietnu kaitējumu iekšzemes ražošanas nozarei, kompetentā izmeklēšanas iestāde novērtē visus attiecīgos objektīvi un kvantitatīvi nosakāmos faktorus, kuri ietekmē iekšzemes ražošanas nozares situāciju, jo īpaši attiecīgā izstrādājuma importa pieauguma tempu un apjomu absolūtā vai relatīvā izteiksmē pret iekšzemes ražošanu, importa pieauguma aizņemto iekšzemes tirgus daļu un pārdošanas apjoma, ražošanas apjoma, ražīguma, jaudas izmantojuma, peļņas un zaudējumu un nodarbinātības izmaiņas.

2. Konstatējumu, ka importa pieaugums rada vai draud radīt 5.10. vai 5.15. pantā aprakstītās situācijas, neizdara, ja vien izmeklēšana, pamatojoties uz objektīviem pierādījumiem, nepierāda, ka pastāv skaidra cēloņsakarība starp attiecīgā izstrādājuma importa pieaugumu un 5.10. vai 5.15. pantā aprakstītajām situācijām. Ja vienlaikus 5.10. vai 5.15. pantā aprakstītās situācijas izraisa citi faktori, nevis importa pieaugums, šādu kaitējumu vai tā draudus, vai nopietnu ekonomiskās situācijas pasliktināšanos vai tās draudus nevar attiecināt uz palielināto importu.

5.20. PANTS

Uzklausīšana

Katras drošības procedūras gaitā kompetentā izmeklēšanas iestāde:

- a) pēc samērīgā laikā sniegta paziņojuma rīko atklātu uzklausīšanu, lai visas ieinteresētās personas, ko par tādām uzskata saskaņā ar attiecīgās Puses tiesību aktiem, varētu ierasties klātienē vai tās pārstāvētu advokāts, sniegt pierādījumus un tikt uzklausītas par nopietno kaitējumu vai tā draudiem, vai par ekonomiskās situācijas būtisku pasliktināšanos vai tās draudiem, un par atbilstošu tiesiskās aizsardzības līdzekli; vai

- b) alternatīvi Eiropas Savienības gadījumā nodrošina iespēju visām ieinteresētajām personām tikt uzklaustītām, ja tās termiņā, kas noteikts paziņojumā par procedūras sākšanu, ir iesniegušas rakstisku pieteikumu, kurā norādīts, ka izmeklēšanas rezultāti tās varētu ietekmēt un ka pastāv īpaši iemesli to mutiskai uzklaustīšanai.

5.21. PANTS

Konfidenciāla informācija

Pret jebkuru informāciju, kura pēc būtības ir konfidenciāla vai kura sniegta kā konfidenciāla, attiecīgi to pamatojot, kompetentā izmeklēšanas iestāde izturas kā pret konfidenciālu. Šāda informācija netiek izpausta bez to sniegušās personas atļaujas. Pusēm, kuras sniedz konfidenciālu informāciju, lūdz sagatavot tās nekonfidenciālu kopsavilkumu, vai, ja minētās puses norāda, ka šādai informācijai nevar sniegt kopsavilkumu, jānorāda iemesli, kādēļ nav iespējams iesniegt kopsavilkumu. Kopsavilkumi ir pietiekami detalizēti, lai varētu pienācīgi saprast sniegtās konfidenciālās informācijas būtību. Tomēr, ja kompetentā izmeklēšanas iestāde konstatē, ka lūgums nodrošināt informācijas konfidencialitāti nav pamatots, un ja attiecīgā Puse vai nu nevēlas publiskot informāciju, vai atļaut tās izpaušanu vispārinātā vai kopsavilkuma veidā, iestāde var neņemt vērā šādu informāciju, izņemot gadījumu, kad tai par apmierinājumu no attiecīgiem avotiem var pierādīt, ka informācija ir patiesa.

5.22. PANTS

Pieņemšana, paziņošana, apspriešanās un publicēšana

1. Ja Puse uzskata, ka pastāv kāda no 5.10. vai 5.15. pantā minētajām situācijām, tā nekavējoties nodod jautājumu izskatīšanai Tirdzniecības komitejā. Tirdzniecības komiteja var sniegt jebkādus ieteikumus radušos situāciju novēršanai. Ja Tirdzniecības komiteja nav sagatavojusi ieteikumus ar mērķi novērst situāciju vai ja 30 dienās pēc jautājuma iesniegšanas izskatīšanai Tirdzniecības komitejā nav panākts cits apmierinošs risinājums, importētāja Puse var pieņemt situācijas novēršanai piemērotu divpusējo aizsardzības pasākumu saskaņā ar C iedaļu.
2. Kompetentā izmeklēšanas iestāde eksportētājam Pusei sniedz visu attiecīgo informāciju, kas ietver pierādījumus par nopietnu kaitējumu vai tā draudiem vai par ekonomiskās situācijas būtisku pasliktināšanos vai tās draudiem, ko izraisījis importa pieaugums, precīzu iesaistītā izstrādājuma aprakstu un ierosināto divpusējo aizsardzības pasākumu, ierosināto piemērošanas datumu un ierosinātā divpusējā aizsardzības pasākuma paredzamo ilgumu.
3. Puse nekavējoties rakstiski informē otru Pusi šādos gadījumos:
 - a) uzsākot divpusēju drošības procedūru saskaņā ar C iedaļu;
 - b) nolemjot piemērot pagaidu divpusēju aizsardzības pasākumu;

- c) saskaņā ar 5.19. pantu konstatējot nopietnu kaitējumu vai tā draudus vai ekonomiskās situācijas būtisku pasliktināšanos vai tās draudus, ko izraisījis importa pieaugums;
- d) nolemjot piemērot vai pagarināt divpusēju aizsardzības pasākumu; un
- e) nolemjot mainīt iepriekš pieņemtu divpusēju aizsardzības pasākumu.

4. Ja Puse sniedz paziņojumu saskaņā ar 3. punkta a) apakšpunktu, šādā paziņojumā iekļauj:

- a) pieteikuma un tā pielikumu publiskās versijas kopiju vai, ja izmeklēšana sāka pēc kompetentās izmeklēšanas iestādes iniciatīvas, attiecīgo dokumentu kopiju, kas apliecina, ka ir izpildītas 5.17. panta prasības, kā arī anketu, kurā sīki izklāstīti punkti, par kuriem ieinteresētajām personām jāsniedz informācija; un
- b) attiecīgās importētās preces precīzu aprakstu.

5. Ja Puse sniedz paziņojumu saskaņā ar 3. punkta b) vai c) apakšpunktu, tajā iekļauj konstatējuma publiskās versijas kopiju un attiecīgā gadījumā tā dokumenta kopiju, kurā sniegts tehniskais pamatojums, kas ir konstatējuma pamatā.

6. Ja Puse sniedz paziņojumu saskaņā ar 3. punkta d) apakšpunktu par divpusēja aizsardzības pasākuma piemērošanu vai pagarināšanu, tā minētajā paziņojumā iekļauj:

- a) konstatējuma publiskās versijas kopiju un attiecīgā gadījumā tā dokumenta kopiju, kurā sniegts tehniskais pamatojums, kas ir konstatējuma pamatā;
- b) pierādījumus par nopietnu kaitējumu vai tā draudiem, vai par būtisku ekonomiskās situācijas pasliktināšanos vai tās draudiem, ko izraisījis otras Puses noteiktas izcelsmes preces importa pieaugums, jo saskaņā ar šo nolīgumu samazināts vai atcelts muitas nodoklis;
- c) tās noteiktas izcelsmes preces precīzu aprakstu, uz kuru attiecas divpusējais aizsardzības pasākums, tostarp tās pozīciju, apakšpozīciju vai tarifa pozīciju, ar kuru to klasificē harmonizētajā sistēmā;
- d) precīzu piemērotā vai pagarinātā divpusējā aizsardzības pasākuma aprakstu;
- e) divpusējā aizsardzības pasākuma sākotnējās piemērošanas datumu, tā paredzamo ilgumu un attiecīgā gadījumā pasākuma pakāpeniskas liberalizācijas grafiku; un
- f) divpusējā aizsardzības pasākuma pagarināšanas gadījumā – pierādījumus, ka attiecīgā iekšzemes ražošanas nozare pielāgojas.

7. Pēc tās Puses pieprasījuma, uz kuru attiecas C iedaļā minētā divpusējā drošības procedūra, otra Puse apspriežas ar pieprasījuma iesniedzēju Pusi, lai pārskatītu paziņojumu, kas sniegts saskaņā ar 3. punkta a) vai b) apakšpunktu.
8. Puse, kas plāno piemērot vai pagarināt divpusēju aizsardzības pasākumu, par to informē otru Pusi un dod iespēju iepriekš apspriesties, lai pārrunātu iespējamo piemērošanu vai pagarināšanu. Ja 30 dienu laikā pēc paziņojuma dienas nav panākts apmierinošs risinājums, pirmā Puse var piemērot vai pagarināt šādu pasākumu.
9. Kompetentā izmeklēšanas iestāde attiecīgās Puses *Oficiālajā Vēstnesī* publicē arī savus konstatējumus un pamatotos secinājumus, kas izdarīti par visiem attiecīgajiem faktiskajiem un tiesiskajiem jautājumiem, tostarp importētās preces aprakstu un situāciju, kura bijusi par pamatu pasākumu noteikšanai saskaņā ar 5.10. vai 5.15. pantu, cēloņsakarību starp šādu situāciju un importa pieaugumu un pasākumu veidu, līmeni un ilgumu.
10. Kompetentās izmeklēšanas iestādes visu konfidenciālo informāciju apstrādā, pilnībā ievērojot 5.21. pantu.

6. NODAĻA

SANITĀRIE UN FITOSANITĀRIE PASĀKUMI

6.1. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā:

- a) “kompetentās iestādes” ir katras Puses kompetentās iestādes, kas minētas 6.-A pielikumā;
- b) “ārkārtas pasākums” ir sanitārais vai fitosanitārais pasākums, ko importētāja Puse piemēro otras Puses precēm, lai steidzami risinātu cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības vai veselības aizsardzības problēmu, kura rodas vai draud rasties importētājā Pusē; un
- c) “PTO SFS komiteja” ir Sanitāro un fitosanitāro pasākumu komiteja, kas izveidota saskaņā ar SFS līguma 12. pantu.

2. Šajā nodaļā piemēro definīcijas SFS līguma A pielikumā, kā arī Pārtikas kodeksā (*Codex*), Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas (turpmāk “*WOAH*”) definīcijas un 1951. gada 6. decembrī Romā parakstītās Starptautiskās augu aizsardzības konvencijas (turpmāk “*IPPC*”) definīcijas.

6.2. PANTS

Mērķi

Šīs nodaļas mērķi ir šādi:

- a) aizsargāt cilvēku, dzīvnieku un augu dzīvību vai veselību Pušu teritorijās, vienlaikus atvieglojot tirdzniecību starp Pusēm;
- b) pastiprināt un turpināt SFS līguma īstenošanu;
- c) stiprināt saziņu, apspriešanos un sadarbību starp Pusēm, jo īpaši starp to kompetentajām iestādēm;
- d) nodrošināt, ka Pušu īstenotie sanitārie un fitosanitārie pasākumi nerada nevajadzīgus šķēršļus tirdzniecībā;

- e) uzlabot katras Puses sanitāro un fitosanitāro pasākumu un to īstenošanas konsekvenci, noteiktību un pārredzamību; un
- f) mudināt attiecīgās starptautiskās organizācijas izstrādāt un pieņemt starptautiskus standartus, pamatnostādnes un ieteikumus un sekmēt to, ka Puses tos īsteno.

6.3. PANTS

Piemērošanas joma

Šo nodaļu piemēro visiem kādas Puses sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem, kas var tieši vai netieši ietekmēt tirdzniecību starp Pusēm.

6.4. PANTS

Saistība ar SFS nolīgumu

Puses apstiprina savas tiesības un saistības vienai pret otru atbilstīgi SFS līgumam.

6.5. PANTS

Resursi īstenošanai

Katra Puse izmanto vajadzīgos resursus, lai efektīvi īstenotu šo nodaļu.

6.6. PANTS

Līdzvērtība

1. Puses atzīst, ka otras Puses sanitāro un fitosanitāro pasākumu līdzvērtības atzīšana ir svarīgs līdzeklis tirdzniecības atvieglošanai.
2. Importētāja Puse atzīst eksportētājas Puses sanitāros un fitosanitāros pasākumus par līdzvērtīgiem saviem pasākumiem, ja eksportētāja Puse objektīvi pierāda importētājai Pusei, ka tās pasākumi nodrošina atbilstošu importētājas Puses sanitārās un fitosanitārās aizsardzības līmeni.
3. Importētājai Pusei ir tiesības pieņemt galīgo konstatējumu, vai eksportētājas Puses piemērotais sanitārais vai fitosanitārais pasākums sasniedz tās atbilstošo sanitārās un fitosanitārās aizsardzības līmeni.

4. Izvērtējot vai konstatējot otras Puses pasākuma līdzvērtību, Puse cita starpā un attiecīgā gadījumā ņem vērā:

- a) PTO SFS komitejas lēmumus;
- b) attiecīgo starptautisko organizāciju darbu;
- c) jebkādas zināšanas un iepriekšējo pieredzi tirdzniecībā ar otru Pusi; un
- d) otras Puses sniegto informāciju.

5. Katra Puse savu izvērtējumu, konstatējumu un līdzvērtības uzturēšanu balsta uz attiecīgo starptautisko standartizācijas iestāžu standartiem, pamatnostādņēm un ieteikumiem vai attiecīgā gadījumā uz riska novērtējumu.

6. Importētāja Puse nekavējoties sāk izvērtējumu līdzvērtības noteikšanai, ja tā no otras Puses saņem pieprasījumu veikt līdzvērtības izvērtējumu, kam pievienota vajadzīgā informācija.

7. Kad importētāja Puse pabeidz līdzvērtības izvērtējumu, tā nekavējoties paziņo savu konstatējumu otrai Pusei.

8. Ja importētāja Puse ir noteikusi, ka tā atzīst eksportētājas Puses pasākumu par līdzvērtīgu, importētāja Puse nekavējoties uzsāk vajadzīgos likumdošanas vai administratīvos pasākumus, lai īstenotu atzīšanu.

9. Neskarot 6.16. pantu, ja Puse plāno pieņemt, grozīt vai atcelt pasākumu, kura līdzvērtība jānosaka, un tas ietekmē tirdzniecību starp Pusēm, minētā Puse:

- a) paziņo otrai Pusei par savu nodomu atbilstošā agrīnā posmā, kad var ņemt vērā visas otras Puses iesniegtās piezīmes;
- b) pēc otras Puses pieprasījuma sniedz informāciju par plānotajām izmaiņām un to pamatojumu.

10. Importētāja Puse saglabā līdzvērtības atzīšanu tik ilgi, kamēr pasākums, uz kuru attiecas paredzētās izmaiņas, paliek spēkā.

11. Puses pēc jebkuras Puses pieprasījuma apspriež paredzētos grozījumus, kas paziņoti saskaņā ar 9. punkta a) apakšpunktu. Importētāja Puse bez liekas kavēšanās pārskata visu informāciju, kas iesniegta saskaņā ar 9. punkta b) apakšpunktu.

12. Ja Puse pieņem, groza vai atceļ sanitāro vai fitosanitāro pasākumu, kura līdzvērtība jānosaka otrai Pusei, importētāja Puse saglabā līdzvērtības atzīšanu ar noteikumu, ka eksportētājas Puses pasākumi attiecībā uz ražojumu turpina nodrošināt importētājas Puses atbilstošo sanitārās vai fitosanitārās aizsardzības līmeni. Pēc vienas Puses pieprasījuma Puses nekavējoties apspriež importētājas Puses konstatējumu.

6.7. PANTS

Riska novērtējums

1. Puses atzīst to, cik svarīgi ir nodrošināt, ka to attiecīgie sanitārie un fitosanitārie pasākumi būtu balstīti uz zinātniskiem principiem un atbilstu attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem, pamatnostādnēm un ieteikumiem.
2. Ja Puse uzskata, ka konkrēts otras Puses pieņemts vai saglabāts sanitārais vai fitosanitārais pasākums ierobežo vai var ierobežot tās eksportu un ka šis pasākums nav balstīts uz attiecīgu starptautisku standartu, pamatnostādni vai ieteikumu, vai ka attiecīgs standarts, pamatnostādne vai ieteikums nepastāv, minētā Puse var pieprasīt informāciju no otras Puses. Pieprasījuma saņēmēja Puse sniedz pieprasījuma iesniedzējai Pusei paskaidrojumu par iemesliem un attiecīgo informāciju par minēto pasākumu.

3. Ja attiecīgie zinātniskie pierādījumi ir nepietiekami, Puse var pieņemt pagaidu sanitāro vai fitosanitāro pasākumu, pamatojoties uz pieejamo noderīgo informāciju, tostarp informāciju no attiecīgajām starptautiskām organizācijām. Šādos gadījumos minētā Puse cenšas iegūt papildu informāciju, kas nepieciešama objektīvākai riska novērtēšanai, lai samērīgā laikposmā attiecīgi pārskatītu sanitāro vai fitosanitāro pasākumu.

4. Atzīstot Pušu tiesības un pienākumus saskaņā ar attiecīgajiem SFS līguma noteikumiem, neko šajā nodaļā neinterpretē tā, ka tas liedz Pusei:

- a) noteikt tādu sanitārās vai fitosanitārās aizsardzības līmeni, kādu tā uzskata par piemērotu saskaņā ar SFS līguma 5. pantu;
- b) izveidot vai uzturēt apstiprināšanas procedūru, kas prasa veikt riska novērtējumu, pirms minētā Puse piešķir ražojumam piekļuvi tās tirgum; vai
- c) pieņemt vai saglabāt sanitāros vai fitosanitāros piesardzības pasākumus saskaņā ar SFS līguma 5. panta 7. punktu.

5. Katra Puse nodrošina, ka tās sanitārie un fitosanitārie pasākumi nerada patvaļīgu vai nepamatotu diskrimināciju starp Pusēm, ja dominē identiski vai līdzīgi apstākļi. Sanitāros un fitosanitāros pasākumus nepiemēro veidā, kas būtu slēpts ierobežojums tirdzniecībai starp Pusēm.

6. Puse, kas veic riska novērtējumu:

- a) ņem vērā attiecīgos PTO SFS komitejas norādījumus un starptautiskos standartus, pamatnostādnes un ieteikumus;
- b) apsver riska pārvaldības iespējas, kas tirdzniecību neierobežo vairāk nekā nepieciešams, lai sasniegtu sanitārās vai fitosanitārās aizsardzības līmeni, ko tā atzinusi par piemērotu saskaņā ar SFS līguma 5. panta 3. punktu, ņemot vērā tehniskās un ekonomiskās iespējas, un
- c) nosakot atbilstošo sanitārās vai fitosanitārās aizsardzības līmeni saskaņā ar SFS līguma 5. panta 4. punktu, ņem vērā mērķi līdz minimumam samazināt negatīvo ietekmi uz tirdzniecību un izvēlas tādu riska pārvaldības iespēju, kas tirdzniecību neierobežo vairāk nekā nepieciešams sanitārā vai fitosanitārā mērķa sasniegšanai, ņemot vērā tehniskās un ekonomiskās iespējas.

7. Pēc eksportētājas Puses pieprasījuma importētāja Puse informē eksportētāju Pusi par progresu, kas panākts attiecībā uz konkrētu riska novērtējumu saistībā ar eksportētājas Puses pieprasījumu par piekļuvi tirgum, un par jebkuru kavēšanos, kura var rasties procesa laikā.

8. Neskarot 6.16. pantu, Puse neaptur eksportētājas Puses ražojuma importu tikai tāpēc, ka Puse pārskata savus sanitāros un fitosanitāros pasākumus, ja importētāja Puse pārskatīšanas sākšanas brīdī ir atļāvusi minētā otras Puses izstrādājuma importu.

6.8. PANTS

Piemērošanās reģionālajiem apstākļiem, ieskaitot no kaitīgiem organismiem brīvus apgabalus vai slimībbrīvus apgabalus
un kaitīgo organismu vai slimību zemas izplatības apgabalus

Vispārīga informācija

1. Puses atzīst, ka sanitāro un fitosanitāro pasākumu pielāgošana reģionālajiem kaitīgo organismu vai slimību apstākļiem ir svarīgs līdzeklis, lai aizsargātu dzīvnieku un augu dzīvību vai veselību un atvieglotu tirdzniecību.
2. Puses atzīst no kaitīgiem organismiem brīvu apgabalu vai slimībbrīvu apgabalu koncepciju, kā arī kaitīgo organismu vai slimību zemas izplatības apgabalu koncepciju. Šādu apgabalu noteikšana pamatojas uz tādiem faktoriem kā ģeogrāfija, ekosistēmas, epidemioloģiskā uzraudzība un sanitārās vai fitosanitārās kontroles efektivitāte.

3. Eksportētāja Puse, kas apgalvo, ka tās teritorijā ir no kaitīgiem organismiem brīvi apgabali vai slimībbrīvi apgabali vai kaitīgo organismu vai slimību zemas izplatības apgabali, nodrošina visus nepieciešamos pierādījumus tam, lai importētājai Pusei objektīvi parādītu, ka šādi apgabali ir un varētu palikt attiecīgi no kaitīgiem organismiem brīvi apgabali vai slimībbrīvi apgabali vai kaitīgo organismu vai slimību zemas izplatības apgabali. Šajā nolūkā eksportētāja Puse pēc importētājas Puses pieprasījuma nodrošina pamatotu piekļuvi inspicēšanai, testēšanai un citām attiecīgām procedūrām.

4. Ar reģionalizācijas lēmumiem nosakot 2. punktā minētos apgabalus, Puses ņem vērā attiecīgos PTO SFS komitejas norādījumus un savus pasākumus balsta uz starptautiskajiem standartiem, pamatnostādnēm un ieteikumiem vai, ja ar tiem netiek sasniegts Puses atbilstošais sanitārās vai fitosanitārās aizsardzības līmenis – uz apstākļiem atbilstošu riska novērtējumu.

5. Lai noteiktu 2. punktā minētos apgabalus, importētāja Puse ņem vērā visu attiecīgo informāciju un iepriekšējo pieredzi ar eksportētājas Puses iestādēm.

6. Importētāja Puse var noteikt, ka paātrinātu procesu var izmantot, lai novērtētu eksportētājas Puses pieprasījumu atzīt no kaitīgiem organismiem brīvus apgabalus un slimībbrīvus apgabalus vai kaitīgo organismu vai slimību zemas izplatības apgabalus.

7. Ja eksportētāja Puse nepiekrīt importētājas Puses noteiktajam, importētāja Puse sniedz eksportētājai Pusei pamatojumu.

8. Pēc importētājas Puses pieprasījuma otra Puse sniedz nepieciešamos paskaidrojumus un apliecinošus dokumentus par noteikto un lēmumiem, uz kuriem attiecas šis pants. Minēto procesu laikā Puses cenšas izvairīties no nevajadzīgiem tirdzniecības traucējumiem.

Dzīvnieki, dzīvnieku izcelsmes produkti un dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti

9. Puses atzīst zonējuma principu, ko tās vienojas piemērot savā tirdzniecībā. Puses arī atzīst oficiālo jēdzienu “dzīvnieku veselības statuss”, kā to definējusi *WOAH*.

10. Importētāja Puse parasti pamato savu eksportētājas Puses dzīvnieku veselības statusa noteikšanu ar pierādījumiem, ko eksportētāja Puse sniegusi saskaņā ar SFS līgumu, *WOAH* Sauszemes dzīvnieku veselības kodeksu un *WOAH* Ūdensdzīvnieku veselības kodeksu.

11. Importētāja Puse bez liekas kavēšanās un parasti 90 dienu laikā pēc saņemšanas novērtē no eksportētājas Puses saņemto papildu informāciju. Importētāja Puse var pieprasīt eksportētājai Pusei veikt pārbaudi uz vietas un veic jebkādas pārbaudes saskaņā ar 6.11. pantā noteiktajiem principiem un 90 dienu laikā pēc tam, kad eksportētāja Puse saņēmusi pieprasījumu veikt pārbaudi, ja vien Puses nevienojas citādi.

12. Puses atzīst nodalīšanas koncepciju un sadarbojas šajā jautājumā.

Augi un augu produkti

13. Puses atzīst no kaitīgajiem organismiem brīvu apgabalu, no kaitīgajiem organismiem brīvu ražošanas vietu un no kaitīgajiem organismiem brīvu ražotņu jēdzienus, kā arī kaitīgo organismu zemas izplatības apgabalus kā līdzekļus augu dzīvības vai veselības aizsardzībai un tirdzniecības atvieglošanai, kā noteikts attiecīgajos *IPPC* starptautiskajos fitosanitāro pasākumu standartos (turpmāk “*ISPM*”), kurus Puses vienojas piemērot precēm, ar kurām tās savstarpēji tirgojas.

14. Pēc eksportētājas Puses pieprasījuma importētāja Puse, pieņemot vai saglabājot fitosanitāros pasākumus, ņem vērā no kaitīgajiem organismiem brīvos apgabalus, no kaitīgajiem organismiem brīvas ražošanas vietas, no kaitīgajiem organismiem brīvas ražotnes, kā arī kaitīgo organismu zemas izplatības apgabalus, ko eksportētāja Puse noteikusi saskaņā ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem, pamatnostādnēm un ieteikumiem.

15. Eksportētāja Puse nosaka no kaitīgajiem organismiem brīvus apgabalus, no kaitīgajiem organismiem brīvas ražošanas vietas, no kaitīgajiem organismiem brīvas ražotnes vai kaitīgo organismu zemas izplatības apgabalus un sniedz šo informāciju otrai Pusei. Pēc pieprasījuma eksportētāja Puse sniedz pilnīgu paskaidrojumu un pamatojošus datus saskaņā ar attiecīgo *ISPM* vai citādā piemērotā veidā.

16. Neskarot 6.16. pantu, importētāja Puse principā pati nosaka eksportētājas Puses vai tās daļu augu veselības statusu, pamatojoties uz informāciju, ko eksportētāja Puse sniegusi saskaņā ar SFS līgumu un attiecīgo *ISPM*.

17. Importētāja Puse bez liekas kavēšanās un parasti 90 dienu laikā pēc saņemšanas novērtē no eksportētājas Puses saņemto papildu informāciju. Importētāja Puse var pieprasīt eksportētājai Pusei veikt pārbaudi uz vietas un veic jebkādas pārbaudes saskaņā ar 6.11. pantā noteiktajiem principiem 6 mēnešu laikā pēc tam, kad eksportētāja Puse saņēmusi pieprasījumu veikt pārbaudi, ja vien Puses nevienojas citādi. Vienojoties par citu laikposmu, Puses ņem vērā kaitīgā organisma un attiecīgā kultūrauga bioloģiju.

6.9. PANTS

Pārredzamība

1. Puses atzīst, ka ir lietderīgi pastāvīgi apmainīties ar informāciju par to sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem un dot otram Pusei iespēju izteikt piezīmes par Pušu ierosinātajiem sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem.
2. Īstenojot šo pantu, Puse ņem vērā attiecīgos PTO SFS komitejas norādījumus un starptautiskos standartus, pamatnostādnes un ieteikumus.

3. Izņemot gadījumus, kad rodas vai draud rasties steidzami risināmas cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības vai veselības aizsardzības problēmas vai ja pasākums pēc būtības atvieglo tirdzniecību, Puse paziņo par ierosināto sanitāro vai fitosanitāro pasākumu, kas var ietekmēt tirdzniecību starp Pusēm, un parasti vismaz 60 dienas pēc paziņošanas otrai Pusei dod iespēju iesniegt rakstiskas piezīmes. Ja tas ir iespējams un lietderīgi, minētajai Pusei būtu jāatvēl vairāk nekā 60 dienas piezīmju iesniegšanai un jāizskata visi pamatotie otras Puses pieprasījumi pagarināt piezīmju iesniegšanas termiņu. Pēc pieprasījuma Puse pienācīgi atbild uz otras Puses rakstiskajām piezīmēm.

4. Puses:

- a) nodrošina pārredzamību attiecībā uz tirdzniecībai piemērojamiem sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem;
- b) uzlabo savstarpēju izpratni par katras Puses sanitārajiem vai fitosanitārajiem pasākumiem un to piemērošanu; un
- c) apmainās ar informāciju par jautājumiem, kas saistīti ar sanitāro vai fitosanitāro pasākumu izstrādi un piemērošanu, lai mazinātu to negatīvo ietekmi uz tirdzniecību starp Pusēm.

5. Katra Puse pēc otras Puses pieprasījuma un parasti 15 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas sniedz informāciju par:

- a) importa prasībām, kas attiecas uz konkrētu produktu importu; un
- b) progresu saistībā ar pieteikumu konkrētu produktu apstiprināšanai.

6. Informāciju, kas minēta 4. punkta c) apakšpunktā un 5. punktā, uzskata par sniegtu, ja tā ir publiskota, paziņojot PTO saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem un procedūrām, vai ja informācija ir publiskota bez maksas Puses publiski pieejamā oficiālā tīmekļa vietnē.

7. Pēc pieprasījuma Puse sniedz otrai Pusei attiecīgo informāciju par to, ka Puse apsver ierosinātā pasākuma izstrādi, atbilstoši un tādā apmērā, kā to pieļauj informāciju sniedzošā Puses konfidencialitātes un privātuma prasības.

8. Puse var pieprasīt otrai Pusei, ja tas ir lietderīgi un iespējams, apspriest visas tirdzniecības problēmas saistībā ar ierosināto sanitāro vai fitosanitāro pasākumu un to, vai minētā pasākuma mērķa sasniegšanai ir pieejamas alternatīvas, kas ievērojami mazāk ierobežo tirdzniecību.

9. Katra Puse, vēlams elektroniski, publicē paziņojumus par sanitārajiem vai fitosanitārajiem pasākumiem *Oficiālajā Vēstnesī* vai tīmekļa vietnē.

10. Katra Puse nodrošina, ka sanitārā vai fitosanitārā pasākuma tekstā vai paziņojumā ir norādīts datums, kurā pasākums stājas spēkā, un pasākuma juridiskais pamats.

11. Eksportētāja Puse savlaicīgi un pienācīgi paziņo importētājai Pusei par:

- a) būtisku sanitāro vai fitosanitāro risku, kas saistīts ar pašreizējo tirdzniecību;
- b) steidzamiem gadījumiem, kad dzīvnieku vai augu veselības statusa izmaiņas eksportētājas Puses teritorijā var ietekmēt pašreizējo tirdzniecību;
- c) būtiskām izmaiņām kaitīgā organisma vai slimības statusā, piemēram, kaitīgo organismu vai slimību klātbūtni un attīstību, tostarp reģionalizācijas lēmumu piemērošanu; un
- d) būtiskām izmaiņām pārtikas nekaitīguma, kaitīgo organismu vai slimību pārvaldības, kontroles vai izskaušanas politikā vai praksē, kas var ietekmēt pašreizējo tirdzniecību.

12. Ja tas ir iespējams un lietderīgi, Pusei būtu jāparedz vairāk nekā seši mēneši no tāda sanitārā vai fitosanitārā pasākuma publicēšanas dienas, kas var ietekmēt tirdzniecību starp Pusēm, līdz dienai, kad pasākums stājas spēkā, ja vien pasākums nav paredzēts tam, lai novērstu steidzami risināmu cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības vai veselības aizsardzības problēmu vai ja pasākums pēc būtības atvieglo tirdzniecību.

13. Puse pēc pieprasījuma paziņo otrai Pusei informāciju par visiem sanitārajiem vai fitosanitārajiem pasākumiem, kas saistīti ar izstrādājuma importu tās teritorijā.

6.10. PANTS

Tirdzniecības atvieglošana

Apstiprināšanas procedūras

1. Puses atzīst, ka katrai Pusei ir tiesības izstrādāt un piemērot apstiprināšanas procedūras, lai nodrošinātu importētājas Puses atbilstošā sanitārās un fitosanitārās aizsardzības līmeņa ievērošanu, vienlaikus līdz minimumam samazinot negatīvo ietekmi uz tirdzniecību.
2. Katra Puse nodrošina, ka visas sanitārās un fitosanitārās apstiprināšanas procedūras, kas ietekmē tirdzniecību starp Pusēm:
 - a) tiek sāktas un pabeigtas bez liekas kavēšanās; un
 - b) netiek veiktas tādā veidā, kas radītu patvaļīgu vai nepamatotu diskrimināciju pret otru Pusi.
3. Katra Puse cenšas nodrošināt, ka uz otru Pusi eksportētie izstrādājumi atbilst importētājas Puses atbilstošajam sanitārās un fitosanitārās aizsardzības līmenim. Šajā nolūkā eksportētāja Puse nosaka un veic atbilstīgus kontroles pasākumus, tostarp attiecīgā gadījumā uz risku balstītas pārbaudes uz vietas. Importētāja Puse var pieprasīt, lai eksportētājas Puses attiecīgā kompetentā iestāde objektīvi un pietiekami pierāda importētājai Pusei, ka importa prasības ir izpildītas.

4. Ja importētāja Puse pieprasa izstrādājuma apstiprināšanu pirms importēšanas, šī Puse pēc eksportētājas Puses pieprasījuma nekavējoties sniedz informāciju par sanitārajām un fitosanitārajām importa procedūrām. Importētāja Puse jo īpaši nodrošina, ka:

- a) katras procedūras informācijas apstrādei nepieciešamais laikposms tiek publicēts vai paredzētais apstrādes laikposms tiek darīts zināms eksportētājai Pusei pēc tās pieprasījuma;
- b) importētājas Puses kompetentā iestāde, saņemot pieteikumu, nekavējoties pārbauda dokumentācijas pilnīgumu un precīzi un izsmeļoši informē eksportētāju Pusi par visiem trūkstošajiem elementiem;
- c) importētājas Puses kompetentā iestāde iespējami drīz nosūta precīzus un izsmeļošus procedūras rezultātus eksportētājai Pusei, lai tā vajadzības gadījumā varētu veikt koriģējošus pasākumus;
- d) importētājas Puses kompetentā iestāde, pat ja pieteikumā trūkst atsevišķu elementu, rīkojas saskaņā ar procedūru, ciktāl tas ir praktiski iespējams, ja to pieprasa eksportētāja Puse; un
- e) importētājas Puses kompetentā iestāde pēc eksportētājas Puses pieprasījuma informē to par procedūras stadiju, tostarp sniedzot paskaidrojumu par jebkādu kavēšanos.

5. Ja kāda Puse apstiprināšanas procesam pieprasa riska novērtējumu, minētā Puse parastos apstākļos nekavējoties un parasti viena gada laikā pēc tam, kad saņemta informācija, kas vajadzīga izstrādājuma eksportam, dara pieejamu minēto riska novērtējumu.
6. Katra Puse cenšas piemērot samērīgus termiņus visiem apstiprināšanas procesu posmiem un nekavējoties sāk šos procesus pēc otras Puses pieteikuma saņemšanas.
7. Katra Puse izvairās no nevajadzīgas dublēšanās un administratīvā sloga attiecībā uz:
 - a) jebkādu dokumentāciju, informāciju vai darbību, ko tā pieprasa pieteikuma iesniedzējam saistībā ar Puses apstiprināšanas procesiem; un
 - b) jebkādu informāciju, ko Puse novērtē apstiprināšanas procesā.
8. Katra Puse nekavējoties dara pieejamas visas izmaiņas tās prasītajos apstiprināšanas procesos vai saistītajās prasībās. Izņemot pienācīgi pamatotus apstākļus, kas saistīti ar tās aizsardzības līmeni, katra Puse paredz pārejas periodu starp jebkādu apstiprināšanas procesu vai saistīto prasību izmaiņu publicēšanu un to stāšanos spēkā, lai ļautu otrai Pusei iepazīties ar šādām izmaiņām un pielāgoties tām. Katra Puse cenšas apstiprināšanas procesu pielāgot un izvairīties no tā pagarināšanas attiecībā uz pieteikumiem, kas iesniegti pirms izmaiņu publicēšanas. Ja izmaiņas apstiprināšanas procesos samazina slogu, to stāšanos spēkā nevajadzīgi neaizkavē.

9. Pēc pieprasījuma Puse savlaicīgi sniedz otrai Pusei informāciju par to, kādā posmā ir apstiprināšanas procedūra.

Specifiski ar augu veselību saistīti nosacījumi

10. Saskaņā ar piemērojamajiem standartiem, kas saskaņoti *IPPC* ietvaros, Puses nodrošina atbilstošu informāciju par kaitīgo organismu statusu, tostarp uzraudzības, izskaušanas un ierobežošanas programmām un to rezultātiem, lai pamatotu kaitīgo organismu kategorizāciju un attaisnotu fitosanitāros importa nosacījumus.

11. Katra Puse cenšas izveidot un atjaunināt reglamentēto kaitīgo organismu sarakstu produktiem, attiecībā uz kuriem pastāv fitosanitāras bažas. Minētais saraksts ietver:

- a) karantīnas organismus, kuru sastopamība nav konstatēta nevienā Puses teritorijas daļā;
- b) karantīnas organismus, kas sastopami, bet nav plaši izplatīti un tiek oficiāli kontrolēti; un
- c) reglamentētos nekarantīnas organismus.

12. Katra Puse ierobežo savas importa prasības augiem vai augu produktiem, attiecībā uz kuriem pastāv fitosanitāras bažas, līdz pasākumiem, kas nodrošina reglamentēto kaitīgo organismu neesamību. Šādas importa prasības piemēro visā eksportētājas Puses teritorijā, ņemot vērā reģionālos nosacījumus.

13. Tādu izstrādājumu sūtījumus, attiecībā uz kuriem pastāv fitosanitārie pasākumi, pieņem, pamatojoties uz atbilstīgām garantijām, ko sniedz eksportētāja Puse bez pirmsmuitošanas programmām. Importētāja Puse, pamatojoties uz sistēmisku pieeju, var uzticēt ar izstrādājumu tirdzniecību saistītās darbības eksportētājas Puses kompetentajai iestādei.
14. Puses pieņem tikai tādus fitosanitāros pasākumus, kas ir tehniski pamatoti, atbilst attiecīgajam kaitīgo organismu riskam un atspoguļo pieejamos vismazāk ierobežojošos pasākumus.
15. Lai īstenotu 10. līdz 14. punktu, Puses ņem vērā attiecīgos *ISPM*.

Īpašas sanitārās un fitosanitārās prasības importam

16. Ja ir pieejami vairāki sanitārie vai fitosanitārie pasākumi, ar kuriem sasniegt importētājas Puses atbilstošo aizsardzības līmeni, Puses pēc eksportētājas Puses pieprasījuma iesaistās tehniskā dialogā, lai izvairītos no nevajadzīgiem tirdzniecības traucējumiem un izvēlētos vispraktiskāko risinājumu.

6.11. PANTS

Revīzijas

1. Lai noteiktu eksportētājas Puses spēju sniegt vajadzīgās garantijas un izpildīt importētājas Puses sanitāros un fitosanitāros pasākumus, importētājai Pusei ir tiesības, ievērojot šā panta noteikumus, veikt revīziju eksportētājas Puses kompetentajās iestādēs un saistītajās vai izraudzītajās pārbaudes sistēmās.
2. Importētāja Puse var noteikt, ka ir nepieciešams veikt revīziju, kas ir viens no rīkiem, ar kuru izvērtēt eksportētājas Puses oficiālo pārbaudi un sertificēšanas sistēmu. Šādā revīzijā ievēro sistēmā balstītu pieeju, kuras pamatā ir sistēmas procedūru, dokumentu vai ierakstu izlases pārbaude un vajadzības gadījumā revīzijas tvērumā ietilpstošo ražotņu pārbaudes uz vietas.
3. Lai noteiktu eksportētājas Puses kompetento iestāžu spēju veikt un nodrošināt kontroli un sniegt vajadzīgās garantijas importētājai valstij, revīzijās galveno uzmanību pievērš oficiālās pārbaudes un sertifikācijas sistēmu efektivitātes novērtēšanai, kā arī eksportētājas Puses spējai ievērot sanitārās un fitosanitārās importa prasības un saistītos kontroles pasākumus, nevis konkrētu uzņēmumu vai ražotņu novērtēšanai.

4. Veicot revīziju, Puse ņem vērā attiecīgos PTO SFS komitejas norādījumus un starptautiskos standartus, pamatnostādnes un ieteikumus.
5. Importētāja Puse nosaka revīziju veidu un biežumu, ņemot vērā izstrādājumam raksturīgos riskus, iepriekšējo importa pārbaūžu rezultātus un citu pieejamo informāciju, piemēram, eksportētājas Puses kompetentās iestādes veiktās revīzijas un inspekcijas.
6. Katra Puse cenšas samazināt revīziju biežumu un skaitu. Ja importētāja Puse uzskata, ka nepieciešams veikt revīziju kā vienu no rīkiem, ar ko izvērtēt eksportētājas Puses oficiālo pārbaūžu un sertifikācijas sistēmas, kā arī eksportētājas Puses spēju izpildīt sanitārās un fitosanitārās importa prasības un saistītos kontroles pasākumus, piemēro šādus noteikumus:
 - a) attiecībā uz konkrēta izstrādājuma pirmo eksporta pieprasījumu importētāja Puse veic otras Puses reprezentatīva parauga revīziju; un
 - b) attiecībā uz visiem turpmākajiem eksporta pieprasījumiem attiecībā uz to pašu izstrādājumu – lai saīsinātu apstiprināšanas procedūras laiku, importētāja Puse veic revīziju eksportētājā Pusē tikai pienācīgi pamatotos apstākļos. Ja importētāja Puse veic revīziju, tā sniedz paskaidrojumu eksportētājai Pusei.

7. Pirms revīzijas importētājas Puses un eksportētājas Puses kompetentās iestādes apspriež un revīzijas plānā nosaka:

- a) revīzijas pamatojumu, mērķi un tvērumu;
- b) kritērijus vai prasības, pēc kurām tiks novērtēta eksportētāja Puse; un
- c) revīzijas grafiku un procedūras.

Ja vien Puses nevienojas citādi, importētāja Puse iesniedz eksportētājai Pusei revīzijas plānu vismaz 30 dienas pirms revīzijas.

8. Importētāja Puse rakstiski sniedz eksportētājai Pusei informāciju par revīzijas rezultātiem, iesniedzot revīzijas ziņojumu, kurā izklāstīti konstatējumi, secinājumi un ieteikumi.

9. Importētāja Puse iesniedz eksportētājai Pusei revīzijas ziņojuma projektu parasti 30 dienu laikā pēc revīzijas pabeigšanas.

10. Importētāja Puse sniedz eksportētājai Pusei iespēju sniegt piezīmes par revīzijas konstatējumiem. Importētāja Puse var ņemt vērā šādas piezīmes pirms secinājumu izdarīšanas un rīcības veikšanas. Parasti divu mēnešu laikā pēc minēto piezīmju saņemšanas dienas importētāja Puse rakstiski iesniedz galīgo ziņojumu eksportētājai Pusei.

11. Eksportētāja Puse informē importētāju Pusi par visiem korektīvajiem pasākumiem, kas veikti, pamatojoties uz importētājas Puses konstatējumiem un secinājumiem.
12. Katra Puse nodrošina, ka ir ieviestas procedūras, ar kurām novērš tādas konfidencialas informācijas izpaušanu, kas iegūta otras Puses kompetento iestāžu revīzijas laikā, tostarp procedūras konfidencialas informācijas izņemšanai no galīgā revīzijas ziņojuma, pirms to publisko.
13. Visi pasākumi, ko veic revīziju rezultātā, ir samērīgi ar identificētajiem riskiem un neierobežo tirdzniecību vairāk nekā vajadzīgs, lai sasniegtu importētājas Puses atbilstošo sanitārās vai fitosanitārās aizsardzības līmeni. Pēc pieprasījuma saskaņā ar 6.19. pantu tiek rīkotas apspriedes par situāciju. Puses izskata visu šādās apspriedēs sniegto informāciju.
14. Katra Puse sedz savas ar revīziju saistītās izmaksas.

6.12. PANTS

Importa pārbaudes

1. Katra Puse nodrošina, ka tās importa pārbaudes ir balstītas uz risku, tiek veiktas bez liekas kavēšanās un tiek piemērotas samērīgā un nediskriminējošā veidā.

2. Katra Puse nodrošina, ka uz otru Pusi eksportētie izstrādājumi atbilst importētājas Puses sanitārajām un fitosanitārajām prasībām.
3. Katra Puse pēc pieprasījuma otrai Pusei dara pieejamu informāciju par savām importa procedūrām, tostarp par importa pārbaudīto biežumu attiecībā uz sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem un faktoriem, ko tā uzskata par tādiem, kas nosaka ar importu saistītos riskus.
4. Ja importa pārbaudē atklājas, ka kāds izstrādājums neatbilst attiecīgajām importa prasībām, importētāja Puse:
 - a) savu rīcību balsta uz saistītā riska novērtējumu un nodrošina, ka darbība neierobežo tirdzniecību vairāk nekā nepieciešams, lai sasniegtu Puses atbilstošo sanitārās vai fitosanitārās aizsardzības līmeni;
 - b) informē importētāju vai tā pārstāvi par neatbilstības iemesliem, darbības juridisko pamatu un attiecīgā gadījumā par minētā sūtījuma likvidācijas vietu; un
 - c) nodrošina importētājam vai tā pārstāvim iespēju sniegt papildu informāciju, kas palīdzētu minētajai Pusei pieņemt lēmumu.

5. Ja kāda Puse aizliedz vai ierobežo otras Puses preču importu, pamatojoties uz importa pārbaudes negatīvu rezultātu, importētāja Puse saskaņā ar saviem tiesību aktiem un ja to pieprasa eksportētājas Puses kompetentā iestāde vai par sūtījumu atbildīgais uzņēmējs, izmantojot parastos kanālus, rakstiski sniedz aizlieguma vai ierobežojuma iemeslu, darbības juridisko pamatu vai atļauju un attiecīgā gadījumā informāciju par minētā sūtījuma likvidācijas vietu²¹.

6. Ja noraidītajam sūtījumam ir pievienots sanitārais vai fitosanitārais sertifikāts, importētāja Puse informē eksportētājas Puses kompetento iestādi un sniedz visu attiecīgo informāciju, tostarp darbības juridisko pamatu, detalizētus laboratorisko izmeklējumu rezultātus un metodes. Importētāja Puse saglabā papīra un elektroniskā formātā dokumentāciju par testa parauga identifikāciju, savākšanu, paraugu ņemšanu, transportēšanu un uzglabāšanu un analīzes metodēm, kas izmantotas testa paraugam. Importētāja Puse arī informē importētāju vai tā pārstāvi par minētā sūtījuma likvidāciju. Kaitīgo organismu pārtveršanas gadījumā paziņojumā, kad vien tas ir iespējams, norāda kaitīgo organismu sugas līmenī.

7. Ja importētāja Puse konstatē būtisku, ilgstošu vai atkārtotu neatbilstību kādam sanitārajam vai fitosanitārajam pasākumam, importētāja Puse paziņo eksportētājai Pusei par neatbilstību.

²¹ Lielākai noteiktībai – nekas šajā pantā neliedz importētājai Pusei likvidēt sūtījumu, par kuru konstatēts, ka tajā ir infekcijas patogēns vai kaitīgais organisms, kas, ja steidzami nerīkojas, var izplatīties un nodarīt kaitējumu cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvībai vai veselībai minētās Puses teritorijā.

8. Neatkarīgi no 6. punkta importētāja Puse eksportētājam Pusei pēc tās pieprasījuma sniedz pieejamo informāciju par eksportētājas Puses precēm, par kurām konstatēts, ka tās neatbilst importētājas Puses sanitārajiem vai fitosanitārajiem pasākumiem.

9. Maksa, ko piemēro attiecībā uz jebkuru procedūru, lai pārbaudītu un nodrošinātu sanitāro vai fitosanitāro pasākumu izpildi, nav lielāka par pakalpojuma faktiskajām izmaksām.

6.13. PANTS

Sertifikācija

1. Ja Puse pieprasa sanitāro vai fitosanitāro sertifikātu preces importam, šāda sertifikāta pamatā ir *Codex*, *IPPC* un *WOAH* starptautiskie standarti.

2. Katra Puse nodrošina, ka tās sertifikāti, tostarp visi apliecinājumi, ir sagatavoti tā, lai izvairītos no nevajadzīga sloga uzlikšanas tirdzniecībai starp Pusēm.

3. Importētāja Puse pēc pieprasījuma nekavējoties sniedz otrai Pusei informāciju par sertifikātiem, kas vajadzīgi konkrētam izstrādājumam.

4. Puses stiprina sadarbību sertifikātu paraugu izstrādē, lai samazinātu administratīvo slogu un atvieglotu piekļuvi to attiecīgajiem tirgiem.

5. Puses veicina elektronisko sertifikāciju un citas tehnoloģijas tirdzniecības atvieglošanai starp tām.

6. Katra Puse akceptē sertifikātu oriģinālu apmaiņu, izmantojot vai nu dokumentus papīra formātā, vai drošu elektronisko datu pārsūtīšanas metodi, kura sniedz līdzvērtīgu sertifikācijas garantiju. Eksportētāja Puse var nodrošināt elektronisko oficiālo sertifikāciju, ja importētāja Puse ir atzinusi, ka tiek nodrošinātas līdzvērtīgas drošības garantijas, tostarp elektroniska paraksta un dokumenta autentiskuma garantijas izmantošana.

6.14. PANTS

SFS pasākumu piemērošana

1. Neskarot 6.8. pantu, katra Puse piemēro savus sanitāros vai fitosanitāros pasākumus otras Puses teritorijā.

2. Lai izvairītos no patvaļīgas vai nepamatotas diskriminācijas, eksportētājas Puses teritorijā, kurā pastāv identiski vai līdzīgi sanitārie vai fitosanitārie nosacījumi, piemēro vienādas importa prasības.

3. Attiecībā uz konkrēta izstrādājuma pirmo eksporta pieprasījumu importētāja Puse nekavējoties sāk apstiprināšanas procedūru otras Puses vai attiecīgi vienas Eiropas Savienības dalībvalsts vai dalībvalstu grupas pieteikumam. Apstiprināšanas procedūrā ievēro 6.10. pantā noteikto procedūru, un, ja pieteikumu iesniedz dalībvalstu grupa, kurā pastāv identiski vai līdzīgi sanitārie vai fitosanitārie nosacījumi, tā nav ilgāka par procedūru vienas dalībvalsts pieteikumam.

4. Attiecībā uz turpmāku eksporta pieprasījumu, kas attiecas uz to pašu izstrādājumu, importētāja Puse, izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus, apstiprina pieteikumu ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc pieprasījuma saņemšanas. Informācijas pieprasījumi aprobežojas ar to, kas ir nepieciešams, un tajos ņem vērā importētājai Pusei jau pieejamo informāciju, piemēram, informāciju par tiesisko regulējumu un iepriekšējos revīzijas ziņojumus.

6.15. PANTS

Pārmērīgu kontroles pasākumu atcelšana

1. Puses atzīst, ka eksportētāja Puse ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka eksporttiesīgie uzņēmumi, ražotnes un izstrādājumi atbilst importētājas Puses piemērojamajām sanitārajām prasībām.

2. Ja importētāja Puse uztur sarakstu ar apstiprinātiem uzņēmumiem vai ražotnēm konkrētas preces importam, tā pēc eksportētājas Puses pieprasījuma, kam pievienotas attiecīgas garantijas, bez iepriekšējas pārbaudes apstiprina uzņēmumu vai ražotni, kura atrodas eksportētājas Puses teritorijā, ievērojot šādus nosacījumus un procedūras:

- a) importētāja Puse ir atļāvusi preces importu, pamatojoties uz novērtējumu par dzīvnieku veselības un pārtikas nekaitīguma nosacījumu kontroles sistēmu, ko piemēro eksportētājas Puses kompetentās iestādes;
- b) eksportētājas Puses kompetentā iestāde ir apstiprinājusi attiecīgo uzņēmumu vai ražotni;
- c) eksportētājas Puses kompetentā iestāde ir pilnvarota apturēt vai atsaukt attiecīgā uzņēmuma vai ražotnes apstiprinājumu; un
- d) eksportētāja Puse ir sniegusi attiecīgu informāciju pēc importētājas Puses pieprasījuma.

3. Importētāja Puse iekļauj uzņēmumus vai ražotnes apstiprināto uzņēmumu vai ražotņu sarakstā parasti 45 dienu laikā pēc eksportētājas Puses pieprasījuma saņemšanas dienas. Minēto sarakstu publisko.

4. Importētājam Pusei pēc eksporta apstiprināšanas ir tiesības veikt eksportētājas Puses kontroles sistēmas revīziju. Minētās revīzijas var ietvert pārbaudes uz vietas reprezentatīvā skaitā uzņēmumu vai ražotņu, kas iekļautas apstiprināto uzņēmumu vai ražotņu sarakstā, vai tajos uzņēmumos vai ražotnēs, kurus eksportētāja Puse pieprasa apstiprināt. Ja importētāja Puse revīzijas rezultātā konstatē nopietnus atkārtotus neatbilstības gadījumus, importētāja Puse var apturēt eksportētājas Puses kompetentās iestādes kontroles sistēmas atzīšanu.
5. Pienācīgi pamatotos gadījumos importētāja Puse var atteikt tādu uzņēmumu vai ražotņu apstiprināšanu, kuras uzskata par neatbilstošām tās prasībām. Šādā gadījumā importētāja Puse paziņo eksportētājam Pusei par atteikumu apstiprināt uzņēmumus vai ražotnes un sniedz šāda atteikuma pamatojumu.
6. Importētāja Puse apstiprināšanas procedūras ietvaros var veikt revīzijas saskaņā ar 6.11. pantu. Šādas revīzijas attiecas tikai uz tās kompetentās iestādes struktūru, organizāciju un pienākumiem, kas ir atbildīga par uzņēmuma vai ražotnes apstiprināšanu, un uz sanitārajām garantijām par atbilstību importētājas Puses prasībām. Minētās revīzijas var ietvert pārbaudes uz vietas reprezentatīvā skaitā uzņēmumu vai ražotņu, kas iekļautas apstiprināto uzņēmumu vai ražotņu sarakstā, vai tajos uzņēmumos vai ražotnēs, kurus eksportētāja Puse pieprasa apstiprināt.
7. Pamatojoties uz šādu revīziju rezultātiem, importētāja Puse var grozīt uzņēmumu vai ražotņu sarakstu.
8. Šo pantu nepiemēro pasākumiem, kas saistīti ar augiem un augu produktiem.

6.16. PANTS

Ārkārtas pasākumi

1. Importētāja Puse nopietnu iemeslu dēļ var provizoriski pieņemt ārkārtas pasākumus, kas vajadzīgi cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības vai veselības aizsardzībai.
2. Puse, kas pieņem ārkārtas pasākumu, nekavējoties rakstiski paziņo par minēto pasākumu otrai Pusei. Puse, kas pieņēmusi ārkārtas pasākumu, ņem vērā visu otras Puses sniegto informāciju.
3. Pēc ārkārtas pasākuma pieņemšanas Puse parasti sešu mēnešu laikā pārskata tā pamatojumu, ja ir pieejama attiecīgā informācija, un pēc pieprasījuma informē otru Pusi par pārskatīšanas rezultātiem. Puse nesaglabā ārkārtas pasākumu, izņemot gadījumu, kad steidzami risināmā problēma vai apdraudējums turpina pastāvēt. Ja Puse saglabā ārkārtas pasākumu, minētais pasākums būtu periodiski jāpārskata.
4. Puse, kas pieņem ārkārtas pasākumu, nodrošina vispiemērotāko un samērīgāko risinājumu sūtījumiem, ko pārvadā starp Pusēm, tiecoties izvairīties no nevajadzīgiem tirdzniecības traucējumiem un ņemot vērā konstatēto risku.

6.17. PANTS

Sadarbība

1. Puses saskaņā ar šo nodaļu izskata iespējas turpmākai sadarbībai un informācijas apmaiņai starp Pusēm par savstarpējas intereses sanitārajiem un fitosanitārajiem jautājumiem. Šīs iespējas var ietvert tirdzniecības atvieglošanas iniciatīvas.
2. Puses sadarbojas, lai atvieglotu šīs nodaļas īstenošanu, un var kopīgi noteikt iniciatīvas sanitāro un fitosanitāro jautājumu jomā, lai likvidētu nevajadzīgus šķēršļus tirdzniecībā starp Pusēm.
3. Puses var veicināt sadarbību visos daudzpusējos forumos, jo īpaši ar attiecīgajām starptautiskajām standartizācijas iestādēm.

6.18. PANTS

Informācijas apmaiņa

Neskarot citus šīs nodaļas noteikumus, Puse var pieprasīt informāciju no otras Puses par jautājumiem, kas izriet no šīs nodaļas. Pieprasījuma saņēmēja Puse atbilstīgi savām konfidencialitātes un privātuma prasībām cenšas pieejamo informāciju samērīgā termiņā un, ja iespējams, elektroniski sniegt pieprasījuma iesniedzējai Pusei.

6.19. PANTS

Apspriešanās

1. Katra Puse var pieprasīt apspriešanos par konkrētām tirdzniecības problēmām, kas saistītas ar sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem.
2. Puses apspriežas 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas, ja vien tās nevienojas citādi.
3. Puses cenšas sniegt visu attiecīgo informāciju, kas vajadzīga, lai panāktu savstarpēji saskaņotu risinājumu, izvairoties no nevajadzīgiem tirdzniecības traucējumiem.

6.20. PANTS

Kontaktpunkti

1. Katra Puse izraugās kontaktpunktu šīs nodaļas īstenošanai un paziņo otrai Pusei kontaktinformāciju, tostarp norādot atbildīgo amatpersonu.
2. Puses nekavējoties informē viena otru par visām izmaiņām minētajā kontaktinformācijā.

6.21. PANTS

Sanitāro un fitosanitāro pasākumu apakškomiteja

1. Sanitāro un fitosanitāro pasākumu apakškomiteja, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta e) apakšpunktu:

- a) nodrošina forumu, lai uzlabotu Pušu izpratni par sanitārajiem un fitosanitārajiem jautājumiem, kas saistīti ar šīs nodaļas īstenošanu, tostarp par regulatīvajiem procesiem saistībā ar SFS pasākumiem;
- b) pārtrauga šīs nodaļas īstenošanu un izskata visus jautājumus saistībā ar šo nodaļu, tostarp visus jautājumus, kas var rasties saistībā ar nolīguma īstenošanu;
- c) nodrošina forumu, kurā apspriež problēmas, kas izriet no konkrētu sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanas, lai atrastu abpusēji pieņemamus risinājumus un ātri risinātu visus jautājumus, kuri varētu radīt nevajadzīgus šķēršļus tirdzniecībā starp Pusēm;
- d) apmainās ar informāciju, speciālajām zināšanām un pieredzi sanitārajos un fitosanitārajos jautājumos.

2. Sanitāro un fitosanitāro pasākumu apakškomiteja var:

- a) attiecībā uz sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem noteikt sadarbības jomas, kuras var ietvert tehnisko palīdzību;

- b) veicināt sadarbību sanitārajos un fitosanitārajos jautājumos, kas tiek apspriesti daudzpusējos forumos, tostarp PTO SFS komitejā un starptautiskajās standartizācijas iestādēs; un
- c) izveidot darba grupas, kuru sastāvā ir Pušu ekspertu līmeņa pārstāvji, lai risinātu konkrētus sanitāros vai fitosanitāros jautājumus, un kuras var uzaicināt piedalīties citus ekspertus, tostarp no nevalstiskajām organizācijām, ievērojot vēl nosakāmu kārtību.

7. NODAĻA

SADARBĪBA DZĪVNIEKU LABTURĪBAS UN REZISTENCES PRET ANTIMIKROBIĀLIEM LĪDZEKĻIEM JOMĀ

7.1. PANTS

Mērķi

Šīs nodaļas mērķi ir nodrošināt satvaru dialogam un sadarbībai, lai uzlabotu dzīvnieku aizsardzību un labturību un panāktu vienotu izpratni par dzīvnieku labturības standartiem, un pastiprināt cīņu pret rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem attīstību.

7.2. PANTS

Dzīvnieku labturība

1. Puses atzīst, ka dzīvnieki ir justspējīgas būtnes.

2. Puses atzīst Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas (*WOAH*) dzīvnieku labturības standartu vērtību un cenšas uzlabot to īstenošanu, vienlaikus ievērojot Pušu tiesības noteikt savu zinātniski pamatoto pasākumu līmeni, pamatojoties uz *WOAH* dzīvnieku labturības standartiem.
3. Puses cenšas sadarboties starptautiskos forumos, lai veicinātu dzīvnieku labturības labas prakses turpmāku attīstību un tās īstenošanu. Puses atzīst, ka liela nozīme ir pastiprinātai pētniecības sadarbībai dzīvnieku labturības jomā.

7.3. PANTS

Rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem

1. Puses atzīst, ka rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem nopietni apdraud cilvēku un dzīvnieku veselību. Antimikrobiālu līdzekļu ļaunprātīga izmantošana lopkopībā, tostarp neterapeitiska izmantošana, var veicināt rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, kas var apdraudēt cilvēku un dzīvnieku dzīvību. Puses atzīst, ka apdraudējuma būtības dēļ ir vajadzīga transnacionāla pieeja un pieeja “Viena veselība”²².
2. Nolūkā apkarot rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem saskaņā ar pieeju “Viena veselība” Puses sadarbojas, lai samazinātu antimikrobiālo līdzekļu izmantošanu dzīvnieku audzēšanā un aizliegtu to izmantošanu par augšanas veicinātājiem.

²² “Viena veselība” saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) definīciju ir pieeja, kas apvieno politiku vairākās nozarēs, lai sasniegtu labākus rezultātus sabiedrības veselības jomā.

3. Puses sadarbojas un ievēro esošās un turpmākās pamatnostādnes, standartus, ieteikumus un darbības, kas izstrādātas attiecīgajās starptautiskajās organizācijās, iniciatīvas un valstu plānus, kuru mērķis ir veicināt piesardzīgu un atbildīgu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu dzīvnieku audzēšanā un veterinārmedicīniskajā praksē.
4. Puses veicina sadarbību visos daudzpusējos forumos, jo īpaši starptautiskajās standartizācijas iestādēs.

7.4. PANTS

Darba grupa dzīvnieku labturības un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem jautājumos

1. Puses ar mērķi īstenot 7.2. un 7.3. pantu cenšas apmainīties ar informāciju, speciālajām zināšanām un pieredzi dzīvnieku labturības un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanas jomā.
2. Šajā nolūkā Puses izveido darba grupu dzīvnieku labturības un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem jautājumos, kas vajadzības gadījumā apmainās ar informāciju ar Sanitāro un fītosanitāro pasākumu apakškomiteju. Pušu pārstāvji darba grupā var kopīgi nolemt uzaicināt ekspertus konkrētu darbību īstenošanai.

7.5. PANTS

Strīdu izšķiršanas nepiemērošana

Attiecībā uz šīs nodaļas noteikumu interpretāciju vai piemērošanu Puse neizmanto 31. nodaļā (Strīdu izšķiršana) paredzēto strīdu izšķiršanas kārtību.

8. NODAĻA

PUŠU TIESĪBU REGLAMENTĒT ENERĢĒTIKAS NOZARI ATZĪŠANA

8.1. PANTS

Pušu tiesību reglamentēt enerģētikas nozari atzīšana

1. Puses apstiprina, ka, pilnībā īstenojot savus demokrātiskos procesus, tās pilnībā ievēro savu attiecīgo suverenitāti, kas ietver īpašumtiesības uz visiem ogļūdeņražiem to attiecīgo teritoriju dzīlēs un to pārvaldību, ko veic valsts vai attiecīgās publiskās iestādes, un savas attiecīgās suverēnās tiesības reglamentēt šajā nodaļā aplūkotos jautājumus saskaņā ar to attiecīgajiem tiesību aktiem.
2. Meksikas gadījumā Eiropas Savienība, neskarot tās tiesības un tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas pieejami saskaņā ar šo nolīgumu,²³ atzīst, ka:
 - a) Meksika patur savas suverēnās tiesības reformēt savu konstitūciju (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*) un iekšzemes tiesību aktus enerģētikas nozarē, tostarp ogļūdeņražu un elektroenerģijas jomā;

²³ Lielākai noteiktībai – šīs tiesības un tiesiskās aizsardzības līdzekļi ietver tiesības un tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas izriet no Meksikas pienākumiem saskaņā ar 10. nodaļas (Ieguldījumi) un saistīto pielikumu noteikumiem.

- b) Meksikai atbilstoši Meksikas Konstitūcijai ir tiešas, neatsavināmas un neatņemamas īpašumtiesības uz visiem ogļūdeņražiem valsts teritorijas pazemes dzīlēs, tai skaitā kontinentālajā šelfā un ekskluzīvajā ekonomikas zonā, kas atrodas ārpus teritoriālās jūras un tai blakus, slāņkopās vai nogulsnēs, neatkarīgi no to fiziskā stāvokļa; un
- c) Meksika patur savas suverēnas tiesības pieņemt vai saglabāt pasākumus attiecībā uz enerģētikas nozari, tostarp ogļūdeņražu un elektroenerģijas jomu.

9. NODAĻA

TEHNISKIE ŠĶĒRŠĻI TIRDZNIECĪBĀ

9.1. PANTS

Mērķis

Šīs nodaļas mērķis ir atvieglot preču tirdzniecību starp Pusēm, nepieļaujot, identificējot un likvidējot nevajadzīgus tehniskus šķēršļus tirdzniecībā, palielinot pārredzamību un sekmējot plašāku regulatīvo sadarbību.

9.2. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šī nodaļa attiecas uz *TBT* nolīguma 1. pielikumā definēto standartu, tehnisko noteikumu un atbilstības novērtēšanas procedūru izstrādi, pieņemšanu un piemērošanu, kas var ietekmēt preču tirdzniecību starp Pusēm.

2. Neatkarīgi no 1. punkta šī nodaļa neattiecas uz:
- a) tehniskajām specifikācijām, ko iepirkuma veicēji sagatavo savām ražošanas vai patēriņa prasībām; vai
 - b) sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem, kas ietverti 6. nodaļā (Sanitārie un fitosanitārie pasākumi).
3. Šajā nodaļā visas atsauces uz standartiem, tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām ietver to grozījumus un to noteikumu papildinājumus vai ietvertos ražojumus, izņemot nenozīmīgus grozījumus un papildinājumus.

9.3. PANTS

Saistība ar *TBT* nolīgumu

TBT nolīguma 2.–9. pants un 1. un 3. pielikums *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā nolīgumā un kļūst par šā nolīguma daļu.

9.4. PANTS

Starptautiskie standarti

1. Puses atzīst, ka starptautiskajiem standartiem, norādījumiem un ieteikumiem var būt svarīga nozīme, lai atbalstītu labāku regulējuma saskaņošanu, labu regulatīvo praksi un nevajadzīgu tehnisku šķēršļu tirdzniecībā mazināšanu. Šajā nolūkā Puses izmanto attiecīgos starptautiskos standartus par pamatu saviem tehniskajiem noteikumiem, izņemot gadījumu, kad Puse, kura izstrādā tehniskos noteikumus, var pierādīt, ka šādi starptautiskie standarti būtu neefektīvi vai nepiemēroti izvirzīto likumīgo mērķu sasniegšanai.
2. Papildus *TBT* nolīguma 2. un 5. pantā un 3. pielikumā noteiktajiem pienākumiem katra Puse cita starpā ņem vērā lēmumus un ieteikumus, kurus kopš 1995. gada 1. janvāra pieņēmusi PTO Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā komiteja²⁴.
3. Starptautisko organizāciju izstrādātos standartus, tostarp tos, kas uzskaitīti 9.-A pielikumā, uzskata par attiecīgiem starptautiskiem standartiem, ja minētās organizācijas to izstrādē ir ievērojušas principus un procedūras, kuras izklāstītas PTO Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā komitejas Lēmumā par principiem starptautisko standartu, norādījumu un ieteikumu izstrādei²⁵.

²⁴ PTO dokuments G/TBT/1/Rev. 13, datēts ar 2017. gada 8. martu, ar iespējamiem grozījumiem.

²⁵ Ietverts PTO dokumentā G/TBT/1/Rev. 13, datēts ar 2017. gada 8. martu, ar iespējamiem grozījumiem.

4. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma Tirdzniecības komiteja ar lēmumu var atjaunināt 9.-A pielikumā iekļauto sarakstu.

5. Lai pēc iespējas plašāk saskaņotu standartus, katra Puse mudina standartizācijas iestādes tās teritorijā, kā arī reģionālās standartizācijas iestādes, kuru dalībniece ir Puse vai standartizācijas iestādes tās teritorijā:

- a) savu resursu robežās piedalīties to starptautisko standartu sagatavošanā, ko izstrādā attiecīgās starptautiskās standartizācijas iestādes;
- b) izmantot attiecīgos starptautiskos standartus par pamatu standartiem, ko tās izstrādā, izņemot gadījumus, kad šādi starptautiski standarti būtu neefektīvi vai nepiemēroti, piemēram, tie nenodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni vai pastāv fundamentāli klimata vai ģeogrāfiski faktori vai fundamentālas tehnoloģiskas problēmas;
- c) izvairīties no dublēšanās vai pārklāšanās ar darbībām, ko veic starptautiskās standartizācijas iestādes;
- d) regulāri pārskatīt valsts un reģionālos standartus, kuru pamatā nav attiecīgie starptautiskie standarti, nolūkā palielināt to konvergenci ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem;

- e) sadarboties ar otras Puses attiecīgajām standartizācijas iestādēm starptautiskās standartizācijas darbībās, lai nodrošinātu, ka starptautiskie standarti, norādījumi un ieteikumi, kas varētu kļūt par pamatu tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām, nerada nevajadzīgus šķēršļus starptautiskajai tirdzniecībai; minētā sadarbība var notikt starptautiskajās standartizācijas iestādēs vai reģionālā līmenī;
- f) sekmēt divpusēju sadarbību ar standartizācijas iestādēm otras Puses teritorijā, kā arī ar reģionālajām standartizācijas iestādēm, kuru dalībniece ir otra Puse vai standartizācijas iestādes tās teritorijā;
- g) tīmekļa vietnē publiskot savas darba programmas, kurās ir standartu, ko tās pašlaik gatavo, un pieņemto standartu saraksts.

6. Šīs nodaļas 9.6. pantu un *TBT* nolīguma 2. vai 5. pantu piemēro tehnisko noteikumu projektam vai atbilstības novērtēšanas procedūras projektam, kas standartu padara par obligātu, to iekļaujot vai atsaucoties uz to.

9.5. PANTS

Atbilstības novērtēšanas procedūras

1. Puses atzīst, ka pastāv dažādi mehānismi, kā atvieglot atbilstības novērtēšanas procedūru rezultātu akceptēšanu, tostarp:
 - a) brīvprātīgas vienošanās starp atbilstības novērtēšanas struktūrām Pušu teritorijās;
 - b) nolīgumi par tādu atbilstības novērtēšanas procedūru rezultātu savstarpēju atzīšanu attiecībā uz īpašiem tehniskajiem noteikumiem, ko veic otras Puses teritorijā esošas iestādes;
 - c) akreditācijas procedūru izmantošana ar mērķi kvalificēt atbilstības novērtēšanas institūcijas;
 - d) valdības norīkotas vai attiecīgā gadījumā apstiprinātas atbilstības novērtēšanas struktūras;
 - e) otras Puses teritorijā veiktu atbilstības novērtēšanas procedūru rezultātu atzīšana; un
 - f) importētājas Puses akceptēta piegādātāja atbilstības deklarācija.

2. Atzīstot atšķirības atbilstības novērtēšanas procedūrās savās attiecīgajās teritorijās:

- a) Eiropas Savienība atbilstoši tās normatīvajos aktos paredzētajam piemēro piegādātāja atbilstības deklarācijas režīmu; un
- b) Meksika atbilstoši tās normatīvajos aktos paredzētajam kā apliecinājumu tam, ka ražojums atbilst Meksikas tehnisko noteikumu prasībām, tostarp tehniskajiem noteikumiem, kuri ieviesti pēc šā nolīguma stāšanās spēkā, un bez papildu prasībām, akceptē sertifikātus, ko izdevušas tās atbilstības novērtēšanas struktūras Eiropas Savienības teritorijā, kuras akreditējusi Meksikas akreditācijas iestāde un apstiprinājusi kompetentā iestāde.

Šajā sakarā Meksika atbilstības novērtēšanas struktūrām Eiropas Savienības teritorijā piešķir ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā piešķir atbilstības novērtēšanas struktūrām savā teritorijā.

Nekas šajā daļā neliedz Meksikai pārbaudīt atsevišķu atbilstības novērtēšanas procedūru rezultātus, ja vien tā neprasa, lai uz ražojumu attiektos atbilstības novērtēšanas procedūras Meksikas teritorijā, kas dublējas ar atbilstības novērtēšanas procedūrām, kuras jau ir veiktas Eiropas Savienības teritorijā, izņemot izlases kārtā vai neregulāri uzraudzības vai revīzijas nolūkā vai reaģējot uz informāciju, kas liecina par neatbilstību.

3. Neatkarīgi no 2. punkta Puse var ieviest prasības attiecībā uz obligātu trešo personu veiktu ražojumu testēšanu vai sertifikāciju, ja šādu prasību ieviešana vai sertificēšana ir pamatota ar pārliecinošiem iemesliem, kas saistīti ar cilvēku veselības un drošības aizsardzību.

4. Nekas šajā pantā neliedz kādai Pusei pieprasīt, lai atbilstības novērtēšanu attiecībā uz konkrētiem ražojumiem veic minētās Puses norādītas valdības iestādes. Šādos gadījumos Puse:

- a) ierobežo atbilstības novērtēšanas maksas līdz sniegto pakalpojumu aptuvenajām izmaksām un pēc atbilstības novērtēšanas pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma paskaidro, kā piemērotās maksas nepārsniedz sniegto pakalpojumu aptuvenās izmaksas;
- b) atbilstības novērtēšanas maksas publisko; un
- c) pēc otras Puses pieprasījuma un papildus *TBT* nolīguma 5.2.3., 5.2.4. un 5.2.8. pantā noteiktajiem pienākumiem paskaidro:
 - i)kā pieprasītā informācija ir nepieciešama atbilstības novērtēšanai un maksas noteikšanai;
 - ii) kā Puse nodrošina, ka tiek ievērota pieprasītās informācijas konfidencialitāte tādā veidā, kas nodrošina likumīgo komerciālo interešu aizsardzību; un

iii) kāda ir sūdzību izskatīšanas procedūra attiecībā uz atbilstības novērtēšanas procedūras norisi.

5. Katra Puse tiešsaistē, vēlams, vienā tīmekļa vietnē, publicē:

- a) visas procedūras, kritērijus un citus nosacījumus, ko tā var izmantot par pamatu, lai noteiktu, vai atbilstības novērtēšanas struktūras ir kompetentas saņemt akreditāciju, apstiprinājumu, tikt norīkotas vai attiecīgā gadījumā iegūt citu atzīšanu, tostarp atzīšanu, kuru piešķir saskaņā ar savstarpējas atzīšanas nolīgumu; un
- b) to struktūru sarakstu, kuras tā ir apstiprinājusi, norīkojusi vai citādi atzinusi šādas atbilstības novērtēšanas veikšanai, un attiecīgo informāciju par katras struktūras apstiprināšanas, norīkošanas vai citas atzīšanas tvērumu.

6. Puse var iesniegt otrai Pusei pamatotu pieprasījumu sākt sarunas, lai noslēgtu savstarpējas atzīšanas nolīgumu par atbilstības novērtēšanas procedūru rezultātu savstarpēju atzīšanu konkrētā nozarē. Ja otra Puse atsakās sākt šādas sarunas, tā paskaidro sava lēmuma iemeslus.

7. Nolīguma 9.7. pantu *mutatis mutandis* piemēro atbilstības novērtēšanas procedūrām.

8. Ja Puse pieprasa atbilstības novērtēšanas procedūru, tā:
- a) izvēlas atbilstības novērtēšanas procedūras, kas ir samērīgas ar saistītajiem riskiem, kuri noteikti, pamatojoties uz riska novērtējumu; un
 - b) pēc pieprasījuma sniedz otrai Pusei informāciju par kritērijiem, kas izmantoti konkrētu izstrādājumu atbilstības novērtēšanas procedūrās.
9. Ja Puse pieprasa trešās personas veiktu atbilstības novērtēšanas procedūru un tā šo uzdevumu nav uzticējusi konkrētai valdības struktūrai, kā minēts 4. punktā, tā:
- a) atbilstības novērtēšanas struktūras kvalificēšanā dod priekšroku akreditācijas izmantošanai;
 - b) pēc iespējas efektīvāk izmanto starptautiskos akreditācijas un atbilstības novērtēšanas standartus, kā arī starptautiskos nolīgumus, kuros iesaistītas Pušu akreditācijas struktūras, piemēram, izmantojot tādus mehānismus kā Starptautiskā Laboratoriju akreditācijas sadarbība (*ILAC*) un Starptautiskais Akreditācijas forums (*IAF*);
 - c) pievienojas vai attiecīgā gadījumā mudina savas atbilstības novērtēšanas struktūras pievienoties visiem funkcionējošiem starptautiskiem nolīgumiem vai pasākumiem, lai saskaņotu vai atvieglotu atbilstības novērtēšanas rezultātu akceptēšanu;

- d) nodrošina, ka tad, ja konkrētam ražojumam vai ražojumu kopumam ir norīkota vairāk nekā viena atbilstības novērtēšanas struktūra, ekonomikas dalībnieki var no to vidus izvēlēties struktūru, kas veiks atbilstības novērtēšanas procedūru;
- e) nodrošina, ka starp akreditācijas struktūrām un atbilstības novērtēšanas struktūrām nepastāv interešu konflikti; un
- f) ļauj atbilstības novērtēšanas struktūrām paļauties uz testiem vai inspekcijām, ko saistībā ar atbilstības novērtēšanu veic atbilstības novērtēšanas struktūras otras Puses teritorijā. Neko šajā daļā neinterpretē kā aizliegumu Pusei pieprasīt, lai minētās atbilstības novērtēšanas struktūras otras Puses teritorijā atbilstu tām pašām prasībām, kas jāievēro pirmās Puses atbilstības novērtēšanas struktūrai.

9.6. PANTS

Pārredzamība

1. Katra Puse saskaņā ar saviem attiecīgajiem noteikumiem un procedūrām un neskarot 28. nodaļu (Laba regulatīvā prakse), izstrādājot tehniskos noteikumus un atbilstības novērtēšanas procedūras, kas var būtiski ietekmēt tirdzniecību, izņemot gadījumus, kad rodas vai draud rasties steidzami risināmas drošības, veselības, vides aizsardzības vai valsts drošības problēmas:
 - a) ļauj otras Puses personām piedalīties tās sabiedriskās apspriešanas procesā ar nosacījumiem, kas ir ne mazāk labvēlīgi par tiem, ko piemēro pašas Puses personām; un

b) apspriešanas rezultātus publisko oficiālā tīmekļa vietnē.

2. Katra Puse cenšas apsvērt metodes, ar kurām nodrošināt papildu pārredzamību tehnisko noteikumu un atbilstības novērtēšanas procedūru izstrādē, tostarp elektronisko rīku izmantošanu un sabiedrības informēšanu vai sabiedrisko apspriešanu.
3. Vajadzības gadījumā katra Puse mudina nevalstiskās struktūras, tostarp standartizācijas iestādes Puses teritorijā, ievērot 1. un 2. punktu.
4. Katra Puse nodrošina, ka visi dokumenti, kuros izklāstīti tehniskais noteikums vai atbilstības novērtēšanas procedūra, ir pietiekami detalizēti, lai pienācīgi informētu ieinteresētās personas un otru Pusi par to, vai un kā varētu tikt ietekmētas to tirdzniecības intereses.
5. Katra Puse tiešsaistē, vēlams, vienā tīmekļa vietnē vai *Oficiālajā Vēstnesī*, publicē visus priekšlikumus par jauniem vai grozītiem centrālā un subcentrālā pārvaldes līmeņa tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām un to galīgās redakcijas, kas Pusei ir jāpaziņo vai jāpublicē saskaņā ar *TBT* nolīgumu²⁶.
6. Katra Puse nodrošina, ka tās pieņemtos tehniskos noteikumus un atbilstības novērtēšanas procedūras bez maksas publicē tīmekļa vietnē.

²⁶ Lielākai noteiktībai – Puse var izpildīt šo pienākumu, nodrošinot, ka ierosinātie pasākumi un to galīgās redakcijas tiek publicētas vai ir citādi pieejamas PTO oficiālajā tīmekļa vietnē.

7. Katra Puse publicē priekšlikumus par jauniem tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām, kas atbilst attiecīgo starptautisko standartu, norādījumu vai ieteikumu, ja tādi ir, tehniskajam saturam un kam var būt būtiska ietekme uz tirdzniecību, izņemot *TBT* nolīguma 2.10. un 5.7. pantā paredzētos gadījumus.
8. Katra Puse saskaņā ar *TBT* nolīguma 2.9. vai 5.6. pantā noteiktajām procedūrām cenšas publicēt priekšlikumus par attiecīgi subcentrālo vai vietējo valdību jauniem tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām, kas atbilst attiecīgo starptautisko standartu, norādījumu un ieteikumu, ja tādi ir, tehniskajam saturam, un kam var būt būtiska ietekme uz tirdzniecību.
9. Lai noteiktu, vai ierosinātajam tehniskajam noteikumam vai atbilstības novērtēšanas procedūrai var būt būtiska ietekme uz tirdzniecību un vai tādēļ par to jāziņo saskaņā ar attiecīgajiem *TBT* nolīguma noteikumiem, kas ir iekļauti šajā nolīgumā saskaņā ar 9.3. pantu, Puse cita starpā ņem vērā attiecīgos lēmumus un ieteikumus, ko kopš 1995. gada 1. janvāra pieņēmusi PTO Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā komiteja, kā minēts 9.4. panta 2. punktā.
10. Katra Puse pēc otras Puses pieprasījuma sniedz informāciju par mērķiem, juridisko pamatu un loģisko pamatojumu tehniskajiem noteikumiem vai atbilstības novērtēšanas procedūrai, ko Puse ir pieņēmusi vai ierosina pieņemt.

11. Katra Puse atvēl vismaz 60 dienu laikposmu pēc tam, kad tā PTO centrālajam paziņojumu reģistram nosūtījusi ierosinātos tehniskos noteikumus un atbilstības novērtēšanas procedūras, lai otra Puse varētu sniegt rakstiskas piezīmes, izņemot gadījumu, kad rodas vai draud rasties steidzami risināmas problēmas drošības, veselības, vides aizsardzības vai valsts drošības jomā. Puse izskata jebkuru pamatotu otras Puses pieprasījumu pagarināt piezīmju sniegšanas termiņu. Puse, kas var pagarināt piezīmju sniegšanas laikposmu, pārsniedzot 60 dienas, piemēram, līdz 90 dienām, tiek mudināta to darīt.

12. Katra Puse cenšas nodrošināt pietiekamu laiku no piezīmju sniegšanas laikposma beigām līdz paziņoto tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūras pieņemšanai, lai tā varētu izskatīt saņemtās piezīmes un sagatavot atbildes uz tām.

13. Ja Puse no otras Puses saņem rakstiskas piezīmes par tās ierosināto tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūru, tā:

- a) pēc otras Puses pieprasījuma apspriež rakstiskās piezīmes ar savu kompetento regulatīvo iestādi laikā, kad minētās piezīmes var ņemt vērā; un
- b) rakstiski atbild uz piezīmēm ne vēlāk kā tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūras publicēšanas dienā.

14. Katra Puse, ja iespējams, ne vēlāk kā pieņemto tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūras publicēšanas dienā tīmekļa vietnē publicē savas atbildes saņemtajām uz piezīmēm.

15. Katra Puse tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūras galīgo tekstu paziņo tā pieņemšanas vai publicēšanas laikā kā papildinājumu sākotnējam paziņojumam par ierosināto pasākumu, kas paziņots saskaņā ar *TBT* nolīguma 2.9., 3.2., 5.6. vai 7.2. pantu.
16. Ne vēlāk kā dienā, kad publicēts galīgais tehniskais noteikums vai atbilstības novērtēšanas procedūra, kam var būt būtiska ietekme uz tirdzniecību, katra Puse tiešsaistē publisko:
- a) skaidrojumu par mērķiem un to, kā galīgais tehniskais noteikums vai atbilstības novērtēšanas procedūra tos sasniedz; un,
 - b) ja tas veikts – 9.7. pantā paredzētā ietekmes novērtējuma rezultātus saskaņā ar tā noteikumiem un procedūrām.
17. *TBT* nolīguma 2.12. un 5.9. panta nolūkiem “samērīgs intervāls” parasti ir laikposms, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem, izņemot gadījumus, kad tas nebūtu lietderīgi izvirzīto likumīgo mērķu sasniegšanai.
18. Katra Puse cenšas nodrošināt vairāk nekā sešu mēnešu intervālu starp galīgo tehnisko noteikumu un atbilstības novērtēšanas procedūru publicēšanu un to stāšanos spēkā, izņemot gadījumus, kad tas nebūtu lietderīgi izvirzīto likumīgo mērķu sasniegšanai.

9.7. PANTS

Tehniskie noteikumi

1. Katra Puse saskaņā ar saviem attiecīgajiem noteikumiem un procedūrām veic plānoto tehnisko noteikumu regulatīvās ietekmes novērtējumu.
2. Katra Puse saskaņā ar *TBT* nolīguma 2.2. pantu novērtē ierosināto tehnisko noteikumu pieejamās regulatīvās un neregulatīvās alternatīvas, kuras ļautu sasniegt Puses likumīgos mērķus.
3. Ja kāda Puse par pamatu tās tehniskajiem noteikumiem neizmanto starptautiskos standartus, tā pēc otras Puses pieprasījuma norāda jebkādas būtiskas novirzes no attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem un paskaidro iemeslus, kāpēc šādi standarti atzīti par nepiemērotiem vai neefektīviem izvirzītā mērķa sasniegšanai, un sniedz zinātniskos vai tehniskos pierādījumus, kas ir šā novērtējuma pamatā.
4. Papildus *TBT* nolīguma 2.3. pantam katra Puse pārskata tehniskos noteikumus nolūkā palielināt to konvergenci ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem. Katra Puse cita starpā ņem vērā visas jaunās attiecīgo starptautisko standartu attīstības tendences un to, vai joprojām pastāv apstākļi, kas izraisījuši novirzes no kāda attiecīgā starptautiskā standarta.

9.8. PANTS

Regulatīvā sadarbība

1. Puses atzīst, ka pastāv plašs regulatīvās sadarbības mehānismu klāsts, kas var palīdzēt novērst vai izvairīties no tehnisko šķēršļu radīšanas tirdzniecībā.
2. Puse var ierosināt otrai Pusei uz konkrētām nozarēm attiecināmas regulatīvās sadarbības darbības jomās, uz kurām attiecas šī nodaļa. Minētos priekšlikumus nosūta kontaktpunktam, kas izraudzīts saskaņā ar 9.11. pantu, un tos veido:
 - a) informācijas apmaiņa par regulatīvajām pieejām un praksi;
 - b) iniciatīvas, ar kurām tehniskos noteikumus un atbilstības novērtēšanas procedūras vēl vairāk saskaņo ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem; vai
 - c) tehniskās konsultācijas un palīdzība attiecībā uz savstarpēji saskaņotiem noteikumiem un nosacījumiem, ar ko uzlabo praksi saistībā ar tehnisko noteikumu, standartu un atbilstības novērtēšanas procedūru un metroloģijas izstrādi, īstenošanu un pārskatīšanu.

Otra Puse pienācīgi izskata priekšlikumu un atbild samērīgā laikposmā.

3. Jautājumos, uz kuriem attiecas šī nodaļa, Puses veicina sadarbību starp to attiecīgajām organizācijām, kas atbildīgas par standartizāciju, atbilstības novērtēšanu, akreditāciju un metroloģiju, neatkarīgi no tā, vai tās ir publiskas vai privātas.

4. Neko šajā pantā neinterpretē kā prasību Pusei:

- a) atkāpties no regulatīvo pasākumu sagatavošanas un pieņemšanas iekšzemes procedūrām;
- b) veikt darbības, kas apdraudētu vai kavētu regulatīvo pasākumu, ar kuru sasniedz tās sabiedriskās kārtības mērķus, savlaicīgu pieņemšanu; vai
- c) sasniegt kādu konkrētu regulatīvu rezultātu.

9.9. PANTS

Marķējumi un etiķetes

1. Šajā pantā un saskaņā ar *TBT* nolīguma 1. pielikuma 1. punktu tehniskie noteikumi var ietvert marķēšanas un etiķetēšanas prasības, ko piemēro izstrādājumam, procesam vai ražošanas metodei, vai attiekties tikai uz minētajām prasībām.

2. Puses apstiprina, ka to tehniskie noteikumi, kas ietver marķēšanu vai etiķetēšanu vai attiecas tikai uz tām, atbilst *TBT* nolīguma 2. pantam.
3. Ja Puse pieprasa obligāti marķēt vai etiķetēt izstrādājumus, minētā Puse:
 - a) cenšas pieprasīt tikai tādu informāciju, kura ir būtiska izstrādājuma patērētājiem vai lietotājiem vai kurā ir norādīta izstrādājuma atbilstība obligātajām tehniskajām prasībām;
 - b) kā priekšnosacījumu izstrādājumu laišanai savā tirgū neprasa izstrādājumu etiķetes un marķējumus iepriekš apstiprināt vai sertificēt vai maksāt jebkādu nodevu, ja izstrādājumi atbilst Puses obligātajām tehniskajām prasībām, ja vien tas nav nepieciešams, ņemot vērā ar izstrādājumu saistīto risku cilvēku, dzīvnieku vai augu veselībai vai dzīvībai, videi vai valsts drošībai;
 - c) ja Puse pieprasa, lai uzņēmēji izmanto unikālu identifikācijas numuru, tā bez liekas kavēšanās un bez diskriminācijas piešķir šādu numuru otras Puses uzņēmējiem;
 - d) ja vien turpmāk minētais nav maldinošs, pretrunīgs vai neskaidrs saistībā ar informāciju, kas tiek pieprasīta preču importētājā Pusē, atļauj norādīt:
 - i) informāciju citās valodās papildus valodai, kuru pieprasa preču importētāja Puse;

- ii) starptautiski akceptētas nomenklatūras, piktogrammas, simbolus vai attēlus; un
 - iii) informāciju papildus tai, kas tiek prasīta preču importētājā Pusē;
- e) akceptē, ka marķēšana, tostarp papildu marķējums un marķējuma labojumi, tiek veikta pēc importēšanas, bet pirms izstrādājuma piedāvāšanas pārdošanai, to nodrošinot kā alternatīvu marķēšanai izcelsmes vietā, ja vien šāda marķēšana nav jāveic izcelsmes vietā sabiedrības veselības vai drošības apsvērumu dēļ vai sakarā ar prasību, kas saistīta ar eksportētājas Puses ģeogrāfiskās izcelsmes norādi; un
- f) cenšas akceptēt etiķetes, kas nav pastāvīgas vai ir noņemamas, vai attiecīgas marķēšanas vai etiķetēšanas informācijas iekļaušanu pavaddokumentos, nevis etiķetēs, kas fiziski pievienotas ražojumam, ja vien šāda marķēšana nav nepieciešama sabiedrības veselības vai drošības apsvērumu dēļ.

9.10. PANTS

Informācijas apmaiņa un apspriedes

1. Puse var pieprasīt otrai Pusei sniegt informāciju par jebkuru jautājumu, uz ko attiecas šī nodaļa. Otra Puse minēto informāciju sniedz samērīgā termiņā.

2. Puse var pieprasīt otrai Pusei apspriest visas problēmas, kas rodas saistībā ar šo nodaļu, tostarp jebkuru otras Puses tehniskā noteikuma vai atbilstības novērtēšanas procedūras projektu vai ierosināto tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūru, ja tā uzskata, ka tehniskajiem noteikumiem vai atbilstības novērtēšanas procedūrai varētu būt būtiska negatīva ietekme uz tirdzniecību starp Pusēm. Pieprasījumu iesniedz rakstiski, un tajā norāda:

- a) problēmu;
- b) šīs nodaļas noteikumus, uz kuriem attiecas problēma; un
- c) pieprasījuma iemeslus, tostarp pieprasījuma iesniedzējas Puses problēmu.

3. Lielākai noteiktībai – Puse var arī pieprasīt otrai Pusei attiecīgi apspriest visas problēmas, kuras rodas saistībā ar šo nodaļu attiecībā uz reģionālo vai vietējo valdību tehniskajiem noteikumiem vai atbilstības novērtēšanas procedūrām līmenī, kas ir nākamais zem centrālās valdības līmeņa, un kuras var būtiski ietekmēt tirdzniecību.

4. Puses 60 dienu laikā pēc pieprasījuma dienas apspriež minēto problēmu klātienē, videokonferencē vai telekonferencē un cenšas problēmu atrisināt pēc iespējas ātrāk. Ja pieprasījuma iesniedzēja Puse uzskata, ka problēma ir risināma steidzami, tā var pieprasīt, lai apspriede notiktu īsākā laikā. Atbildētāja Puse minēto pieprasījumu izskata pretimnākoši. Puses dara visu iespējamo, lai panāktu abpusēji pieņemamu jautājuma risinājumu.

5. Ja vien Puses nevienojas citādi, apspriedes un visa informācija, ar ko apmainās apspriežu gaitā, neskar Pušu tiesības un pienākumus saskaņā ar šo nolīgumu, PTO līgumu vai jebkuru citu nolīgumu, kurā abas Puses ir dalībnieces.

6. Pieprasījumus sniegt informāciju vai rīkot apspriedes iesniedz, izmantojot attiecīgo kontaktpunktu, kas izraudzīts saskaņā ar 9.11. pantu.

9.11. PANTS

Kontaktpunkti

1. Katra Puse izraugās kontaktpunktu, kas atvieglo sadarbību un saskaņošanu starp Pusēm atbilstoši šai nodaļai, un paziņo otrai Pusei tā kontaktinformāciju. Puses nekavējoties informē viena otru par visām izmaiņām minētajā kontaktinformācijā.

2. Kontaktpunkti kopīgi sadarbojas, lai veicinātu šīs nodaļas īstenošanu un Pušu sadarbību visos *TBT* jautājumos. Kontaktpunkti jo īpaši atbild par turpmāk minēto:

a) organizēt 9.10. panta 6. punktā minēto informācijas apmaiņu un apspriedes;

- b) ātri risināt visus jautājumus, ko otra Puse izvirza saistībā ar standartu, tehnisko noteikumu vai atbilstības novērtēšanas procedūru izstrādi, pieņemšanu, piemērošanu vai izpildi;
- c) pēc Puses pieprasījuma rīkot sarunas par jebkuru jautājumu, kas rodas saistībā ar šo nodaļu;
- d) nevalstiskos, reģionālos un daudzpusējos forumos apmainīties ar informāciju par attīstības tendencēm saistībā ar standartiem, tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām; un
- e) sekmēt iespējamo vajadzību pēc tehniskās palīdzības apzināšanu.

9.12. PANTS

Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā apakškomiteja

Tehnisko šķēršļu tirdzniecībā apakškomiteja, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta e) apakšpunktu:

- a) pārrauga šīs nodaļas īstenošanu un administrēšanu;
- b) sekmē sadarbību standartu, tehnisko noteikumu un atbilstības novērtēšanas procedūru izstrādes un uzlabošanas jomā;

- c) nosaka savstarpējas intereses prioritārās jomas turpmākajam darbam saskaņā ar šo nodaļu un izskata jaunu iniciatīvu priekšlikumus;
- d) pārrauga un apspriež attīstības tendences saskaņā ar *TBT* nolīgumu; un
- e) veic visus citus pasākumus, kas Pušu ieskatā tām palīdzēs īstenot šo nodaļu un *TBT* nolīgumu.

10. NODAĻA

IEGULDĪJUMU LIBERALIZĀCIJA

10.1. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā:

- a) “aptverts uzņēmums” ir uzņēmums, ko Puses ieguldītājs saskaņā ar e) apakšpunktu ir iedibinājis otras Puses teritorijā, ievērojot piemērojamās tiesību aktus, un kas pastāv šā nolīguma spēkā stāšanās dienā vai tiek iedibināts pēc tam;
- b) “saimnieciskā darbība” ir rūpnieciska, komerciāla vai profesionāla rakstura darbība un amatnieku darbības, ieskaitot pakalpojumu sniegšanu, izņemot darbību, kas veikta, realizējot valsts varas pilnvaras;
- c) “uzņēmums” ir uzņēmums, kā definēts 1.3. pantā (Vispārpiemērojamās definīcijas), vai uzņēmuma filiāle vai pārstāvniecība²⁷;

²⁷ Meksikas gadījumā pārstāvniecību neuzskata par uzņēmumu, ja vien tā nav izveidota kā filiāle.

- d) “Eiropas Savienības uzņēmums” vai “Meksikas uzņēmums” ir uzņēmums, kas izveidots saskaņā ar attiecīgi Eiropas Savienības vai tās dalībvalstu, vai Meksikas tiesību aktiem un veic būtisku uzņēmējdarbību²⁸ Eiropas Savienības vai Meksikas teritorijā²⁹;

šīs nodaļas noteikumi attiecas arī uz kuģošanas sabiedrībām, kas iedibinātas ārpus Eiropas Savienības vai Meksikas un ko kontrolē attiecīgi kādas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Meksikas valstspiederīgie, ja šo kuģošanas sabiedrību kuģi ir reģistrēti saskaņā ar attiecīgi kādas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Meksikas tiesību aktiem un kuģo ar minētās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Meksikas karogu;

- e) “iedibināšana” ir uzņēmuma izveide, tostarp iegādes ceļā³⁰, Eiropas Savienībā vai Meksikā;
- f) “Puses ieguldītājs” ir Puse vai Puses fiziska persona vai Puses uzņēmums, izņemot filiāli vai pārstāvniecību, kas otras Puses teritorijā vēlas iedibināt, iedibina vai ir iedibinājis uzņēmumu saskaņā ar e) apakšpunktu;

²⁸ Atbilstīgi tās paziņojumam PTO par Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (WT/REG39/1) Eiropas Savienības izpratnē jēdziens “faktiska un pastāvīga saikne” ar kādas Eiropas Savienības dalībvalsts ekonomiku, kas nostiprināts LESD 54. pantā, ir līdzvērtīgs jēdzienam “būtiska uzņēmējdarbība”.

²⁹ Lielākai noteiktībai – trešās valsts uzņēmuma filiāli vai pārstāvniecību neuzskata par Eiropas Savienības uzņēmumu vai Meksikas uzņēmumu.

³⁰ Termins “iegāde” ietver kapitāla līdzdalību uzņēmumā ar mērķi izveidot vai uzturēt ilgstošas ekonomiskas saiknes.

- g) “trešās valsts ieguldītājs” ir ieguldītājs, kas Puses teritorijā vēlas iedibināt, iedibina vai ir iedibinājis uzņēmumu saskaņā ar e) apakšpunktu un kas nav Puses ieguldītājs;
- h) “darbība” ir uzņēmuma vadīšana, pārvaldība, uzturēšana, izmantošana, turēšana īpašumā, pārdošana vai cita veida atsavināšana.

10.2. PANTS

Piemērošanas joma

- 1. Šī nodaļa attiecas uz pasākumiem, ko pieņem vai saglabā³¹:
 - a) minētās Puses centrālā vai reģionālā valdība vai vietējās valdības vai iestādes; un
 - b) jebkura persona, tostarp valsts uzņēmums vai jebkura cita nevalstiska struktūra, īstenojot centrālās vai reģionālās valdības vai vietējās valdības vai iestāžu deleģētās pilnvaras.

³¹ Lielākai noteiktībai – šī nodaļa attiecas uz pasākumiem, ko veic a) un b) apakšpunktā uzskaitītie subjekti un kas tiek pieņemti vai saglabāti tieši vai netieši, dodot norādījumus, vadot vai kontrolējot citus subjektus attiecībā uz minētajiem pasākumiem.

2. Šo nodaļu nepiemēro Puses pasākumiem, ciktāl uz tiem attiecas 18. nodaļa (Finanšu pakalpojumi).

10.3. PANTS

Tiesības īstenot regulatīvo funkciju

Puses apstiprina savas tiesības īstenot regulatīvo funkciju savā teritorijā, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus tādās jomās kā sabiedrības veselība, sociālie pakalpojumi, valsts izglītība, drošība, vide, sabiedrības morāle, sociālā vai patērētāju aizsardzība, privātuma un datu aizsardzība, kultūras daudzveidības veicināšana un aizsardzība vai konkurence.

10.4. PANTS

Saistība ar citām nodaļām

Ja starp šo nodaļu un 18. nodaļu (Finanšu pakalpojumi) rodas neatbilstība, priekšroka dodama pēdējai nodaļai, ciktāl pastāv neatbilstība.

10.5. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šī nodaļa attiecas uz Puses pieņemtiem vai saglabātiem pasākumiem, kas ietekmē otras Puses ieguldītāja uzņēmuma iedibināšanu vai šāda uzņēmuma darbību pirmās Puses teritorijā.
2. Šo nodaļu nepiemēro:
 - a) darbībām, ko veic, realizējot valsts varas pilnvaras attiecīgās Puses teritorijā;
 - b) preces vai pakalpojuma publiskam iepirkumam valstiskām vajadzībām, nevis komerciālas tālākpārdošanas nolūkā vai arī nolūkā izmantot tādas preces ražošanā vai pakalpojumu piegādē, kas paredzēti komerciālai pārdošanai, – neatkarīgi no tā, vai minētais iepirkums ir vai nav aptverts iepirkums 21.1. panta (Definīcijas) nozīmē;
 - c) audiovizuāliem pakalpojumiem;

- d) iekšzemes jūras kabotāžai³²;
- e) gaisa pārvadājumu pakalpojumiem vai saistītiem pakalpojumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu atbalstam³³, izņemot šādus:
 - i) gaisa kuģu remonts un apkopes pakalpojumi, kuru laikā gaisa kuģi neizmanto;
 - ii) gaisa pārvadājumu pakalpojumu tirdzniecība un tirgvedība;
 - iii) datorizēto rezervēšanas sistēmu pakalpojumi; un
 - iv) apkalpošana uz zemes.

³² Attiecībā uz Eiropas Savienību – neskarot to pasākumu darbības jomu, kurus var uzskatīt par kabotāžu saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, iekšzemes jūras kabotāža, uz kuru attiecas šī nodaļa, aptver pasažieru vai preču pārvadājumus starp Eiropas Savienības dalībvalsts ostu vai vietu un citu ostu vai vietu, kas atrodas tajā pašā Eiropas Savienības dalībvalstī, ieskaitot tās kontinentālo šelfu, kā noteikts Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā, un pārvadājumus, kas sākas un beidzas vienā un tajā pašā ostā vai vietā, kura atrodas Eiropas Savienības dalībvalstī.

Attiecībā uz Meksiku iekšzemes jūras kabotāža saskaņā ar šo nodaļu attiecas uz kuģošanu, ko ikviens kuģis veic pa jūru starp ostām vai vietām Meksikas jūras zonās un Meksikas piekrastē.

³³ Lielākai noteiktībai – “gaisa pārvadājumu pakalpojumi vai saistītie pakalpojumi gaisa pārvadājumu pakalpojumu atbalstam” ietver arī šādus pakalpojumus: gaisa kuģu ar apkalpi nomu, lidostu ekspluatācijas pakalpojumus un pakalpojumus, kuros izmanto gaisa kuģi, kā galvenais mērķis nav preču vai pasažieru pārvadāšana, piemēram, mācību lidojumiem ugunsgrēka dzēšanai no gaisa, ievērojamu vietu apskatei no gaisa, apsmidzināšanai, mērniecībai, kartēšanai, fotografēšanai, lēkšanai ar izpletni, planiera vilkšanai, helikoptera izmantošanai mežizstrādes un celtniecības nozarē un citiem gaisā veiktiem pakalpojumiem lauksaimniecības, rūpniecības un inspicēšanas vajadzībām.

3. Šīs iedaļas 10.6. līdz 10.8. pants neattiecas uz Puses piešķirtām subsīdijām³⁴ vai dotācijām, tostarp valsts atbalstītiem aizdevumiem, garantijām un apdrošināšanu.
4. Šīs iedaļas 10.6. līdz 10.10. pants neattiecas uz jauniem pakalpojumiem, kā izklāstīts VII pielikumā (Vienošanās par jauniem pakalpojumiem, kas nav klasificēti Apvienoto Nāciju Organizācijas 1991. gada Pagaidu centrālajā preču klasifikācijā).
5. Šī nodaļa Pusei nav saistoša attiecībā uz jebkuru notikušu darbību vai faktu vai jebkuru situāciju, kas beidza pastāvēt pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas.

³⁴ Lielākai noteiktībai – uz subsīdijām attiecas 24. nodaļa (Subsīdijas).

10.6. PANTS

Piekļuve tirgum

Nozarēs vai apakšnozarēs, kurās ir notikusi saistību par piekļuvi tirgum uzņemšanās, attiecībā uz piekļuvi tirgum, kura rodas, iedibinoties vai darbojoties otras Puses ieguldītājiem vai aptvertajiem uzņēmumiem, Puse vai nu visā tās teritorijā vai atkarībā no teritoriāla apakšiedalījuma nepieņem vai nesaglabā pasākumu³⁵, kas:

- a) skaitlisku kvotu, monopolu, ekskluzīvu tiesību vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā ierobežo to uzņēmumu skaitu, kas var veikt konkrētu saimniecisko darbību;
- b) nosakot skaitliskas kvotas vai pieprasot ekonomisko vajadzību pārbaudi, ierobežo darījumu vai aktīvu kopējo vērtību;
- c) nosakot kvotas vai pieprasot ekonomisko vajadzību pārbaudi, ierobežo darījumu kopskaitu vai kopējo izlaides apjomu, kas izteikti noteiktās skaitliskās vienībās;

³⁵ Panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunkts neattiecas uz pasākumiem, ko pieņem vai saglabā ar mērķi ierobežot kāda lauksaimniecības vai zivsaimniecības produkta ražošanu.

- d) ierobežo vai pieprasa konkrētus tiesību subjektu vai kopuzņēmumu veidus, ar kuru starpniecību otras Puses ieguldītājs var veikt saimniecisko darbību; vai
- e) nosakot skaitliskas kvotas vai pieprasot ekonomisko vajadzību pārbaudi, ierobežo to fizisko personu kopskaitu, kuras var nodarbināt konkrētā nozarē vai kuras uzņēmums var nodarbināt un kuras ir nepieciešamas saimnieciskās darbības veikšanai un tieši saistītas ar to.

10.7. PANTS

Valsts režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un to aptvertajiem uzņēmumiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir saviem ieguldītājiem un viņu uzņēmumiem attiecībā uz viņu iedibināšanu tās teritorijā.
2. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un to aptvertajiem uzņēmumiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir saviem ieguldītājiem un viņu uzņēmumiem attiecībā uz viņu darbību tās teritorijā.

3. Režīms, ko Puse piešķir saskaņā ar 1. un 2. punktu, Meksikas reģionāla līmeņa valdības gadījumā nozīmē ne mazāk labvēlīgu režīmu par lielākās labvēlības režīmu, kādu līdzīgās situācijās minētā reģionālā līmeņa valdība piešķir Meksikas ieguldītājiem un viņu uzņēmumiem minētās reģionālās valdības teritorijā.

4. Režīms, ko Puse piešķir saskaņā ar 1. un 2. punktu, kādas Eiropas Savienības dalībvalsts valdības vai valdības kādā Eiropas Savienības dalībvalstī gadījumā nozīmē ne mazāk labvēlīgu režīmu par lielākās labvēlības režīmu, kādu līdzīgās situācijās minētā valdība piešķir saviem ieguldītājiem un viņu uzņēmumiem tās teritorijā.

10.8. PANTS

Lielākās labvēlības režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un to aptvertajiem uzņēmumiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir attiecīgi jebkuras trešās valsts ieguldītājiem un uzņēmumiem attiecībā uz viņu iedibināšanu tās teritorijā.

2. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un to aptvertajiem uzņēmumiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir attiecīgi jebkuras trešās valsts ieguldītājiem un viņu uzņēmumiem attiecībā uz uzņēmumu darbību tās teritorijā.

3. Šā panta 1. un 2. punktu neinterpretē kā pienākumu Pusei attiecināt uz otras Puses ieguldītājiem jebkāda režīma priekšrocības, kas izriet no pasākumiem, kuri nosaka atzīšanu, tostarp standartus vai kritērijus fiziskas personas vai uzņēmuma apstiprināšanai, licencēšanai vai sertificēšanai saimnieciskās darbības veikšanai, vai piesardzības pasākumus.

4. Lielākai noteiktībai – šajā pantā minētais režīms neietver režīmu, ko trešās valsts ieguldītājiem un to uzņēmumiem piešķir noteikumi par ieguldījumu strīdu izšķiršanu, kuri paredzēti citos starptautiskos nolīgumos, kas noslēgti starp Pusi un trešo valsti. Citu starptautisko nolīgumu materiālo tiesību normas pašas par sevi nav režīms, kā minēts 1. un 2. punktā, un tādējādi nevar būt iemesls šā panta pārkāpumam. Pasākumus, ko piemēro saskaņā ar šādiem noteikumiem, var uzskatīt par režīmu saskaņā ar šo pantu.

10.9. PANTS

Veiktspējas prasības

1. Puse saistībā ar Puses ieguldītāja vai trešās valsts ieguldītāja uzņēmuma iedibināšanu vai darbību pirmās Puses teritorijā neizvirza vai neīsteno nekādas prasības vai neizpilda nekādas saistības vai apņemšanās, lai³⁶:

a) eksportētu konkrētu preču vai pakalpojumu apjomu vai procentuālo daudzumu;

³⁶ Lielākai noteiktībai – nosacījums 2. punktā minētās priekšrocības saņemšanai un turpināšanai nav “saistības vai apņemšanās” 1. punkta nolūkos.

- b) sasniegtu konkrētu vietējā satura apjomu vai procentuālo daudzumu;
- c) pirktu vai izmantotu tās teritorijā ražotas preces vai sniegtus pakalpojumus vai piešķirtu tiem priekšrocību, vai lai pirktu preces vai pakalpojumus no fiziskām personām vai uzņēmumiem tās teritorijā;
- d) jebkādā veidā saistītu importa apjomu vai vērtību ar eksporta apjomu vai vērtību vai ar ārvalstu valūtas plūsmu summu, kas saistītas ar šādu uzņēmumu;
- e) ierobežotu to preču vai pakalpojumu pārdošanu savā teritorijā, ko saražo vai sniedz šāds uzņēmums, jebkādā veidā attiecinot minēto pārdošanu uz tās eksporta vai ārvalstu valūtas ieņēmumu apjomu vai vērtību;
- f) nodrošinātu piekļuvi konkrētai tehnoloģijai, ražošanas procesam vai citām patentētām zināšanām vai to nodotu fiziskai personai vai uzņēmumam tās teritorijā;
- g) preces vai pakalpojumus, ko saražo šāds uzņēmums, piegādātu tikai no Puses teritorijas konkrētam reģionālam vai pasaules tirgum;
- h) noteiktu, ka minētā uzņēmuma galvenajai mītnei attiecībā uz konkrēta reģiona vai pasaules tirgu jāatrodas Puses teritorijā; vai
- k) ierobežotu preču eksportu vai pārdošanu eksportam.

2. Puse nenosaka, ka priekšrocības saņemšanai un turpināšanai attiecībā uz Puses ieguldītāja vai trešās valsts ieguldītāja uzņēmuma iedibināšanu vai darbību pirmās Puses teritorijā ir jāizpilda kāda no šādām prasībām:

- a) sasniegt konkrētu vietējā satura apjomu vai procentuālo daudzumu;
- b) pirkt vai izmantot tās teritorijā ražotas preces vai sniegtus pakalpojumus vai piešķirt tiem priekšrocību, vai pirkt preces no fiziskām personām vai uzņēmumiem tās teritorijā;
- c) jebkādā veidā saistīt importa apjomu vai vērtību ar eksporta apjomu vai vērtību vai ar ārvalstu valūtas plūsmu summu, kas saistītas ar šādu uzņēmumu;
- d) ierobežot to preču vai pakalpojumu pārdošanu savā teritorijā, ko saražo vai sniedz šāds uzņēmums, jebkādā veidā attiecinot minēto pārdošanu uz tās eksporta vai ārvalstu valūtas ieņēmumu apjomu vai vērtību; vai
- e) ierobežot preču eksportu vai pārdošanu eksportam.

3. Neko no 2. punktā minētā neinterpretē tā, ka tas liedz Pusei noteikt, ka priekšrocības saņemšana vai turpināšana saistībā ar Puses ieguldītāja vai trešās valsts ieguldītāja uzņēmuma iedibināšanu vai darbību ir atkarīga no atbilstības prasībai par ražošanas izvietojumu, pakalpojuma sniegšanu, darbinieku apmācību vai nodarbināšanu, konkrētas infrastruktūras būvniecību vai paplašināšanu vai pētniecības un attīstības veikšanu tās teritorijā.

4. Panta 1. punkta f) apakšpunktu nepiemēro, ja:
- a) prasību piemēro vai saistību vai apņemšanās izpildi panāk tiesa, administratīvā tiesa vai konkurences iestāde, lai labotu praksi, kas pēc tiesas vai administratīva procesa konstatēta kā Puses konkurences tiesību pārkāpums; vai
 - b) Puse atļauj izmantot intelektuālā īpašuma tiesības saskaņā ar *TRIPS* līguma 31. vai 31.a pantu, vai pret pasākumiem, ar kuriem prasa izpaust īpašniekinformāciju, kas ietilpst *TRIPS* līguma 39. panta darbības jomā un atbilst tam.
5. Šā panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu un 2. punkta a) un b) apakšpunktu nepiemēro precei vai pakalpojumam izvirzāmām kvalifikācijas prasībām attiecībā uz līdzdalību eksporta veicināšanā un ārvalstu palīdzības programmās.
6. Šā panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu nepiemēro prasībām, kuras importētāja Puse izvirzījusi attiecībā uz preču sastāvu, kas nepieciešams, lai kvalificētos preferenciāliem tarifiem vai preferenciālām kvotām.
7. Lielākai noteiktībai – 1. un 2. punktu nepiemēro attiecībā uz nekādām saistībām, apņemšanos vai prasībām, izņemot tās, kas noteiktas minētajos punktos.

8. Šis pants neliedz īstenot jebkādas saistības, apņemšanās vai prasības starp privātām pusēm, kas nav Puse, ja Puse nav izvirzījusi vai pieprasījusi saistības, apņemšanās vai prasības.

9. Šis pants neskar Pušu saistības atbilstīgi PTO līgumam.

10.10. PANTS

Augstākā vadība un direktoru padomes

1. Puse nepieprasa, lai uzņēmums, kas ir aptverts uzņēmums, ieceltu konkrētas valstspiederības fiziskas personas augstākā līmeņa vadības amatos.

2. Puse nepieprasa, lai uzņēmuma, kas ir aptverts uzņēmums, direktoru padomi veidotu attiecīgās Puses valstspiederīgie vai tās teritorijas rezidenti, vai abiem nosacījumiem atbilstošas personas.

10.11. PANTS

Formālas prasības

Neatkarīgi no 10.7. un 10.8. panta Puse var pieprasīt otras Puses ieguldītājam vai tā aptvertajam uzņēmumam sniegt regulāru informāciju par minēto uzņēmumu vienīgi informatīvos vai statistikas nolūkos. Puse aizsargā minēto informāciju, kas ir konfidenciāla, pret jebkādu izpaušanu, kura kaitētu ieguldītāja vai aptvertā uzņēmuma konkurētspējai. Neko šajā pantā neinterpretē tā, ka tas liedz Pusei citādi iegūt vai izpaust informāciju saistībā ar tās tiesību aktu taisnīgu un labticīgu piemērošanu.

10.12. PANTS

Neatbilstīgi pasākumi un izņēmumi

1. Šis iedaļas 10.7.–10.10. pantu nepiemēro:
 - a) esošam neatbilstīgam pasākumam, ko Puse īsteno šādā līmenī:
 - i) Eiropas Savienības līmenī, kā noteikts tās I pielikuma (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) sarakstā;

- ii) centrālās valdības līmenī, kā minētā Puse noteikusi tās I pielikuma (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) sarakstā;
 - iii) reģionālās valdības līmenī, kā minētā Puse noteikusi tās I pielikuma (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) sarakstā; vai
 - iv) vietējas valdības līmenī;
- b) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstīga pasākuma turpināšanai vai tūlītējai atjaunošanai; vai
- c) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstīga pasākuma jebkādam grozījumam, ciktāl grozījums nesamazina pasākuma atbilstību 10.7. līdz 10.10. pantam, kāda tā bija tieši pirms grozījumiem.
2. Nodaļas 10.7. līdz 10.10. pantu nepiemēro pasākumam, ko kāda Puse pieņem vai saglabā attiecībā uz nozarēm, apakšnozarēm vai darbībām, kā izklāstīts tās II pielikuma (Atrunas attiecībā uz turpmākiem pasākumiem) sarakstā.
3. Puse ar pasākumu, kas pieņemts pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas un uz ko attiecas tās II pielikuma (Atrunas attiecībā uz turpmākiem pasākumiem) saraksts, tieši vai netieši nepieprasa otras Puses ieguldītājam tā valstspiederības dēļ pārdot vai citādā veidā atsavināt aptvertu uzņēmumu, kurš pastāv brīdī, kad stājas spēkā pasākums.

4. Nodaļas 10.6. pantu nepiemēro pasākumam, ko Puse pieņem vai saglabā attiecībā uz nozarēm vai apakšnozarēm, par kurām ir uzņemtas saistības, kā izklāstīts tās III pielikuma (Saistības par piekļuvi tirgum) sarakstā.
5. Nodaļas 10.7. un 10.8. pantu nepiemēro nevienam pasākumam, kas ir izņēmums, atkāpe vai atbrīvojums no *TRIPS* līguma 3. vai 4. panta, kā noteikts minētā līguma 3. līdz 5. pantā.
6. Neskarot 1. līdz 5. punktu, piecu gadu laikā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas Meksika var paziņot Eiropas Savienībai projektu Tirdzniecības padomes lēmumam grozīt I pielikumu (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem), II pielikumu (Atrunas attiecībā uz turpmākiem pasākumiem) un III pielikumu (Īpašas saistības un ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi tirgum):
 - a) I-B-2. papildinājumā (Meksikas saraksts. Subcentrālā līmenī piemērojamās atrunas) I pielikumā (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) un III-B-2. papildinājumā (Meksikas saraksts. Ierobežojumi, ko piemēro subcentrālā līmenī) III pielikumā (Īpašas saistības un ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi tirgum) – visus spēkā esošos neatbilstīgos pasākumus, kas tiek saglabāti valdības subfederālajā līmenī; un

- b) I-B-1. papildinājumā (Meksikas saraksts. Centrālā līmenī piemērojamās atrunas)
I pielikumam (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) un II-B papildinājumā (Meksikas saraksts) II pielikumam (Atrunas attiecībā uz turpmākiem pasākumiem) tās veiktspējas prasības.

Eiropas Savienība trīs mēnešu laikā izskata minēto projektu un apspriežas ar Meksiku par visiem saistītajiem jautājumiem. Pēc apspriešanās Tirdzniecības padome pieņem grozījumus šajā punktā minētajos pielikumos. Grozītos pielikumus piemēro no grozījumu pieņemšanas dienas.

10.13. PANTS

Priekšrocību neattiecināšana

Puse var liegt šīs nodaļas priekšrocības otras Puses ieguldītājam, kas ir minētās Puses uzņēmums, un minētā ieguldītāja ieguldījumiem, ja:

- a) uzņēmums pieder trešās valsts ieguldītājam vai atrodas viņa kontrolē; un
- b) Puse, kas liedz priekšrocības, attiecībā uz minēto trešo valsti vai minētās trešās valsts fiziskām personām vai uzņēmumiem pieņem vai saglabā tādu pasākumu, kurš aizliedz darījumus ar uzņēmumu vai kurš tiktu pārkāpts vai apiets, ja minētajam ieguldītājam vai tā ieguldījumiem tiktu piešķirtas šajā nodaļā paredzētās priekšrocības.

10.14. PANTS

Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja

Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta h) apakšpunktu:

- a) nodrošina forumu, kurā Puses apspriežas par jautājumiem, kas saistīti ar šo nodaļu, tostarp:
 - i) grūtībām, kas var izrietēt no šīs nodaļas īstenošanas;
 - ii) iespējamām šīs nodaļas uzlabojumiem, jo īpaši ņemot vērā pieredzi un attīstības tendences citos starptautiskajos forumos un atbilstoši citiem Pušu nolīgumiem; un
- b) sagatavo lēmumus vai darbības, kas attiecīgi jāpieņem vai jāveic Tirdzniecības padomei saskaņā ar šo nodaļu.

11. NODAĻA

PAKALPOJUMU PĀRROBEŽU TIRDZNIECĪBA

11.1. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā:
 - a) “pakalpojumu pārrobežu tirdzniecība” vai “pakalpojumu pārrobežu sniegšana” ir pakalpojuma sniegšana:
 - i) no vienas Puses teritorijas otras Puses teritorijā; vai
 - ii) vienas Puses teritorijā otras Puses pakalpojuma patērētājam;
 - b) “uzņēmums” ir uzņēmums, kā definēts 1.3. pantā (Vispārpiemērojamās definīcijas), vai uzņēmuma filiāle vai pārstāvniecība;

- c) “Eiropas Savienības uzņēmums” vai “Meksikas uzņēmums” ir uzņēmums, kas izveidots saskaņā ar attiecīgi Eiropas Savienības vai tās dalībvalstu, vai Meksikas tiesību aktiem un veic būtisku uzņēmējdarbību³⁷ Eiropas Savienības vai Meksikas teritorijā³⁸;

šīs nodaļas noteikumi attiecas arī uz kuģošanas sabiedrībām, kas iedibinātas ārpus Eiropas Savienības vai Meksikas un ko kontrolē attiecīgi kādas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Meksikas valstspiederīgie, ja šo kuģošanas sabiedrību kuģi ir reģistrēti saskaņā ar attiecīgi kādas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Meksikas tiesību aktiem un kuģo ar minētās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Meksikas karogu;

- d) “pakalpojums, kas sniegts, realizējot valsts varas pilnvaras” ir jebkurš pakalpojums, ko nesniedz komerciālā kārtā vai konkurencē ar vienu vai vairākiem pakalpojuma sniedzējiem; un

³⁷ Atbilstīgi tās paziņojumam PTO par Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (WT/REG39/1) Eiropas Savienības izpratnē jēdziens “faktiska un pastāvīga saikne” ar kādas Eiropas Savienības dalībvalsts ekonomiku, kas nostiprināts LESD 54. pantā, ir līdzvērtīgs jēdzienam “būtiska uzņēmējdarbība”.

³⁸ Lielākai noteiktībai – trešās valsts uzņēmuma filiāli vai pārstāvniecību neuzskata par Eiropas Savienības uzņēmumu vai Meksikas uzņēmumu.

- e) “Puses pakalpojumu sniedzējs” ir Puses fiziska persona vai uzņēmums, kas nav filiāle vai pārstāvniecība un kas vēlas sniegt vai sniedz pakalpojumu.

11.2. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šo nodaļu piemēro Puses pasākumiem, kas skar pakalpojumu pārrobežu tirdzniecību, kuru veic otras Puses pakalpojumu sniedzēji. Minētie pasākumi ietver pasākumus, kas ietekmē:
- a) pakalpojuma izveidi, izplatīšanu, tirgvedību, pārdošanu vai sniegšanu;
 - b) pakalpojuma pirkšanu, izmantošanu vai apmaksu;
 - c) tādu pakalpojumu pieejamību un izmantošanu saistībā ar pakalpojuma sniegšanu, kurus Puse pieprasa piedāvāt sabiedrībai kopumā, ieskaitot izplatīšanas, transporta vai telesakaru tīklu pakalpojumus; un
 - d) jebkāda veida finansiālā nodrošinājuma, tostarp obligāciju, sniegšanu kā nosacījumu pakalpojuma sniegšanai.

2. Šo nodaļu nepiemēro:

- a) audiovizuāliem pakalpojumiem;
- b) iekšzemes jūras kabotāžai³⁹;
- c) Puses pasākumiem, ciktāl uz tiem attiecas 18. nodaļa (Finanšu pakalpojumi);
- d) pakalpojumiem, kas sniegti, realizējot valsts varas pilnvaras;

³⁹ Attiecībā uz Eiropas Savienību – neskarot to pasākumu darbības jomu, kurus var uzskatīt par kabotāžu saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, iekšzemes jūras kabotāža, uz kuru attiecas šī nodaļa, aptver pasažieru vai preču pārvadājumus starp Eiropas Savienības dalībvalsts ostu vai vietu un citu ostu vai vietu, kas atrodas tajā pašā Eiropas Savienības dalībvalstī, ieskaitot tās kontinentālo šelfu, kā noteikts Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā, un satiksmi, kas sākas un beidzas vienā un tajā pašā ostā vai vietā, kas atrodas kādā Eiropas Savienības dalībvalstī.
Attiecībā uz Meksiku iekšzemes jūras kabotāža saskaņā ar šo nodaļu ietver kuģošanu, ko jebkurš kuģis veic pa jūru starp ostām vai vietām Meksikas jūras zonās un Meksikas piekrastē.

- e) preces vai pakalpojuma publiskam iepirkumam valstiskām vajadzībām, nevis komerciālas tālākpārdošanas nolūkā vai arī nolūkā izmantot tādas preces ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā, kas paredzēti komerciālai pārdošanai, – neatkarīgi no tā, vai šis iepirkums ir vai nav aptverts iepirkums 21.1. panta (Definīcijas) nozīmē;
- f) Pušu piešķirtām subsīdijām⁴⁰ vai dotācijām, tostarp valdības atbalstītiem aizdevumiem, garantijām un apdrošināšanai; un
- g) gaisa pārvadājumu pakalpojumiem vai saistītiem pakalpojumiem⁴¹ gaisa pārvadājumu pakalpojumu atbalstam, izņemot šādus:
 - i) gaisa kuģu remonts un apkopes pakalpojumi, kuru laikā gaisa kuģi neizmanto;
 - ii) gaisa pārvadājumu pakalpojumu tirdzniecība un tirgvedība;

⁴⁰ Lielākai noteiktībai – uz subsīdijām attiecas 24. nodaļa (Subsīdijas).

⁴¹ Lielākai noteiktībai – gaisa pārvadājumu pakalpojumi vai saistītie pakalpojumi gaisa pārvadājumu pakalpojumu atbalstam ietver arī: gaisa kuģu ar apkalpi nomu, lidostu ekspluatācijas pakalpojumus un pakalpojumus, kuros izmanto gaisa kuģi, kā galvenais mērķis nav preču vai pasažieru pārvadāšana, piemēram, mācību lidojumiem ugunsgrēka dzēšanai no gaisa, ievērojamu vietu apskatei no gaisa, apsmidzināšanai, mērniecībai, kartēšanai, fotografēšanai, lēkšanai ar izpletni, planiera vilkšanai, helikoptera izmantošanai mežizstrādes un celtniecības nozarē un citiem gaisā veiktiem pakalpojumiem lauksaimniecības, rūpniecības un inspicēšanas vajadzībām.

iii) datorizēto rezervēšanas sistēmu pakalpojumi; un

iv) apkalpošana uz zemes.

3. Šis iedaļas 11.4. līdz 11.7. pants neattiecas uz jauniem pakalpojumiem, kā izklāstīts VII pielikumā (Vienošanās par jauniem pakalpojumiem, kas nav klasificēti Apvienoto Nāciju Organizācijas 1991. gada Pagaidu centrālajā preču klasifikācijā).

11.3. PANTS

Tiesības īstenot regulatīvo funkciju

Puses apstiprina savas tiesības īstenot regulatīvo funkciju savā teritorijā, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus tādās jomās kā sabiedrības veselība, sociālie pakalpojumi, valsts izglītība, drošība, vide, sabiedrības morāle, sociālā vai patērētāju aizsardzība, privātuma un datu aizsardzība, kultūras daudzveidības veicināšana un aizsardzība vai konkurence.

11.4. PANTS

Piekļuve tirgum

Nozarēs vai apakšnozarēs, kurās ir notikusi saistību par piekļuvi tirgum uzņemšanās, Puse vai nu visā tās teritorijā vai atkarībā no teritoriāla apakšiedalījuma nepieņem vai nesaglabā pasākumus, ar kuriem nosaka ierobežojumus attiecībā uz:

- a) pakalpojumu sniedzēju skaitu skaitlisko kvotu, monopolu, ekskluzīvu pakalpojumu sniedzēju vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā;
- b) pakalpojumu darījumu vai aktīvu kopējai vērtībai skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā; vai
- c) darījumu kopskaitu pakalpojumu jomā vai sniegto pakalpojumu kopējo apjomu, kas izteikti noteiktās skaitliskās vienībās, nosakot kvotas vai pieprasot ekonomisko vajadzību pārbaudi.

11.5. PANTS

Klātbūtne uz vietas

Puse kā priekšnosacījumu pakalpojuma pārrobežu sniegšanai nepieprasa, lai otras Puses pakalpojumu sniedzējs pirmās Puses teritorijā iedibinātu vai uzturētu pārstāvniecību vai jebkāda veida uzņēmumu vai būtu tās rezidents.

11.6. PANTS

Valsts režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir saviem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem.
2. Režīms, ko Meksika piešķir saskaņā ar 1. punktu, Meksikas reģionālā līmeņa valdības gadījumā ir ne mazāk labvēlīgs par lielākās labvēlības režīmu, kādu līdzīgās situācijās minētā reģionālā līmeņa valdība piešķir saviem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem.

3. Režīms, ko Eiropas Savienība piešķir saskaņā ar 1. punktu, kādas Eiropas Savienības dalībvalsts valdības vai valdības kādā Eiropas Savienības dalībvalstī gadījumā ir ne mazāk labvēlīgs par lielākās labvēlības režīmu, kādu līdzīgās situācijās minētā valdība piešķir saviem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem.

11.7. PANTS

Lielākās labvēlības režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir trešās valsts pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem.

2. Šā panta 1. punktu neinterpretē kā pienākumu Pusei attiecināt uz otras Puses pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem jebkāda režīma priekšrocības, kas izriet no pasākumiem, kuri nosaka atzīšanu, tostarp standartus vai kritērijus fiziskas personas vai uzņēmuma apstiprināšanai, licencēšanai vai sertificēšanai saimnieciskās darbības veikšanai, vai piesardzības pasākumus.

11.8. PANTS

Neatbilstīgi pasākumi un izņēmumi

1. Šīs iedaļas 11.5. līdz 11.7. pantu nepiemēro:
 - a) jebkuram spēkā esošam neatbilstīgam Puses pasākumam, ko saglabā:
 - i) Eiropas Savienības līmenī, kā noteikts tās I pielikuma (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) sarakstā;
 - ii) valsts valdības līmenī, kā minētā Puse noteikusi tās I pielikuma (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) sarakstā;
 - iii) reģionālas valdības līmenī, kā minētā Puse noteikusi tās I pielikuma (Atrunas par esošiem pasākumiem) sarakstā; vai
 - iv) vietējas valdības līmenī;
 - b) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstīga pasākuma turpināšanai vai tūlītējai atjaunošanai; vai

c) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstīga pasākuma jebkādam grozījumam, ciktāl grozījums nesamazina pasākuma atbilstību 11.5. līdz 11.7. pantam, kāda tā bija tieši pirms grozījumiem.

2. Šis iedaļas 11.5. līdz 11.7. pantu nepiemēro pasākumam, ko kāda Puse pieņem vai saglabā attiecībā uz nozarēm, apakšnozarēm vai darbībām, kā izklāstīts tās II pielikuma (Atrunas attiecībā uz turpmākiem pasākumiem) sarakstā.

3. Iedaļas 11.4. pantu nepiemēro nevienam Puses pasākumam attiecībā uz nozarēm vai apakšnozarēm, par kurām ir uzņemtas saistības, kā izklāstīts tās III pielikuma (Īpašas saistības un ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi tirgum) sarakstā.

4. Piecu gadu laikā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas Meksika var paziņot Eiropas Savienībai projektu Tirdzniecības padomes lēmumam grozīt I-B-2. papildinājumu (Meksikas saraksts. Subcentrālā līmenī piemērojamās atrunas) I pielikumam (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem) un III-B-2. papildinājumu (Meksikas saraksts. Ierobežojumi, ko piemēro subcentrālā līmenī) III pielikumam (Īpašas saistības un ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi tirgum) ar visiem spēkā esošiem neatbilstīgiem pasākumiem, kas tiek saglabāti valdības subfederālajā līmenī.

Eiropas Savienība trīs mēnešu laikā izskata minēto projektu un apspriežas ar Meksiku par visiem saistītajiem jautājumiem. Pēc apspriešanās Tirdzniecības padome pieņem grozījumus šajā punktā minētajos pielikumos. Grozītos pielikumus piemēro no grozījumu pieņemšanas dienas.

11.9. PANTS

Priekšrocību neattiecināšana

Puse var liegt šīs nodaļas priekšrocības otras Puses pakalpojumu sniedzējam, kas ir minētās Puses uzņēmums, un šāda pakalpojumu sniedzēja pakalpojumiem, ja:

- a) šis uzņēmums pieder trešās valsts personai vai atrodas tās kontrolē; un
- b) Puse, kas liedz priekšrocības, pieņem vai saglabā tādu pasākumu attiecībā uz minēto trešo valsti vai minētās trešās valsts uzņēmumiem vai fiziskām personām, kurš aizliedz darījumus ar uzņēmumu vai kurš tiktu pārkāpts vai apiets, ja uzņēmumam tiktu piešķirtas šajā nodaļā paredzētās priekšrocības.

12. NODAĻA

FIZISKU PERSONU PAGaidu KLĀTBŪTNE UZŅĒMĒJDARBĪBAS NOLŪKĀ

12.1. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā:

- a) “uzņēmējs” Meksikas gadījumā ir Eiropas Savienības valstspiederīgais, kas ieceļo Meksikas teritorijā bez nolūka tur izveidot pagaidu vai pastāvīgu dzīvesvietu, lai:
 - i) komerciāli tirgotu preces vai sniegtu pakalpojumus;
 - ii) iedibinātu, attīstītu vai vadītu uzņēmumu;
 - iii) veidotu darījumu kontaktus un risinātu sarunas par preču un pakalpojumu pārdošanu vai veiktu līdzīgas darbības;

- iv) garantijas līguma, pārdošanas vai pakalpojuma darbības laikā sniegtu tādus specializētus pakalpojumus uzstādīšanai, remontam, apkopei, uzraudzībai vai darba ņēmēju apmācībai, par ko iepriekš panākta vienošanās vai kas iekļauti līgumā par tehnoloģiju nodošanu, patentiem un preču zīmēm, komerciālu vai rūpniecisku iekārtu vai mašīnu pārdošanu vai jebkuru citu ražošanas procesu uzņēmumā, kurš iedibināts Puses teritorijā;
 - v) apmeklētu Meksikā likumīgi iedibināta uzņēmuma direktoru padomes sapulces vai sēdes; vai
 - vi) reklamētu preces vai pakalpojumus, konsultētu klientus, saņemtu pasūtījumus, risinātu sarunas par līgumiem un izstādēm, piedalītos kongresos, gadatirgos, izstādēs vai līdzīgos pasākumos vai apmeklētu tos;
- b) “darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos” ir fiziskas personas vadošos amatos, kuras atbild par uzņēmuma izveidi, bet nepiedāvā un nesniedz pakalpojumus un neveic nekādu saimniecisku darbību, kas nav minētā uzņēmuma iedibināšanas nolūkā, un kuras nesaņem atlīdzību no avota uzņēmējā Pusē;

- c) “līgumpakalpojumu sniedzēji” ir fiziskas personas, kuras nodarbina vienas Puses uzņēmums, kas pats nav darbā iekārtošanas un personāla nodrošināšanas pakalpojumu aģentūra un nedarbojas ar šādas aģentūras starpniecību, nav iedibināts otras Puses teritorijā un ir labā ticībā parakstījis tādu līgumu ar galīgo patērētāju par pakalpojumu sniegšanu otrajā Pusē, kura izpildei ir vajadzīga tā darbinieku pagaidu klātbūtne šajā Pusē⁴²;
- d) “neatkarīgi speciālisti” Eiropas Savienības gadījumā ir fiziskas personas, kuras nodarbojas ar pakalpojuma sniegšanu un ir reģistrētas kā pašnodarbinātas personas kādas Puses teritorijā, kuras nav iedibinātas otras Puses teritorijā un kuras, neizmantojot darbā iekārtošanas un personāla nodrošināšanas pakalpojumu aģentūras starpniecību, ir labā ticībā parakstījušas ar galīgo patērētāju tādu līgumu par pakalpojumu sniegšanu otrajā Pusē, kā izpildei ir vajadzīga šo personu pagaidu klātbūtne minētajā Pusē⁴³;

⁴² Punkta c) apakšpunktā minētais pakalpojumu līgums atbilst tās Puses normatīvo aktu prasībām, kurā līgumu izpilda.

⁴³ Šā punkta d) apakšpunktā minētais pakalpojumu līgums atbilst tās Puses normatīvo aktu prasībām, kurā līgumu izpilda.

- e) “uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki” ir fiziskas personas, kuras nodarbina Puses uzņēmums vai kuras vismaz vienu gadu ir bijušas partneri Puses uzņēmumā un kuras tiek uz laiku pārceltas uz Puses uzņēmumu, tostarp minētā uzņēmuma meitasuzņēmumu, filiāli vai mātesuzņēmumu otras Puses⁴⁴ teritorijā, un kuras ir:
- i) “vadītāji” vai “izpilddirektori”, proti, tādas fiziskas personas vadošā amatā, kuras galvenokārt vada otrā Pusē esoša uzņēmuma⁴⁵ pārvaldīšanu un kuru vispārēju pārraudzību īsteno un norādījumus tām pamatā sniedz uzņēmuma direktoru padome vai uzņēmuma akcionāri vai līdzvērtīgas personas, un kuras pilda vismaz šādas funkcijas:
- A) vada uzņēmumu vai tā nodaļu vai apakšstruktūru;
- B) pārrauga un kontrolē citu pārraugošo, profesionālo vai vadošo darbinieku darbu;
un
- C) īsteno personiskas pilnvaras pieņemt darbā un atlaist vai ieteikt pieņemt darbā un atlaist darbiniekus, vai veikt citas ar personālu saistītas darbības;

⁴⁴ Lielākai noteiktībai – vadītājiem vai izpilddirektoriem un speciālistiem var pieprasīt pierādīt to, ka viņiem ir profesionālā kvalifikācija un pieredze, kas vajadzīga uzņēmumā, uz kuru viņi tiek pārcelti.

⁴⁵ Lielākai noteiktībai – lai arī vadītāji un izpilddirektori tieši neveic ar pakalpojumu faktisku sniegšanu saistītus uzdevumus, viņi var, pildot savus pienākumus – galvenokārt vadīt uzņēmuma pārvaldīšanu –, veikt uzdevumus, kas var būt nepieciešami pakalpojumu sniegšanai.

- ii) “speciālisti”, proti, personas, kuras strādā uzņēmumā un kurām ir specializētas zināšanas, kas ir būtiskas uzņēmuma darbības jomām, metodēm vai vadībai un ko novērtē, ņemot vērā zināšanas, kuras ir specifiskas uzņēmumam, un to, vai personai ir augsts kvalifikācijas līmenis; vai
 - iii) “stažieri”, proti, fiziskas personas, kuras Eiropas Savienības gadījumā vismaz vienu gadu ir nodarbinājis uzņēmums, kas nav pārstāvniecība, kurām ir akadēmiskais grāds un kuras ir uz laiku pārceltas karjeras attīstības mērķiem vai mācībām darba metožu vai paņēmieni apgūšanai⁴⁶;
- f) “ieguldītāji” attiecībā uz Meksiku ir Eiropas Savienības fiziskas personas, kuras vēlas ieceļot Meksikā pagaidu uzturēšanās nolūkā vai kas jau atrodas Meksikā un grasās:
- i) izpētīt dažādas iedibināšanas alternatīvas;
 - ii) veikt vai pārraudzīt iedibināšanu;

⁴⁶ Uzņemošajam uzņēmumam var uzlikt pienākumu iepriekšējai apstiprināšanai iesniegt apmācības programmu, kura aptver uzturēšanās laiku un kurā parādīts, ka uzturēšanās nolūks ir apmācība. Čehijas, Vācijas, Spānijas, Francijas, Ungārijas, Lietuvas un Austrijas gadījumā mācībām jābūt saistītām ar saņemto akadēmisko grādu.

- iii) pārstāvēt ārvalstu uzņēmumu vai veikt darījumus; vai
 - iv) izstrādāt, vadīt vai sniegt konsultācijas vai būtiskus tehniskus pakalpojumus tāda uzņēmuma darbībai, attiecībā uz kuru uzņēmējs vai tā uzņēmums ir apņēmis ieguldīt vai gatavojas ieguldīt ievērojamu kapitāla apjomu, to darot uzraudzības vai izpildvaras statusā vai statusā, kas prasa būtiskas prasmes; un
- g) “īstermiņa darījumapmeklētāji” ir fiziskas personas, kuras vēlas ieceļot un pagaidu kārtā uzturēties otras Puses teritorijā, kuras nav iesaistītas tiešā tirdzniecībā plašai sabiedrībai, kuras nesaņem atlīdzību no avota, kas atrodas uzņēmējā Pusē, un kuras ir:
- i) “tirdzniecības pārstāvji”, proti, īstermiņa darījumapmeklētāji, kuri ir kādas Puses pakalpojumu vai preču piegādātāja pārstāvji un kuru mērķis ir risināt sarunas par pakalpojumu vai preču pārdošanu vai slēgt līgumus par pakalpojumu vai preču pārdošanu minētajam piegādātājam, kuri nav iesaistīti pakalpojuma sniegšanā saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp uzņēmumu, kuram nav komerciālas klātbūtnes otras Puses teritorijā, un patērētāju minētajā teritorijā, un kuri nav komisijas aģenti;

- ii) “uzstādītāji un uzturētāji”, proti, attiecībā uz ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos Eiropas Savienībā — īstermiņa darījumapmeklētāji, kuriem ir specializētas zināšanas, kas ir būtiskas pārdevēja vai iznomātāja līgumsaistībām, un kuri sniedz pakalpojumus vai apmāca personālu pakalpojumu sniegšanai saskaņā ar tāda garantijas vai citu pakalpojumu līgumu visā tā darbības laikā, kas saistīts ar komerciālu vai rūpniecisku iekārtu vai mašīnu, tai skaitā datoru un saistītu pakalpojumu pārdošanu vai nomu, kuri pirkti vai nomāti no uzņēmuma, kas atrodas ārpus Eiropas Savienības teritorijas, un attiecībā uz ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos Meksikā — īstermiņa darījumapmeklētāji, kuri sniedz specializētus pakalpojumus, tostarp pēcpārdošanas vai pēcnomas pakalpojumus, par ko iepriekš ir panākta vienošanās vai kas minēti līgumā par tehnoloģijas, patenta un preču zīmju nodošanu, mašīnu un aprīkojuma pārdošanu, personāla tehnisko apmācību vai jebkādu citu ražošanas procesu uzņēmumam, kurš ir iedibināts Meksikā; vai
- iii) “citi īstermiņa darījumapmeklētāji”, proti, Meksikas gadījumā – īstermiņa darījumapmeklētāji, kuri apmeklē uzņēmējdarbības vadības sanāksmes, konferences vai gadatirgus un veic vadītāju vai izpilddirektoru pienākumus uzņēmumā vai tā meitasuzņēmumos vai saistītos uzņēmumos, kas ir iedibināti Meksikā.

12.2. PANTS

Mērķi, piemērošanas joma un vispārīgi noteikumi

1. Šī nodaļa atspoguļo Pušu vēlmi atvieglot vienas Puses fizisko personu ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos otras Puses teritorijā uzņēmējdarbības nolūkos un vajadzību šim nolūkam noteikt pārredzamus kritērijus.
2. Šo nodaļu piemēro pasākumiem, kuri tieši saistīti ar tādu kādas Puses fizisku personu ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos otras Puses teritorijā uzņēmējdarbības nolūkā, kas ir darbījuma meklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, ieguldītāji, tirdzniecības pārstāvji, līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgi speciālisti.
3. Šī nodaļa neattiecas uz pasākumiem, kas skar fiziskas personas, kuras meklē piekļuvi Puses darba tirgum, un uz pasākumiem, kas saistīti ar pilsonību vai valstspiederību, uzturēšanos vai pastāvīgu nodarbinātību.
4. Nekas šajā nolīgumā neliedz Pusei piemērot pasākumus, ar kuriem reglamentē fizisko personu ieceļošanu vai pagaidu uzturēšanos tās teritorijā, tostarp pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai aizsargātu robežu neaizskaramību un nodrošinātu to, ka fiziskās personas likumīgi šķērso robežas, ja vien šādus pasākumus nepiemēro tā, ka tie likvidē vai mazina ieguvumus, kuri otrai Pusei rodas saskaņā ar šo nodaļu. Vīzu pieprasīšana fiziskām personām no konkrētas valsts un to nepieprasīšana fiziskām personām no citām valstīm netiek uzskatīta par ieguvumu likvidēšanu vai mazināšanu saskaņā ar šo nodaļu.

5. Katra Puse nevilcinoties piemēro pasākumus, uz kuriem attiecas šī nodaļa, lai izvairītos no kavējumiem vai nepamatotiem zaudējumiem preču vai pakalpojumu tirdzniecībā vai iedibināšanas darbībās saskaņā ar šo nolīgumu.

6. Puses cenšas izstrādāt un pieņemt kopējus kritērijus un vienotas interpretācijas šīs nodaļas īstenošanai.

7. Katra Puse otras Puses fiziskām personām, kuras atbilst tiem pirmās Puses normatīvajiem aktiem imigrācijas jomā, kas piemērojami attiecībā uz ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos, atļauj ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos uzņēmējdarbības nolūkā saskaņā ar šo nodaļu, tostarp I pielikuma (Atrunas attiecībā uz esošiem pasākumiem), II pielikuma (Atrunas attiecībā uz turpmākiem pasākumiem), III pielikuma (Īpašas saistības un ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi tirgum), IV pielikuma (Darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, ieguldītāji un īstermiņa darījumapmeklētāji), V pielikuma (Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti) un VI pielikuma (Atrunas attiecībā uz finanšu pakalpojumiem) noteikumiem.

8. Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem un bez diskriminācijas var atkāpties no savām saistībām attiecībā uz ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos, kas izklāstītas tās IV pielikumā (Darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos) un V pielikumā (Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti), ja citas Puses fiziskas personas ieceļošana un pagaidu uzturēšanās varētu nelabvēlīgi ietekmēt:

- a) kolektīva darba strīda izšķiršanu, kas notiek darba vietā vai paredzētajā darba vietā; vai
- b) jebkuras personas, kas ir iesaistīta minētajā strīdā, nodarbināšanu.

12.3. PANTS

Citās nodaļās noteiktie pienākumi

1. Šī nodaļa neuzliek Pusei nekādus pienākumus attiecībā uz tās imigrācijas pasākumiem, izņemot gadījumus, kas īpaši paredzēti šajā nodaļā.

2. Neskarot nevienu lēmumu, ar kuru atļauj otras Puses fiziskai personai ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos saskaņā ar šo nodaļu, tostarp attiecībā uz uzturēšanās ilgumu, kas atļauts atbilstoši jebkādam šādam lēmumam:

- a) pienākumi, kas noteikti 10.6. pantā (Piekļuve tirgum), 10.7. pantā (Valsts režīms), 10.9. pantā (Veiktspējas prasības) un 10.10. pantā (Augstākā vadība un direktoru padomes), ievērojot 10.5. pantu (Piemērošanas joma), 10.12. pantu (Neatbilstīgi pasākumi un izņēmumi), 18.2. pantu (Piemērošanas joma) un 18.12. pantu (Atrunas un neatbilstīgi pasākumi), ciktāl pasākums ietekmē attieksmi pret fiziskām personām, kuras ieceļojušas uzņēmējdarbības nolūkā un atrodas otras Puses teritorijā, ar šo tiek iekļauti šajā nodaļā un kļūst par tās daļu, un attiecas uz pasākumiem, kas ietekmē attieksmi pret fiziskām personām, kuras ieceļojušas uzņēmējdarbības nolūkā, atrodas otras Puses teritorijā un pieder pie šādām kategorijām: darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki un Meksikas gadījumā – ieguldītāji, kā definēts šīs nodaļas 12.1. pantā; un

- b) pienākumi, kas noteikti 11.4. pantā (Piekļuve tirgum), 11.5. pantā (Klātbūtne uz vietas) un 11.6. pantā (Valsts režīms), ievērojot 11.2. panta (Piemērošanas joma) 2. punktu, 11.8. pantu (Neatbilstīgi pasākumi un izņēmumi), 18.2. pantu (Piemērošanas joma) un 18.12. pantu (Atrunas un neatbilstīgi pasākumi), ciktāl pasākums ietekmē attieksmi pret fiziskām personām, kuras ieceļojušas uzņēmējdarbības nolūkā un atrodas otras Puses teritorijā, ar šo tiek iekļauti šajā nodaļā un kļūst par tās daļu un attiecas uz pasākumiem, kas ietekmē attieksmi pret fiziskām personām, kuras ieceļojušas uzņēmējdarbības nolūkā, atrodas otras Puses teritorijā un pieder pie šādām kategorijām: līgumpakalpojumu sniedzēji un Eiropas Savienības gadījumā – neatkarīgie speciālisti visās V pielikumā (Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti) uzskaitītajās nozarēs un īstermiņa darījumapmeklētāji saskaņā ar IV pielikumu (Darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, ieguldītāji un īstermiņa darījumapmeklētāji).
3. Lielākai noteiktībai – 2. punktu piemēro pasākumiem, kas ietekmē attieksmi pret fiziskām personām, kuras atrodas otras Puses teritorijā uzņēmējdarbības nolūkos un ietilpst attiecīgajās kategorijās un kuras sniedz finanšu pakalpojumus, kā noteikts 18.1. pantā (Definīcijas). Šā panta 2. punktu nepiemēro pasākumiem, kas attiecas uz pagaidu ieceļošanas atļaujas piešķiršanu Puses vai trešās valsts fiziskajām personām.

12.4. PANTS

Darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki un ieguldītāji

1. Ievērojot 10.5. pantu (Piemērošanas joma), katra Puse atļauj ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos tās teritorijā otras Puses darījumapmeklētājiem iedibināšanas nolūkos un uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem saskaņā ar IV pielikumu (Darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, ieguldītāji un īstermiņa darījumapmeklētāji).
2. Ievērojot 10.5. pantu (Piemērošanas joma), Meksika atļauj ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos tās teritorijā ieguldītājiem saskaņā ar IV pielikumu (Darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, ieguldītāji un īstermiņa darījumapmeklētāji).
3. Puse nepieņem vai nesaglabā ierobežojumus, kuri izteikti skaitlisko kvotu veidā vai kā prasība veikt ekonomiskās nepieciešamības pārbaudi pēc reģionālā apakšiedalījuma vai visā tās teritorijā, attiecībā uz to fizisko personu kopskaitu, kurām atļauta ieceļošana un pagaidu uzturēšanās saskaņā ar 1. un 2. punktu konkrētā nozarē vai apakšnozarē.

4. Pieļaujama uzturēšanās ilgums ir:⁴⁷

- a) Eiropas Savienības gadījumā – līdz trim gadiem vadītājiem vai izpilddirektoriem un speciālistiem, līdz vienam gadam stažieriem un līdz 90 dienām jebkurā sešu mēnešu laikposmā – darījumapmeklētājiem uzņēmuma iedibināšanas nolūkos; un
 - b) Meksikas gadījumā – viens gads, ko trīs reizes var pagarināt uz vienu gadu, uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem un ieguldītājiem, un līdz 180 dienām darījumapmeklētājiem uzņēmuma iedibināšanas nolūkos.
5. Puses nodrošina uzņēmuma ietvaros pārceltu darbinieku ģimenes locekļiem režīmu saskaņā ar 12.-A pielikumu.

⁴⁷ Uzturēšanās ilgums darījumapmeklētājiem uzņēmuma iedibināšanas nolūkos neskar tiesības, ko Puse piešķir otras Puses valstspiederīgajiem vai pilsoņiem saskaņā ar divpusēju vīzu režīma atcelšanu.

12.5. PANTS

Īstermiņa darījumapmeklētāji

Ievērojot 11.2. pantu (Piemērošanas joma) un IV pielikumu (Darījumapmeklētāji uzņēmuma iedibināšanas nolūkos, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, ieguldītāji un īstermiņa darījumapmeklētāji), Puse:

- a) atļauj ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos īstermiņa darījumapmeklētājiem;
- b) pēc reģionālā apakšiedalījuma vai visā tās teritorijā nepieņem vai nesaglabā ierobežojumus skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes veidā attiecībā uz īstermiņa darījumapmeklētāju kopskaitu konkrētā nozarē; un
- c) nepieņem un nesaglabā ekonomisko vajadzību pārbaudes īstermiņa darījumapmeklētājiem.

12.6. PANTS

Līgumpakalpojumu sniedzēji

1. Katra Puse atļauj otras Puses līgumpakalpojumu sniedzējiem ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos tās teritorijā saskaņā ar V pielikumu (Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti).

2. Ja vien V pielikumā (Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti) nav noteikts citādi, Puse skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā nepieņem vai nesaglabā ierobežojumus attiecībā uz to otras Puses līgumpakalpojumu sniedzēju kopskaitu, kuriem atļauta ieceļošana un pagaidu uzturēšanās.

12.7. PANTS

Neatkarīgie speciālisti

1. Eiropas Savienība atļauj Meksikas neatkarīgajiem speciālistiem ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos tās teritorijā saskaņā ar V pielikumu (Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti).

2. Ja vien V pielikumā (Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti) nav noteikts citādi, Eiropas Savienība skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā nepieņem vai nesaglabā ierobežojumus attiecībā uz to Meksikas neatkarīgo speciālistu kopskaitu, kuriem atļauta ieceļošana un pagaidu uzturēšanās.

12.8. PANTS

Pārredzamība

1. Katra Puse publisko informāciju par ieceļošanas un pagaidu uzturēšanās prasībām un procedūrām, tostarp attiecīgās veidlapas un dokumentus un skaidrojošos materiālus, kas dos iespēju otras Puses ieinteresētajām personām iepazīties ar piemērojamajām prasībām un procedūrām.
2. Panta 1. punktā minētajā informācijā attiecīgā gadījumā norāda:
 - a) kategoriju, kāda ir vīzām, uzturēšanās atļaujām vai cita veida atļaujām, kas attiecas uz personas ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos;
 - b) nepieciešamo dokumentāciju un izpildāmos nosacījumus;
 - c) metodi pieteikuma aizpildīšanai un iespējas tā iesniegšanai, piemēram, konsulārajās iestādēs vai tiešsaistē;
 - d) pieteikuma maksu un orientējošu izskatīšanas laiku;

- e) maksimālo uzturēšanās laikposmu katram atļaujas veidam, kas minēts a) apakšpunktā;
- f) iespējamās pagarināšanas vai atjaunošanas nosacījumus;
- g) noteikumus attiecībā uz pavadošām apgādājamām personām;
- h) pieejamās izskatīšanas vai pārsūdzēšanas procedūras; un
- i) attiecīgos vispārpiemērojamus tiesību aktus, kas attiecas uz fizisko personu iecelšanu un pagaidu uzturēšanos.

12.9. PANTS

Strīdu izšķiršana

Puse neizmanto strīdu izšķiršanu saskaņā ar 31. nodaļu (Strīdu izšķiršana) attiecībā uz iecelšanas un pagaidu uzturēšanās atteikumu saskaņā ar šo nodaļu, ja vien jautājums nav saistīts ar piekoptu praksi.

13. NODAĻA

IEKŠZEMES REGULĒJUMS

13.1. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šo nodaļu piemēro pasākumiem, ko Puse pieņēmusi vai saglabā attiecībā uz licencēšanas un kvalifikācijas prasībām un procedūrām, kā arī tehniskajiem standartiem⁴⁸, kuri ietekmē pakalpojumu tirdzniecību vai jebkuras citas saimnieciskās darbības veikšanu, attiecībā uz kuru Puse ir uzņēmusies saistības saskaņā ar 10.6. pantu (Piekļuve tirgum), 10.7. pantu (Valsts režīms), 11.4. pantu (Piekļuve tirgum), 11.6. pantu (Valsts režīms), ievērojot visus noteikumus, ierobežojumus, nosacījumus vai kvalifikācijas, kas izklāstītas tās sarakstā saskaņā ar 10.12. pantu (Neatbilstīgi pasākumi un izņēmumi) un 11.8. pantu (Neatbilstīgi pasākumi un izņēmumi).
2. Neatkarīgi no 1. punkta 13.6. pantu piemēro Puses pieņemtiem vai saglabātiem pasākumiem, kas saistīti ar licencēšanas un kvalifikācijas prasībām un procedūrām, kā arī tehniskajiem standartiem, kuri ietekmē pakalpojumu tirdzniecību vai jebkuras citas saimnieciskās darbības veikšanu.

⁴⁸ Lielākai noteiktībai – ciktāl pasākumi attiecas uz tehniskajiem standartiem, šo nodaļu piemēro tikai tādiem pasākumiem, kas ietekmē pakalpojumu tirdzniecību.

3. Šo nodaļu nepiemēro Puses pieņemtiem un saglabātiem pasākumiem, ciktāl uz tiem attiecas 18. nodaļa (Finanšu pakalpojumi).

13.2. PANTS

Pasākumu izstrāde

Puse, kas pieņem vai saglabā pasākumus saistībā ar licencēšanas prasībām un procedūrām, kvalifikācijas prasībām un procedūrām:

- a) nodrošina, ka minēto pasākumu pamatā ir skaidri, objektīvi un pārredzami kritēriji⁴⁹;
- b) nodrošina, ka kompetentā iestāde pieņem un pārvalda savus lēmumus neatkarīgi;
- c) nodrošina, ka procedūras pašas par sevi nepamatoti nekavē jebkādu prasību izpildi;

⁴⁹ Lielākai noteiktībai – kompetentās iestādes var novērtēt minēto kritēriju nozīmi, kas var ietvert kompetenci, spēju sniegt pakalpojumu vai veikt jebkādu citu saimniecisku darbību un lēmuma par atļaujas piešķiršanu iespējamo ietekmi uz veselību vai vidi.

- d) nodrošina, ka procedūras ir objektīvas un piemērotas tam, lai pieteikuma iesniedzēji varētu pierādīt, vai viņi atbilst prasībām, ja tādas ir; un
- e) ciktāl iespējams, neprasa, lai pieteikuma iesniedzējs vērstos vairāk nekā vienā kompetentajā iestādē attiecībā uz katru atļaujas pieteikumu⁵⁰.

13.3. PANTS

Pasākumu pārvaldība

Ja pakalpojuma sniegšanai vai citas saimnieciskās darbības veikšanai ir vajadzīga atļauja, Puses kompetentās iestādes:

- a) atļauj pieteikuma iesniedzējam, ciktāl iespējams, iesniegt pieteikumu jebkurā laikā;
- b) paredz samērīgu termiņu pieteikuma iesniegšanai, ja pastāv konkrēti pieteikumu iesniegšanas termiņi;
- c) plāno pārbaudes, ja tādas ir vajadzīgas, ar pietiekami biežiem intervāliem un paredz samērīgu laikposmu, kurā pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt veikt pārbaudi;

⁵⁰ Lielākai noteiktībai – Puse var pieprasīt vairākus atļaujas pieteikumus, ja pakalpojums vai cita saimnieciskā darbība ir vairāku kompetento iestāžu jurisdikcijā.

- d) cenšas pieņemt pieteikumus elektroniski, ņemot vērā iestāžu konkurējošās prioritātes un resursu ierobežojumus;
- e) dokumentu oriģinālu vietā pieņem dokumentu kopijas, kas apliecinātas saskaņā ar Puses iekšzemes tiesību aktiem, izņemot, ja kompetentās iestādes pieprasa iesniegt dokumentu oriģinālus, lai aizsargātu atļaujas piešķiršanas procesa integritāti;
- f) nodrošina, ka kompetento iestāžu iekasētās maksas⁵¹ par atļauju ir samērīgas un pārredzamas un pašas par sevi neierobežo attiecīgā pakalpojuma sniegšanu vai jebkādas citas saimnieciskās darbības veikšanu;
- g) ciktāl iespējams, norāda orientējošu pieprasījuma apstrādes termiņu;
- h) bez liekas kavēšanās, ciktāl iespējams, pārliecinās par pieteikuma pilnīgumu apstrādei saskaņā ar Puses tiesību aktiem;

⁵¹ Maksa par atļauju ietver licencēšanas maksu un maksu, kas saistīta ar kvalifikācijas procedūrām; tā neietver maksu par dabas resursu izmantošanu, izsoles maksu, maksu par konkursa rīkošanu vai citām nediskriminējošām koncesiju piešķiršanas metodēm vai obligātus maksājumus par universālā pakalpojuma sniegšanu.

- i) ja pieteikumu uzskata par pilnīgu apstrādei saskaņā ar Puses tiesību aktiem, nodrošina, ka pieteikuma apstrāde tiek pabeigta un ka pieteikuma iesniedzējs samērīgā termiņā pēc pieteikuma iesniegšanas tiek informēts par lēmumu, ciktāl iespējams, rakstiski;⁵²
- j) pēc pieteikuma iesniedzēja lūguma un bez liekas kavēšanās sniedz informāciju par pieprasījuma statusu;
- k) ja pieteikumu uzskata par nepilnīgu apstrādei saskaņā ar Puses tiesību aktiem, samērīgā laikposmā un ciktāl tas ir iespējams:
 - i) informē pieteikuma iesniedzēju, ka pieteikums ir nepilnīgs;
 - ii) pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma sniedz norādījumus par to, kāpēc pieteikums tiek uzskatīts par nepilnīgu;

⁵² Kompetentās iestādes var šo prasību izpildīt, iepriekš rakstiski informējot pieteikuma iesniedzēju, tostarp ar publicētu pasākumu, par to, ka atbildes nesniegšana konkrētā termiņā no pieteikuma iesniegšanas dienas norāda vai nu uz pieteikuma pieņemšanu, vai noraidīšanu. Lielākai noteiktībai – rakstiska informēšana var ietvert informāciju, kas sniegta elektroniski.

- iii) dod pieteikuma iesniedzējam iespēju⁵³ iesniegt papildu informāciju, kas vajadzīga, lai pieteikums būtu pilnīgs; un
- iv) ja nav iespējams nekas no iepriekš minētā un ja pieteikums tiek noraidīts tā nepilnīguma dēļ, nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējs tiek informēts samērīgā laikposmā;
- l) ja pieteikums tiek noraidīts, informē pieteikuma iesniedzēju, ciktāl iespējams, pēc savas iniciatīvas vai pēc pieteikuma iesniedzēja lūguma, par noraidīšanas iemesliem un attiecīgā gadījumā par pieteikuma atkārtotas iesniegšanas procedūrām; un
- m) nodrošina, ka atļauja pēc piešķiršanas stājas spēkā bez liekas kavēšanās, ievērojot piemērojamus noteikumus.

⁵³ Lielākai noteiktībai – šādai iespējai nav nepieciešams, ka kompetentā iestāde pagarina termiņus.

13.4. PANTS

Ierobežots licenču skaits

1. Ja konkrētai darbībai licenču skaits ir ierobežots pieejamo dabas resursu vai tehnisko iespēju nepietiekamības dēļ, Puse potenciālajiem pretendentiem piemēro tādu atlases procedūru, kas pilnībā garantē taisnīgumu, objektivitāti un pārskatāmību, tostarp jo īpaši atbilstīgu publicitāti par procedūras sākšanu, veikšanu un pabeigšanu.
2. Izstrādājot atlases procedūras noteikumus, Puse var ņemt vērā leģitīmus politikas mērķus, tostarp apsvērumus par veselību, drošību, vides aizsardzību, patērētāju aizsardzību, konkurenci, vides aizsardzību un kultūras mantojuma saglabāšanu.

13.5. PANTS

Tehniskie standarti

Katra Puse mudina savas kompetentās iestādes, tām pieņemot tehniskos standartus, pieņemt tehniskos standartus, kas izstrādāti atklātos un pārredzamos procesos, un mudina visas izraudzītās iestādes tehnisko standartu izstrādē izmantot atklātos un pārredzamus procesus.

13.6. PANTS

Pārredzamība

Puse, kurai vajadzīga atļauja pakalpojuma sniegšanai vai jebkuras citas saimnieciskās darbības veikšanai, sniedz informāciju, kas vajadzīga, lai pakalpojumu sniedzēji vai personas, kuras vēlas sniegt pakalpojumu, un personas, kas veic vai vēlas veikt jebkādu citu saimniecisko darbību, izpildītu prasības un procedūras minētās atļaujas saņemšanai, uzturēšanai, grozīšanai un atjaunošanai. Minētajā informācijā iekļauj šādas ziņas, ja tās ir pieejamas:

- a) maksu par atļauju;
- b) attiecīgo kompetento iestāžu kontaktinformāciju;
- c) ar pieteikumiem saistītu lēmumu pārsūdzēšanas vai pārskatīšanas procedūras;
- d) procedūras, lai pārraudzītu vai nodrošinātu atbilstību noteikumiem par licencēm;
- e) iespējas iesaistīt sabiedrību, piemēram, izmantojot uz klausīšanas vai lūdzot iesniegt piezīmes;
- f) orientējošus pieteikuma apstrādes termiņus;

- g) prasības un procedūras; un
- h) piemērojamos tehniskos standartus.

13.7. PANTS

Pārskatīšana

Pēc tam, kad ir stājušās spēkā papildu disciplīnas, kas izstrādātas saskaņā ar *GATS* VI panta 4. punktu, Puses pārskata minēto kārtību. Ja pārskatīšanā tiek secināts, ka minētās disciplīnas uzlabotu šo nolīgumu, Puses nosaka, vai tās būtu jāiekļauj šajā nolīgumā.

14. NODAĻA

PROFESIONĀLO KVALIFIKĀCIJU SAVSTARPĒJA ATZĪŠANA

14.1. PANTS

Vispārīgi noteikumi

1. Nekas šajā nodaļā neliedz kādai Pusei pieprasīt, lai fiziskām personām būtu nepieciešamā kvalifikācija vai profesionālā pieredze, kas attiecīgajā darbības nozarē noteikta teritorijā, kurā tiek sniegts pakalpojums.
2. Katra Puse mudina attiecīgās profesionālās struktūras vai iestādes Puses attiecīgajās teritorijās izstrādāt un sniegt kopīgus ieteikumus par profesionālo kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomitejai, kas izveidota saskaņā ar 33.4. panta (Apakškomitejas un citas struktūras) 1. punkta h) apakšpunktu.
3. Šā panta 2. punktā minētos kopīgos ieteikumus pamato ar pierādījumiem par:
 - a) paredzētā profesionālo kvalifikāciju savstarpējās atzīšanas nolīguma (turpmāk “savstarpējās atzīšanas nolīgums”) ekonomisko vērtību; un

- b) attiecīgo režīmu saderību, proti, ciktāl ir saderīgi kritēriji, ko katra Puse piemēro profesionālās darbības atļauju izsniegšanai un licencēšanai.
4. Apakškomiteja izskata visus kopīgos ieteikumus samērīgā laikposmā pēc to saņemšanas.
5. Ja kopīgais ieteikums ir saskaņā ar šo nolīgumu, Puses veic vajadzīgos pasākumus, lai risinātu sarunas par savstarpējās atzīšanas nolīgumu, vajadzības gadījumā ar Pušu kompetento iestāžu vai Puses pilnvarotu ieceltu personu starpniecību. Vajadzības gadījumā Tirdzniecības padome ar lēmumu var pieņemt pasākumus profesionālo kvalifikāciju savstarpējai atzīšanai.
6. Apspriežot savstarpējas atzīšanas nolīgumus vai izstrādājot kopīgus ieteikumus, attiecīgi Puses vai atbilstošās profesionālās struktūras vai iestādes tiek mudinātas ievērot pamatnostādnes sarunām par savstarpējās atzīšanas nolīgumu, kas izklāstītas 14.-A pielikumā.

15. NODAĻA

PIEGĀDES PAKALPOJUMI

15.1. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā:

- a) “piegādes pakalpojumi” ir pasta un kurjera vai eksprespasta pakalpojumi, kas ietver pasta sūtījumu savākšanu, šķirošanu, transportēšanu un piegādi;
- b) “eksprespiegādes pakalpojumi” ir paātrināta un uzticamāka pasta sūtījumu savākšana, šķirošana, transportēšana un piegāde, kas var ietvert tādus vērtību pievienojošus elementus kā savākšanu no izcelsmes vietas, personīgu piegādi adresātam, sūtījuma izsekošanu, iespēju mainīt galamērķi un adresātu, sūtījumam esot ceļā, vai saņemšanas apstiprinājumu;
- c) “eksprespasta pakalpojumi” ir starptautiski eksprespiegādes pakalpojumi, ko sniedz ar izraudzītu pasta operatoru brīvprātīgas apvienības Pasaules Pasta savienības (*UPU*) ietvaros, piemēram, *EMS* kooperatīva, starpniecību;

- d) “licence” ir atļauja, kuru atsevišķam piegādātājam piešķirusi regulatīvā iestāde un kurā noteiktas procedūras, pienākumi un prasības, kas raksturīgas piegādes pakalpojumu nozarei;
- e) “pasta sūtījums” ir sūtījums, kura svars nepārsniedz 31,5 kg galīgajā formā, kādā tas pārvadājams jebkuram publiskam vai privātam piegādes pakalpojumu sniedzējam, un tas var ietvert tādus sūtījumus kā vēstule, paka, laikraksts vai katalogs;
- f) “pasta monopols” ir ekskluzīvas tiesības sniegt konkrētus piegādes pakalpojumus kādas Puses teritorijā saskaņā ar minētās Puses tiesību aktiem; un
- g) “universālais pakalpojums” ir konkrētas kvalitātes piegādes pakalpojuma pastāvīga sniegšana saskaņā ar Puses tiesību aktiem visos punktos šīs Puses teritorijā par pieņemamām cenām visiem lietotājiem.

15.2. PANTS

Mērķis

Šajā nodaļā ir izklāstīti regulatīvā satvara principi, kas attiecas uz visiem piegādes pakalpojumiem.

15.3. PANTS

Universālais pakalpojums

1. Katrai Pusei ir tiesības noteikt to universālā pakalpojuma saistību veidu, kuras tā vēlas pieņemt vai saglabāt, un tā pārvalda šīs saistības pārredzamā, nediskriminējošā un neitrālā veidā attiecībā uz visiem piegādātājiem, uz kuriem attiecas šīs saistības.
2. Ja Puse pieprasa, lai ienākošie eksprespasta pakalpojumi tiktu sniegti kā universālais pakalpojums, tā nepiešķir minētajam pakalpojumam preferenciālu režīmu salīdzinājumā ar citiem starptautiskiem eksprespiegādes pakalpojumiem.

15.4. PANTS

Universālā pakalpojuma finansēšana

1. Lai finansētu universālā pakalpojuma sniegšanu, Puse neuzliek maksu vai citus maksājumus par tāda piegādes pakalpojuma sniegšanu, kas nav universālais piegādes pakalpojums.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro vispārēji piemērojamiem nodokļu pasākumiem vai administratīvām maksām.

15.5. PANTS

Tirgu kropļojošas prakses novēršana

Katra Puse nodrošina, ka piegādes pakalpojumu sniedzējs, uz kuru attiecas universālā pakalpojuma saistības vai pasta monopols, neiesaistās tirgu kropļojošas darbībās, piemēram:

- a) neizmanto ieņēmumus, kas gūti no šāda pakalpojuma sniegšanas, lai šķērssubsidētu eksprespasta piegādes vai citus piegādes pakalpojumus, kuri nav universālais pakalpojums; un
- b) nepamatoti nediferencē klientus, piemēram, uzņēmumus, liela apjoma sūtītājus vai konsolidētājus attiecībā uz tarifiem vai citiem noteikumiem tādu piegādes pakalpojumu sniegšanai, uz kuriem attiecas universālā pakalpojuma saistības vai pasta monopols.

15.6. PANTS

Atļaujas

1. Ja Puse pieprasa licenci piegādes pakalpojumu sniegšanai, tā publisko šādu informāciju:
 - a) visas licencēšanas prasības un laikposmu, kas vajadzīgs, lai pieņemtu lēmumu par licences pieteikumu; un
 - b) licences noteikumus.
2. Licences procedūras, saistības un prasības ir pārredzamas, nediskriminējošas, un to pamatā ir objektīvi kritēriji.
3. Puse nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējs tiek rakstiski informēts par licences atteikuma iemesliem.

15.7. PANTS

Regulatora neatkarība

1. Katra Puse izveido vai uztur regulatorus, kas ir juridiski nošķirti un funkcionāli neatkarīgi no visiem piegādes pakalpojumu sniedzējiem. Puse, kas saglabā īpašumtiesības uzņēmumos vai kontroli pār tiem, kuri sniedz piegādes pakalpojumus, nodrošina efektīvu strukturālo nošķirumu starp regulatīvo funkciju un darbībām, kas saistītas ar īpašumtiesībām vai kontroli.
2. Katra Puse nodrošina, ka 1. punktā minētie regulatori savus uzdevumus veic pārredzami un savlaicīgi un ka tiem ir pietiekami finanšu resursi un cilvēkresursi, lai veiktu tiem uzticētos uzdevumus.
3. Regulatoru lēmumi un izmantotās procedūras ir objektīvas attiecībā uz visiem tirgus dalībniekiem.